

25.9.2025

Liite 1. Hietavaaran tuulivoimahankkeen arviointiselostuksesta saadut lausunnot ja mielipiteet

Hankkeessa on sovellettu alueidenkäyttölain sekä YVA-lain mukaista kaavan ja YVA:n yhteismenettelyä (AKL 9 §, YVAL 5 §, YVAL 22 §), jossa kaavoituksesta vastaava viranomainen, tässä tapauksessa Puolangan kunta, on vastuussa yhdistetyn menettelyn läpiviemisestä. Kunta on toimittanut YVA-selostusta koskevat lausunnot ja mielipiteet yhteysviranomaisena toimivalle Kainuun elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle perustellun päätelmän laatimista varten.

Lausuntopyyntö on lähetetty hankkeen vaikutusalueen kunnille ja muille toimijoille, joiden toimintaan tai vastuualueeseen tuulivoimahankkeella ja siihen liittyvällä sähkönsiirrolla voi olla vaikutusta. Tämän lisäksi kaikilla kiinnostuneilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä kuulutuksessa mainitun nähtävillä oloajan kuluessa.

Yhteysviranomaiselle on saapunut yhteensä 23 lausuntoa ja 24 mielipidettä.

Lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu tietosuojalain (1050/2018) 2 §:n mukaisesti henkilötiedoiksi katsotut tiedot sekä julkisuuslain (621/1999) 24.1 § 14 kohdan perusteella salassa pidettäviksi katsottavat tiedot.

1 Lausunnot

Digita

Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv –lähetyskäyttöä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutuksien arvioinnissa.

Antennitelevision vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

25.9.2025

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetyksiaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv- lähetyksiasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapaistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv- vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

25.9.2025

Fingrid Oyj

Tuulivoima-alueen eteläosassa on Fingridin nykyiset 110 kV ja 220 kV voimajohtot. Lisäksi Fingridillä on käynnissä yleissuunnittelu 400+110 kV voimajohtohankkeessa Vaala (Nuojuankangas) – Ristijärvi (Seitenoikea), katso lisätiedot verkkosivulta www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/nuojuankangas---seitenoikea.

Uusi 400 + 110 kV voimajohto ei näy kaavakartalla, joten voitte vielä harkita teknistä täydennystä kaavakarttaan. Kyse on lähinnä kaavakartan välittämästä informaatiosta. Yleiskaavaan voidaan yleensä merkitä kukin voimajohto omana viivanaan.

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin.

Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

YVA-asiakirjat, yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Geologian tutkimuskeskus (GTK)**KALLIO- JA MAAPERÄ**

Vaihtoehtoisten sähkönsiirtoreittien maaperä koostuu sekalajitteisista maalajeista, karkearakeisista maalajeista, paksuista turvekerrostumista ja kalliomaasta. Vaihtoehtoisten sähkönsiirtoreittien kallioperän mustaliuske-esiintymillä saattaa olla vaikutusta myös alueen maaperään, lähinnä moreeniin eli sekalajitteiseen maalajiin, jossa voi paikoin olla haitallisia määriä rikkiä ja sulfideja. YVA-selostuksen kuvien 9-2 ja 9-3 mukaan vaihtoehtoiset sähkönsiirtoreitit sijaitsevat osittain kallioperäkarttaan merkityn mustaliuskeen päällä. Maaperä saattaa sisältää alla olevasta mustaliuskeesta peräisin olevia sulfidimineraaleja ja mustaliuskekappaleita, joten maamassojen hapontuottopotentiaali on otettava huomioon kaivettujen maamassojen hyödyntämisessä ja läjittämisessä.

Hyrynsalmen kunta

Hietavaaran tuulivoimapuiston alue ei rajoitu Hyrynsalmen kunnanajaan. Suunnittelualue sijaitsee noin 29 km päässä Hyrynsalmen keskustaaajamasta länsi-lounas-suuntaan.

Suunnittelualueen lähialueille sijoittuu useita eri kaavoitusvaiheissa olevia tuulipuistohankkeita. Hietavaaran tuulivoimapuistoa koskevissa valmisteluaineistoissa ja YVA-menettelyn asiakirjoissa arvioidaan kattavasti lähellä olevien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia. Hyrynsalmen kunta pitää tärkeänä, että eri hankkeiden yhteisvaikutuksia arvioidaan erityisesti maiseman ja ekologisten yhteyksien suhteen ja haittavaikutuksia pyritään vähentämään toimijoiden yhteistyöllä.

Hankkeessa on tärkeää tunnistaa myös positiiviset vaikutukset ja alueen kehittämismahdollisuudet. Mahdollisesti alueelle rakentuva iso tuulivoimatuotannon kokonaisuus mahdollistaa merkittäviä positiivisia aluetalouden ja elinvoimavaikutuksia sekä edistää puhdasta energiantuotantoa ja jatkojalostusta.

25.9.2025

Hyrynsalmen-Ristijärven riistanhoitoyhdistys

Hyrynsalmen-Ristijärven riistanhoitoyhdistys kiittää lausuntopyynnöstä. Riistanhoitoyhdistys pitää tärkeänä, että perustettavalla tuulipuistoalueella ei rajoiteta metsästystä. Tuulipuiston suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava tarkoin huomioon riistan lisääntymisalueiden kuten esimerkiksi kanalintujen soidin- ja pesintäalueiden säilyminen.

Ilmatieteenlaitos

Kuten on todettu aikaisemmassa lausunnossa 76/020/2021, Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja Kotilan osayleiskaavan muutoksen valmistusvaiheen aineistoon, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Korjauksena kuitenkin YVA:n sivulle 398 ja kaavaselostuksen sivulle 229 todettakoon, että vaikka Ilmatieteen laitos ei annakaan lausuntoa hankkeesta, tästä ei voida päätellä, ettei hankkeella olisi vaikutuksia säätutkien toimintaan suurista etäisyyksistä huolimatta. Tietyissä sääolosuhteissa tuulivoimalat näkyvät säätutkamittauksissa häiriökaikuna aina 150 km etäisyydelle asti.

Kainuun liitto

Hietavaaran osayleiskaavan ja Kotilan osayleiskaavan muutoksen valmisteluvaiheen aineisto

Kainuun liitto toteaa, että osayleiskaavan valmisteluvaiheen kaavaselostuksen kohdassa 5.3 Alueelliset tavoitteet mainittu Kainuun ilmastostrategia (valmistunut 2011) on osittain vanhentunut. Kainuun liitto pyytää huomioimaan ja tarpeellisin osin korjaamaan kaavaselostusta, että Kainuun ilmastostrategian 2020 ja Ilmasto- ja ympäristövastuullinen Kainuu 2040 - hankkeen tulokset on huomioitu ja sisällytetty tarpeellisilta osin 21.12.2021 hyväksyttyyn voimassa olevaan Kainuu-ohjelmaan. Kainuu-ohjelman päivitystyö seuraavalle kaudelle on käynnistetty keväällä 2024 ja tavoitteena on, että maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelma 2026–2029 tulevat voimaan 1.1.2026.

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kaavaselostuksen kohdassa 8.3.3 on käsitelty voimassa olevaa maakuntakaavatilannetta ja todettu tuulivoimahankkeen alueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnot ja - määräykset sekä käsitelty yleiskaavan suhdetta maakuntakaavaan.

Kainuun liitto pyytää osayleiskaavan valmistelussa ja kaava-asiakirjoissa huomioimaan voimassa olevissa Kainuun maakuntakaavoissa maakuntakaava-alueelle annetut yleiset suunnittelumääräykset, ja erityisesti näistä liikenneturvallisuutta, maa-ainesten ottotoimintaa, muinaisjäännöksiä ja muuta kulttuuriperintöä, tuulivoimaloiden rakentamista ja energian siirtoa koskevat suunnittelumääräykset.

Kainuun liitto pyytää tarkistamaan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja valmisteluvaiheen kaavaselostuksessa esitetyt tuulivoimarakentamista koskevat yleiset suunnittelumääräykset voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 mukaiseksi.

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 11 ja valmisteluvaiheen kaavaselostuksen sivuilla 44–45 esitetyistä maakuntakaavamerkinnoista ja -

25.9.2025

määräyksistä pyydetään tarkistamaan pohjavesialueita ja pääsähköjohtoja koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 mukaiseksi.

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kaavaselostuksen kohdassa 8.17 on käsitelty yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Hietavaaran tuulivoimahankkeen ympäristössä on suunnitteilla seudullisesti ja paikallisesti merkittäviä tuulivoimahankkeita, joilla voi olla yhteisvaikutuksia (esimerkiksi melu) suunnitellun tuulivoimatuotannon ja sen sähkönsiirron osalta. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että hankkeen jatkosuunnittelussa huomioidaan muut lähialueelle suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutukset sekä pyritään löytämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi tarvittaessa yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on käsitelty muutostarpeita vähintään seudullisesti merkittäviin tuulivoimaloiden alueisiin, voimajohtojen maakuntakaavamerkintöihin, pohjavesialueisiin ja valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 12.12.2023 hyväksynyt Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 ja siihen liittyvän kaavaselostuksen liitteineen sekä kumonnut voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset siltä osin kuin tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitetaan niihin muutoksia. Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla tuulivoimamaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaan tulosta 6.3.2024. Tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 tarkistamisen lähtökohtana on ollut Kainuun voimassa oleva tuulivoimamaakuntakaava 2030 ja sen ajantasaistaminen seudullisesti merkittävän tuulivoimarakentamista koskevan ohjaamisen osalta. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 on valmisteltu siten, että se mahdollistaa seudullisesti merkittävän kokoluokan tuulivoimatuotannon toteuttamis- ja toimintaedellytykset Kainuussa minimoiden haitalliset vaikutukset ja yhteensovittaen nämä tarpeet muiden maankäytön tarpeiden kanssa. Tuulivoimamaakuntakaavan 2035 kaavaratkaisu perustuu tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuuden arviointiin, eri osapuolten esittämiin tavoitteisiin ja maankäyttötarpeisiin, selvityksiin sekä saatuihin lausuntoihin ja kommentteihin. Maakuntakaavoituksen ja yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä tehty vaikutusten arviointi on vaikuttanut tuulivoimaloiden alueiden sijoittumiseen ja rajauksiin.

Kainuun maakuntakaavoituksessa tuulivoimarakentaminen on sijoitettu ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteita noudattaen. Muiden periaatteiden ja perusteiden ohella maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet on pyritty sijoittamaan riittävän etäälle pysyvästä asutuksesta ja vapaa-ajan asutuksesta. Kielteisten yhteisvaikutusten välttämiseksi tuulivoimaloiden alueen sekä pysyvän asutuksen ja vapaa-ajan asutuksen väliin on jätetty yksittäistä rakennusta pidempi etäisyys, mikäli asutus sijoittuu useamman tuulivoimaloiden alueiden väliin.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi tv-29 Varsavaara laajennus. Alue sijaitsee voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 osoitetun tuulivoimaloiden alueen tv-9 Varsavaara eteläpuolella rajoittuen osaksi siihen. Hietavaaran tuulivoima-osayleiskaavan valmisteluaineistossa tarkastellaan kaavaluonnoksina kahta vaihtoehtoa VEA (18 tuulivoimalaa) ja VEB (10 tuulivoimalaa), joista vaihtoehdon VEA mukaisen kaava-alueen pohjoisosaa (8 tuulivoimalaa) ei ole osoitettu Kainuun maakuntakaavoituksessa

25.9.2025

seudullisesti merkittäväksi tuulivoimaloiden alueeksi. Kainuun liitto toteaa, että vaihtoehdon VEB mukainen osayleiskaavan kaavaluonnoksen alue sijoittuu osin tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle tv-9 Varsavaara. Kainuun liitto toteaa, että tässä tapauksessa kyseessä on kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella tapahtuva täsmentyminen. VEB mukainen osayleiskaavan kaavaratkaisu ei vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista, ja kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Kainuun liitto esittää, että Hietavaaran osayleiskaavan jatkovalmistelussa selvitetään ja tuodaan kaava-asiakirjoissa esille kaavan valmisteluvaiheessa esitettyä yksityiskohtaisemmin Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 osa-aluemerkinnällä osoitetun tuulivoimaloiden alueen tv-9 Varsavaara ulkopuolelle selkeästi sijoittuvien voimaloiden (VEA, pohjoisosan 8 5 (7) tuulivoimalaa) etäisyys tarkoituksenmukaisella tarkkuudella maakuntakaavan tv-alueen rajasta.

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kaavaselostuksen kohdassa Yleiskaavan suhde maakuntakaavaan todetaan, että "Maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimala-alueen ulkopuolelle hankealueen pohjoisosaan suunnitellut voimalat eivät muodosta seudullisesti merkittävää kokonaisuutta". Kainuun liitto toteaa, että alle 10 tuulivoimalan voimalan muodostama kokonaisuus voi muodostaa lähellä sijaitsevien muiden tuulivoimaloiden alueiden kanssa seudullisesti merkittävän kokonaisuuden, joka edellyttää maakuntakaavallista tarkastelua. Arvioitaessa muodostaako alle 10 voimalan kokonaisuus lähellä sijaitsevien muiden tuulivoimaloiden kanssa seudullisesti merkittävää kokonaisuutta tulee ottaa huomioon maakuntakaavan tavoitteet ja keskeiset periaatteet.

Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset periaatteet ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittävillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Kainuun liitto esittää osayleiskaavan jatkovalmistelussa ottamaan selkeästi kantaa siihen, onko Hietavaaran osayleiskaavan kaavaratkaisussa kyse kokonaisuutena maakuntakaavan täsmentymisestä, maakuntakaavasta poikkeamisesta vai ko maakuntakaavan vastaisesta ratkaisusta perusteluineen.

Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa on osoitettu tuulivoimaloiden alueita Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaava-alueen ympäristöön. Kainuun liitto esittää, että osayleiskaavan jatkovalmistelussa tarkastellaan ja kaava-asiakirjoissa tuodaan selkeästi esille osayleiskaavaratkaisun suhde voimassa olevaan maakuntakaavoitukseen ja osayleiskaavan vaikutus maakuntakaavojen toteutumiseen

25.9.2025

(esimerkiksi tuulivoimaloiden alue tv-29 Varsavaara laajennus). Maankäyttö- ja rakennuslain 32 § mukaisesti viranomaisten on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa. Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Hietavaaran osayleiskaavan ja Kotilan osayleiskaavan muutoksen valmisteluvaiheen aineistosta.

Hietavaaran tuulivoimahankkeen YVA-selostus

Hietavaaran tuulivoimahankkeen YVA-selostus on selkeä ja havainnollinen kokonaisuus.

YVA-selostuksen sivun 8 kaavoitusta koskevaa osaa pyydetään korjaamaan seuraavasti: Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa. Kainuun maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla tuulivoimamaakuntakaavan 2035:n tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

YVA-selostuksessa pyydetään tarpeellisin osin ottamaan huomioon edellä mainitut osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineistoon Kainuun liiton kohdistamat tarkistus- ja muutospyynnöt.

YVA-selostuksen ekologisten yhteyksien tarkasteluun voi tuoda lisäarvoa ja tietoa Kainuun liiton julkaisu B:11 (2016) ”Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa, ELMA-hankkeen loppuraportti”. Raportissa on tietoa mm. maakunnan viherrakenteen kytkeytyisyydestä. Raportti on saatavissa Kainuun liiton verkkosivuilta. Ekologisiin yhteyksiin voi kohdistua vaikutuksia tuulivoimahankkeen rakentamisen ja toiminnan aikana, toiminnan päättymisen jälkeen sekä yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Hietavaaran tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta.

Kainuun museo

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Hankealueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. YVA-selostuksen kartoilla ja taulukoissa lähimmiksi valtakunnallisesti arvokkaiksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi on mainittu Kainuun puromyllyt. Taulukossa lähimpänä sijaitsevaksi on mainittu Karppalan mylly, mutta muuten myllyjä ei ole nimetty. Olisi selvyiden vuoksi toivottavaa, että sekä taulukoissa että kartoissa kaikki hankkeen vaikutusalueilla sijaitsevat myllyt mainittaisiin niiden nimillä, ei pelkästään RKY-aluekokonaisuuden nimellä. Sama koskee Oulujoen ja Sotkamon reitin voimalaitosten RKY-kokonaisuuteen kuuluvia voimalaitoksia. Kaavaselostusluonnoksen kartoissa kohteiden nimet ovat näkyvissä.

Muutoin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on asianmukaisesti esitelly sekä taulukoissa että kartoilla ja lisäksi niistä on esitetty sanalliset kohdekuvaukset. Paikallisesti arvokkaat kohteet on

25.9.2025

esitetty taulukossa ja niistä on kohdekuvaukset, mutta ne olisi myös selvyiden vuoksi hyvä esittää kartalle merkittyinä.

Sähkönsiirtoreitillä rakennetun kulttuuriympäristön kannalta kriittisin kohta on Tolosenjoella, Karppalan myllyn kohdalla, joka siis kuuluu Kainuun puromyllyjen RKY-kokonaisuuteen. Myllyn pihapiirin vierestä kulkee jo nykyisellään voimajohtolinja, mutta uudet johdot muuttaisivat maisemaa vielä merkittävästi. Kainuun Museo on todennut Nuojuankangas-Seitenoikea voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa Tolosenjoen alueesta, että uuden voimajohdon rakentamisella nykyisen voimajohdon rinnalle olisi erittäin kielteiset vaikutukset alueen arvoihin. Siksi olisikin toivottavaa, että kyseisessä kohdassa voimajohdolle voitaisiin harkita vaihtoehtoista reittiä, joka ei vaikuttaisi myllyn arvokkaaseen ympäristöön yhtä voimakkaasti. Nuojuankangas-Seitenoikea voimajohtohankkeen yhteydessä oli esillä nk. tekninen vaihtoehto, joka kiertää myllyalueen, ja voimajohtohankkeesta antamassaan lausunnossa Kainuun Museo piti teknistä vaihtoehtoa suositeltavampana vaihtoehtona. Hietavaaran tuulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoista Kainuun Museo katsoo, että Karppalan myllymaiseman kannalta vaihtoehto SVE2 olisi suositeltavin.

Havainnekuvien perusteella tuulivoimapuiston rakentamisella olisi suurimmat kielteiset vaikutukset Latvian ja Uvan kylien sekä Paljakan laskettelukeskuksen maisemiin. Koska maisemat ovat paikoitellen melko avoimia, voimaloiden korkeuden pienentämisellä ei todennäköisesti olisi suurta merkitystä vaikutusten pienentämisessä. Näin ollen paras keino vaikutusten lieventämiseen olisi voimalamäärän pienentäminen.

Muinaisjäännökset

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Hietavaaran tuulivoimapuiston alueelle on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2021. (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu Ay) Samoin Hietavaaran tuulivoimahankkeen suunnitelluille sähkönsiirtoreiteille on tehty arkeologiset inventoinnit vuonna 2022. (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu Ay, Mikroliitti Oy) Kainuun Museo on inventoinneista tehdyt raportit tarkastanut ja vienyt havaintotiedot muinaisjäännösrekisteriin. Inventoinnin perusteella Hietavaaran koko tuulivoima-alueella sijaitsee kolme kiinteää muinaisjäännöstä ja seitsemän kulttuuriperintökohdetta. Muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on luetteloitu kaavaselostuksessa. Kaikki kohteet löytyvät muinaisjäännösrekisteristä, joten jokaiselle muinaisjäännökselle löytyy rekisterinumero lisättäväksi luetteloihin ja kaavakarttoihin.

Tuulivoima-alueella sijaitsevat muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on otettu arviointiselostuksessa hyvin huomioon. Muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on luetteloitu kaavaselostuksen taulukkoon 5. (s. 70). Kaavakarttoihin oli muinaisjäännöksille annettu kaavamerkintä sm-2 ja kulttuuriperintökohteille merkintä sm-3. Arkeologinen kohde muu kulttuuriperintökohde on hyvä selvittää kaavakarttaan ja selostukseen. *"Muu kulttuuriperintökohde ei ole muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäännös, mutta sen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia. Muihin arkeologisiin kulttuuriperintökohteisiin sisältyy pääasiassa 1800-luvulle ja 1900-luvun alkuun ajoittuvia jäännöksiä.*

Kulttuuriperintökohteita voivat olla muun muassa arkeologisina kohteina hyvin säilyneet merkittävimmät käytössä olevat historialliset tiet, toisen maailmansodan aikaiset sotahistorialliset kohteet (esim. Salpalinja) ja alle sata vuotta sitten uponneiden alusten

25.9.2025

hylyt. Kulttuuriperintökohteita ovat myös edelleen asutut ja hyvin säilyneet historiallisen ajan kyläpaikat, jos ne eivät ole muinaismuistolain rauhoittamia.”

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on luetteloitu taulukkoon 8–1 (s. 200). Sähkönsiirtoreitillä SVE 1A kohde Kettusärkät sijaitsee suunnitellulla voimajohdon linjalla noin 10 metrin päässä keskilinjasta. Sähkönsiirtoreitillä SVE 2 sijaitsee kohde Kongasjärvi etelä 2, 1000046410 suunnitellulla voimajohdon linjalla noin 30 metriä keskilinjasta. Lummelampi sijoittuu vaihtoehdossa SVE 2 suunnitellun voimajohdon pohjoispuolelle. Etäisyyttä suunnitellun voimajohdon keskilinjaan on noin 50 metriä. Kohteessa on kuusi tervahautaa, joiden ympärille on rajattu muinaisjäännösalue.

Kohde Kettusärkät pitää ottaa pylväiden sijoittelussa huomioon jättäen sille vähintään kahden metrin suoja-alueen ja varmistettava, että muinaisjäännös ei vaarannu raivaus- ja rakennustöissä.

Kohde Kongasjärvi etelä 2 sijoittuu suunnitellun voimajohdon eteläpuolelle. Kohteessa on tervahaudan lisäksi havaittu merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta. Koska muinaisjäännösalueella on havaittu kivikautinen asuinpaikka. Maata rikkovat toimenpiteet muinaisjäännösalueelle ei ole sallittua. Muinaisjäännösalueelle on varmistettava vähintään kahden metrin suoja-alueen ja varmistettava, että muinaisjäännös ei vaarannu raivaus- ja rakennustöissä.

Kohde Lummelampi pitää ottaa pylväiden sijoittelussa huomioon jättäen jokaiselle tervahaudalle vähintään kahden metrin suoja-alueen ja varmistettava, että muinaisjäännökset eivät vaarannu raivaus- ja rakennustöissä.

Mikäli näyttää siltä, että jokin muinaisjäännös kuitenkin vaarantuu raivaus- ja rakennustöissä, silloin on otettava yhteyttä Museovirastoon tai alueelliseen vastuumuseoon, Kainuun Museoon, lisäohjeiden saamiseksi. Lisäksi muistutetaan, että mikäli tuulivoima-alueen rakentamisen aikana tavataan merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä tai löydetään muinaisesineitä, tulee työ paikalla keskeyttää ja välittömästi ilmoittaa asiasta Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle Kainuun Museoon. (MML 295/1963, 14 ja 16 §).

Kainuun pelastuslaitos

Kainuun pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa asiasta.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut, Paltamon ja Ristijärven terveydensuojeluviranomainen

Puolangan kunta on pyytänyt Kainuun ympäristöterveydensuojeluviranomaisen lausuntoa WPD Suomi Oy:n tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta ja YVA-selostuksesta. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan kaavamenettelyn yhteydessä. Hanke- ja suunnittelualue sijaitsee Puolangan Hietavaaralla ja Kainuun terveydensuojeluviranomainen arvioi hankkeen terveysvaikutuksia Puolangan naapurikuntien, Paltamon ja Ristijärven, osalta.

Hankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoimaloiden sijoittelun osalta kahta vaihtoehtoa (VE1, 18 voimalaa ja VE2, 13 voimalaa) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE0). Kaavan valmisteluvaiheessa tarkastellaan kahta vaihtoehtoista kaavaluonnoskarttaa (VEA ja VEB), jotka pohjautuvat YVA:n vaihtoehtoon VE1. Vaihtoehdossa VEA (18 voimalaa) on mukana lähes koko YVA:n hankealue, kun taas

25.9.2025

vaihtoehdossa VEB (10 voimalaa) on vain hankealueen eteläosa. Molemmissa hankevaihtoehtoissa rakentamisajaksi ennakoitaan noin yhtä vuotta.

Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m ja yksikköteho arviolta 6-10 MW. Tuulivoimapuiston kokonaispinta-ala on enintään noin 1800 ha ja se koostuu tuulivoimaloista nostoalueineen ja perustuksineen, sähköasemasta, muuntamoista ja voimaloita yhdistävistä maakaapeleista ja huoltoteistä. Hankealue sijaitsee Puolangan kaakkoisosassa, noin 26 km (VE1, VE2 ja VEA) ja 31 km (VEB) Puolangan kuntakeskuksesta kaakkoon ja rajautuu itäreunaltaan Ristijärven ja Paltamon kunnanrajoihin. Ristijärven keskustaajama on noin 17 km etäisyydellä kaakossa ja Paltamon keskustaajama noin 16 km etelässä kaikilla hanke- ja kaavavaihtoehtoilla.

Sähkönsiirrolle tarkastellaan kahta päävaihtoehtoa. Vaihtoehto SVE 1 jakautuu kahteen alavaihtoehtoon SVE 1A ja SVE 1B, joissa molemmissa 400 kV:n voimajohto rakennetaan kohti itää Ristijärvelle Seitenoikean sähköasemalle. Vaihtoehdossa SVE 1A uusi voimajohto kulkee Fingridin nykyisen 220 kV:n voimajohdon (Nuojua-Seitenoikea) pohjoispuolella ja vaihtoehdossa SVE 1B saman voimajohdon eteläpuolella. Molemmilla vaihtoehtoilla uuden voimajohdon pituus on noin 29 km. Vaihtoehdossa SVE 2 400 kV:n voimajohto rakennetaan Fingridin alustavasti suunnitteilla olevalle sähköasemalle Turkkiselän läheisyyteen. Reitti hankealueen eteläosasta länteen kulkee Fingridin nykyisen Nuojua-Seitenoikean voimajohdon pohjoispuolella. SVE 2:ssa voimajohdon pituus on noin 21 km.

Ympäristövaikutukset ja niiden seuranta

Yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa syntyy pääasiassa melun, varjostuksen ja maisemavaikutusten osalta. YVA-selostuksen mukaan 30 km säteellä suunnitelluista tuulivoimaloista ei sijaitse tuotannossa tai rakenteilla olevia tuulivoimapuistoja, mutta tuulivoimahankkeita on samalla säteellä yhteensä 17, joista lähin on Paltamoon, noin 800 m etäisyydelle, suunnitteilla oleva Varsavaaran hanke. Hankealueen laajuus on noin 35 km² ja alueelle rakennetaan enintään 21 yksikköteholtaan 6-10 MW tuulivoimalaa.

Asutus

Hankealue rajautuu Ristijärven ja Paltamon kunnanrajoihin. Ristijärvellä hankealuetta lähimpänä sijaitsevat asuin- ja vapaa-ajan rakennukset ovat Poikkijärven ympäristössä. Vaihtoehdossa VE1 etäisyys lähimmästä voimalasta Poikkijärven ympäristön rakennuksiin on noin 1,2-2,3 km ja vaihtoehdossa VE2 noin 1,7-3,0 km. Uvan kylä Ristijärvellä sijaitsee noin 7 km etäisyydellä hankealueesta.

Paltamossa lähimpänä hankealuetta sijaitseva rakennus on Pienen Poikkijärven rannalla oleva vapaa-ajan rakennus, joka on molemmilla hankevaihtoehtoilla noin 1,8 km etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Sähkönsiirtoreitin ympäristö on harvaan asuttua. Vaihtoehdossa SVE 1A alle 100 m etäisyydelle sähkönsiirtoreitin keskilinjasta sijoittuu yksi asuinrakennus ja vaihtoehdossa SVE 1B kolme asuin- ja kolme vapaa-ajan rakennusta, joista yksi sijoittuu vain 20 m etäisyydelle keskilinjasta. Vaihtoehdossa SVE2 sähkönsiirtoreitin välittömään läheisyyteen sijoittuu kaksi vapaa-ajan rakennusta, joista lähempi on noin 40 m etäisyydellä voimajohdon keskilinjasta.

Vaikutusten arvioinnin tueksi on toteutettu asukaskysely tammi-helmikuussa 2022. Kysely on lähetetty kaikille kotitalouksille, jotka asuvat tai omistavat loma-asunnon alle 5 km säteellä suunnitelluista tuulivoimaloista tai alle 500 m etäisyydellä voimajohdosta. Lisäksi kysely on lähetetty satunnaisotannalla 5-7 km etäisyydellä oleviin kotitalouksiin.

25.9.2025

Kyselyn otos on ollut 600 kotitaloutta ja vastauksia on saatu 250 kpl. Kyselyyn vastanneet ovat arvioineet tuulivoimapuiston ja voimajohdon heikentävän lähiympäristön viihtyisyyttä, maisemaa, virkistyskäyttömahdollisuuksia ja arvostusta.

Maaperä ja pohjavesi

Hankealueen kaakkoisosaan sijoittuu pieni osa Kylmäpuronharjun 2E-luokan pohjavesialueen muodostumisalueesta, minkä lisäksi sähkönsiirtovaihtoehdot SVE 1A ja SVE 1B sivuavat Torvenkankaan 2E-luokan pohjavesialuetta. Kylmäpuronharjun pohjavesialue sijaitsee suurimmaksi osaksi Ristijärvellä ja Paltamossa. Torvenkankaan pohjavesialueen varsinainen muodostumisalue on Paltamossa. Lisäksi 0,46 km etäisyydellä sähkönsiirtoreittien SVE 1A ja SVE 1B eteläpuolella on Kettusärkkien 2-luokan pohjavesialue. Kettusärkkien pohjavesialue sijaitsee Ristijärvellä.

YVA-selostuksen mukaan teiden ja voimaloiden rakentamiseen liittyvät kaivutyöt etenkin pohjavesialueiden reunamilla voivat lisätä pohjaveden purkautumista ja laskea pohjaveden pinnankorkeutta. Tuulivoimapuiston rakentamisesta voi teoriassa aiheutua väliaikaisia vaikutuksia pohjaveden laatuun.

Kummassakaan hankevaihtoehdossa pohjavesialueelle ei sijoiteta tuulivoimaloita, eikä hankkeella arvioida olevan vaikutusta pohjaveden muodostumis- tai kulkeutumisolosuhteisiin. Voimalan vaurioituessa mahdolliset öljyvuodot jäävät voimalan rakenteiden sisään, eivätkä aiheuta maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Tuulivoimapuiston toiminta-aikana pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia pidetään epätodennäköisinä.

Lähialueen yksityiskaivojen sijainnit on selvitetty vaikutusten arviointia varten. Selvityksen perusteella vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 lähimmät asuin- ja vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat yli 1,0 km etäisyydellä lähimmistä voimaloista ja siten arvioidaan, että hankkeesta ei aiheudu vaikutuksia yksityiskaivojen antoisuuteen tai vedenlaatuun.

Alueelta ei ole tutkimustietoa happamista sulfaattimaista. YVA-selostuksessa kuitenkin todetaan, että happamia sulfaattimaita esiintyy Perämeren rannikkoalueilla noin 100 m korkeuskäyrän alapuolella, kun taas hankealue on kokonaisuudessaan tätä korkeammalla +186 – +295 m tasolla, jonka perusteella happamien sulfaattimaiden esiintymisen hankealueen maaperässä arvioidaan olevan epätodennäköistä. Hankealueen kallioperä ei sisällä mustaliusketta, mutta sähkönsiirtoreittien SVE 1A, SVE 1B ja SVE 2 alueilla mustaliuskeita on todettu esiintyvän.

Pintavesi

Hankealue ja sähkönsiirtoreitit sijoittuvat Oulujoen valuma-alueelle.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan pitkäaikaisia tai pysyviä vesistövaikutuksia. Rakentamisen aikaiset toiminnot saattavat hieman lisätä vesistöihin kohdistuvaa valuntaa ja sen mukana tapahtuvaa kiintoaineskuormitusta. Pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan kuitenkin pääasiassa rajautuvan hankealueelle, sähkönsiirtoreiteille ja niiden lähiympäristöihin. Ojien kautta tapahtuvan kulkeuman kautta pintavesivaikutukset saattavat ulottua myös kauemmas, mutta vaikutusten arvioidaan tasautuvan vesien sekoittuessa.

Melu

Hankkeesta laaditussa melumallinnuksessa on käytetty 6,2 MW voimalan melupäästöarvoja. Lähtömelutasona on käytetty 104,8 dB, johon on lisätty +2 dB. Yhteisvaikutusten tarkastelussa Varsavaaran tuulipuiston voimalat on mallinnettu 7,0 MW voimalan tiedoilla, jonka lähtömelutasona on käytetty 106,6 + 2 dB. Lisäksi

25.9.2025

yksittäisten voimaloiden melupäästöön on tehty +2 dB korjaus, mikäli voimalan perustukset ovat yli 60 m korkeammalla kuin lähimmät rakennukset. Mallinnuksessa kaikkien voimaloiden napakorkeus on 200 m, roottorin halkaisija 200 m ja kokonaiskorkeus 300 m.

Melumallinnuksen perusteella tuulivoimapuisto ei kummankaan hankevaihtoehdon toteutuessa aiheuta asuin- tai vapaa-ajan kiinteistöillä valtioneuvoston asetuksen 2207/2015 tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvojen tai asumisterveysasetuksen (545/2015) pienitaajuisen sisätilojen melun toimenpiderajojen ylityksiä Ristijärvellä tai Paltamossa. Ulkomelun ohjearvot asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille ovat 45 dB päivällä (klo 7-22) ja 40 dB yöllä (klo 22-7). Vaihtoehdossa VE1 Ristijärven Poikkijärvellä sijaitseville vapaa-ajan kiinteistöille melutasoksi on arvioitu 35,7-38,4 dB. Vaihtoehdossa VE2 melutaso on kaikilla kiinteistöillä alhaisempi ollen välillä 33,5-36,4 dB.

Yhteisvaikutusten tarkastelussa Hietavaaran ja Varsavaaran hankkeista aiheutuva melutaso ylittää ulko- ja sisämelun ohjearvot Paltamossa Pienellä Poikkijärvellä olevalla vapaa-ajan kiinteistöllä ja Varsajärven pohjoispuolella sijaitsevalla Petsamon kämpällä.

Välke

Mallinnuksen mukaan välkevaikutukset eivät ylitä Saksassa ja Ruotsissa annettua 8 h vuotuista suositusarvoa yhdenkään asuin- tai vapaa-ajan rakennuksen kohdalla kummassakaan hankevaihtoehdossa. Todennäköinen vuotuinen välkeaika Ristijärvellä tai Paltamossa sijaitsevilla kiinteistöillä on enintään 4 h 50 min.

Varsavaaran hankkeen yhteisvaikutusten kanssa 8 h suositusarvo ylittyy vaihtoehdossa VE1 kahden lomarakennuksen ja vaihtoehdossa VE2 kahden lomarakennuksen ja yhden asuinrakennuksen kohdalla. Molemmissa vaihtoehdoissa lomarakennusten välkevaikutukset aiheutuvat Varsavaaran tuulivoimaloista.

Liikenne

Merkittävimmät liikennevaikutukset syntyvät hankkeen rakentamisaikana. Liikenne muodostuu kiviainesten, betonin, voimaloiden rakenneosien ja voimajohtokomponenttien kuljetuksista. Liikennevaikutuksia pyritään vähentämään hankkimalla kiviainekset hankealueen lähiympäristöstä. Kuljetuksia on enemmän vaihtoehdossa VE1 johtuen suuremmasta voimalamäärästä.

Liikennemäärien ennakoidaan kasvavan ainakin kantatiellä 78 (Puolangantie/Paltamontie), seututiellä 888 (Ristijärventie), yhdysteillä 19201 (Uvantie) ja 19205 (Uvantie) sekä hankealuetta ympäröivillä yksityis- ja metsäautoteillä.

Yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa voi syntyä, mikäli hankkeiden rakentaminen ajoittuu samaan ajankohtaan ja hankkeet käyttävät samoja kuljetusreittejä.

Maisemavaikutukset

Maaston korkeus hankealueella vaihtelee välillä +186 – 295 m. Korkeimmat kohdat sijaitsevat hankealueen keskiosissa.

Hankkeessa on laadittu paikkatietopohjainen näkymäalueanalyysi, jolla on saatu yleiskuva siitä, mihin tuulivoimalat voivat näkyä huomioiden maastonmuodot ja kasvillisuus. Uvan alueelle Ristijärvellä voimaloita arvioidaan näkyvän 13 kpl vaihtoehdossa VE1 ja 10 kpl vaihtoehdossa VE2. Etäisyys lähimpään voimalaan on molemmissa vaihtoehdoissa noin 9 km ja voimalat ovat maisemasta selvästi erottuvia elementtejä. Lisäksi voimaloihin asennettavat lentoestevalot näkyvät pimeällä kauas ja

25.9.2025

ne voidaan kokea häiritseviksi erityisesti tuulivoimapuiston elinkaaren alussa, kun maisemaan tulee uusia valonlähteitä.

Rakennettavan uuden 400 kV:n sähkönsiirtoreitin maisemavaikutuksia lieventää sen sijoittuminen jo olemassa olevan 220 kV:n voimajohdon rinnalle. Uuden sähkönsiirtoreitin voimajohtorakenteet ovat kuitenkin nykyistä selvästi korkeammat, joten ne hallitsevat enemmän maisemassa. Vaihtoehdossa SVE 1A voimajohto sijoittuu kauemmas asutuksesta kuin vaihtoehdossa SVE 1B, joten SVE 1A:n maisemavaikutukset arvioidaan hieman vähäisemmiksi.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

YVA-selostuksen mukaan 30 km säteellä ei ole tuotannossa tai rakenteilla olevia tuulivoimapuistoja. Terveydensuojeluviranomainen huomauttaa, että Lumivaaran tuulivoimapuisto Hyrynsalmella sijaitsee noin 15 km etäisyydellä Hietavaaran hankealueesta.

Asutus

Kartalta mitattuna tuulivoimaloiden etäisyys lähimpiin Ristijärvellä oleviin kiinteistöihin on pienimmillään noin 1,2 km, mitä terveydensuojeluviranomainen pitää hyvin lyhyenä etäisyytenä tuulivoimapuiston aiheuttamiin potentiaalsiin haittoihin nähden.

Pohjavesi

Hankealue ja sähkönsiirtoreitit sijoittuvat osin luokitelluille pohjavesialueille tai sellaisten välittömään läheisyyteen, jonka vuoksi terveydensuojeluviranomainen katsoo, että seurantaohjelmaan tulisi lisätä pohjaveden laadun seuranta luokitelluilla pohjavesialueilla. Suurimmat pohjaveteen kohdistuvat riskit ajoittuvat tuulivoimaloiden ja sähkönsiirtoreittien rakentamiseen, joten seurannan tulisi painottua rakennusaikaan ja ensimmäisiin sitä seuraaviin vuosiin.

Melu

Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta mahdollinen voimaloiden aiheuttama meluhaitta lähiasukkaille on merkittävin ihmisiin kohdistuva terveysvaikutus. Koska tuulivoimaloiden melun leviämisen estäminen laitoksen sijoittamisen jälkeen on käytännössä mahdotonta muutoin kuin toimintaa rajoittamalla, tulee suunnittelussa ja sijoittamisessa kiinnittää erityistä huomiota niiden sijoittamiseen riittävän etäälle altistuvista kohteista.

Hankkeen naapurikuntien (Ristijärvi ja Paltamo) asutukselle aiheuttaman melun keskiäänitasoksi arvioidaan suurimmillaan noin 38 dB, joka alittaa yöaikaisen melun 40 dB:n ohjearvon. Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että ohjearvo alittuu lievästi huomioiden asutuksen läheisyys ja muut epävarmuustekijät, jonka vuoksi melumallinnus tulee uusia, kun hankkeessa käytettävä voimalamalli on tiedossa. Lisäksi meluvaikutusten merkittävyys korostuu erityisesti silloin, mikäli asutus jää usean tuulivoimapuiston väliin.

Rakentamislupakäsittelyssä tulee lisäksi varmistua, että tuulivoimalasta aiheutuvat vaikutukset esim. melu, välke- ja maisemavaikutukset vastaavat kaavassa määritellyjä vaikutuksia. Tuulivoimalaa koskevan rakentamisluvan käsittelyn yhteydessä tulee tarkastaa, että tuulivoimalan melupäästön takuuarvo vastaa mallinnuksessa käytettyjä takuuarvoja.

Liikenne

25.9.2025

Raskaan liikenteen osuus tulee kasvamaan huomattavasti lähialueilla tuulivoimapuiston rakentamisaikana. Liikenteen vaikutukset kuljetusreittien varrelle sijoittuvalle asutukselle tulee arvioida riittävällä tasolla huomioiden erityisesti melu- ja värinävaikutukset, pölyvaikutukset sorateilla sekä vaikutukset liikenneturvallisuuteen.

Muuta

Viestintäverkkojen toimivuuden tarkkailu on syytä ottaa mukaan seurantaohjelmaan useiden tuulivoima-alueiden vaikutusten vuoksi, jolloin saadaan turvallisuusrisiä pienennettyä. Tämä korostuu asutuksen jäädessä useamman tuulivoimapuiston väliin. Terveysturvallisuuden pitävä tärkeänä, että hankkeen vaikutukset viestintäverkkoihin selvitetään huolella, ettei myöskään terveysturvallisuuden vaaratiedotteiden antamista vaaranneta.

Ajantasainen yhteisvaikutusten arviointi eri hankkeiden kesken tarkemmassa suunnittelussa on tärkeää kuntien rajalla, sillä vaikutusten arviointi on otettava huomioon kaavaratkaisua muodostettaessa.

Luonnonvarakeskus

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) luoteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelta havaittiin runsaasti metsoja, teeriä, pyitä ja jonkin verran riekkokkoja. Alueelta löydettiin kolme metson soidinpaikkaa ja useita teeren soidinpaikkoja. Vaikutukset eläimistöön ja metsoon arvioidaan selostuksessa pääasiassa vähäisiksi.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen senhetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luke huomauttaa tässä yhteydessä myös, että mikäli soittimilla havaittujen metsokukkojen määrää käytetään mahdollisten haittavaikutusten suuruuden arvioinnissa, tulee käsitellä soittimen kukkojen lukumäärän epävarmuutta. Kaikki kukot eivät välttämättä ole kartoitushetkinä soidinkeskuksessa, vaikka ne siellä keskimäärin viihtyvät kiivaimpaan soidinaikaan.

Luke huomauttaa, että selostuksessa mainitut lajit käyttävät myös tavallisia talousmetsiä elinympäristöinä. Vaikutuksia voi siis syntyä myös näiden ympäristöjen pirstoutuessa ja muuttuessa mahdollisesti aiempaa heikommiksi elinympäristöiksi. Luke huomauttaa myös, että hankkeen mahdolliset vaikutukset tulevat muiden tekijöiden aikaansaamien vaikutusten lisäksi.

Kuten selostuksessa tuodaan esille, 30 kilometrin säteelle sijoittuu 17 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta. Yhteisvaikutusten osalta Luke huomauttaa, että laajalla alueella tapahtuva elinympäristöjen menetys ja heikkeneminen voi vaikuttaa kokonaiskuvassa merkittävästi, vaikka yksittäisen hankkeen vaikutuksien ei nähtäisikään ulottuvan etäälle. Epävarmuutta arvioihin tuo tutkimustiedon puute eläinten totumisesta pitkän ajan kuluessa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa

25.9.2025

poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja erityisesti useiden tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja erityisesti yhteisvaikutukset osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Metsähallitus

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä tiettyjen lajien seurannasta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on tutustunut Hietavaaran tuulivoimapuiston YVA-selostukseen, kaavan valmisteluvaiheen aineistoon (kaavaluonnokseen) sekä hankkeesta laadittuihin Natura-arviointeihin ja toteaa niistä lausuntonaan seuraavaa

Metsähallituksen lausunto YVA-selostuksesta tuulivoima-alueen osalta

YVA-selostuksessa tarkastellaan suunnitellun tuotantoalueen osalta kahta vaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 18 (VE1) tai 13 (VE2) tuulivoimalaa.

Metsähallitus huomauttaa, että arvioidut hankevaihtoehdot poikkeavat aluerajaukseltaan vain vähän toisistaan. YVA-menettelyssä olisi ollut perusteltua esittää myös aluerajauksen suhteen poikkeavia vaihtoehtoja, joiden avulla erot osa-alueiden välillä olisivat tulleet selkeästi esiin. Metsähallitus huomauttaa, että Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluaineistossa on tehty kaavaluonnos myös pienemmästä hankevaihtoehdosta, jota ei kuitenkaan arvioitu YVA-selostuksessa.

Tuulivoimaloita suunnitellaan Metsähallituksen hallinnassa olevista alueista lähimmäksi suojeluun varattua kiinteistöä 620-405-166-8, joka kuuluu Ison Kaitasen lehdon Natura-alueeseen. Lähimmät tuulivoimalat sijoittuvat hankkeessa 670–1000 metrin päähän em. kiinteistöstä. Suojelullisesti huomionarvoisista lajeista kiinteistöltä on havaintoja liito-oravasta, joka on Ison Kaitasen lehdon Natura-alueen suojeluperusteena. Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksista kiinteistöön ja liito-oravaan Ison Kaitasen lehdon Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa.

Metsähallituksen lausunto YVA-selostuksesta sähkönsiirron osalta

YVA-selostuksessa tarkastellaan kolmea sähkönsiirtovaihtoehtoa, jotka suuntautuvat tuotantoalueelta itään (SVE1A, SVE1B) tai länteen (SVE2). Vaihtoehtojen SVE1A tai SVE1B läheisyyteen ei sijoitu valtion luonnonsuojelualueita eikä Luontopalveluiden hallinnassa olevia, suojeluun varattuja alueita. Metsähallituksella ei ole huomautettavaa em. vaihtoehdoista.

Vaihtoehto SVE2 kulkee länsiosastaan Joutensuon ja Pikku-Joutensuon suoalueiden läpi. Joutensuon ja Pienen Joutensuon alue (kiinteistöillä 578-404-57-3, 578-403-10- 79, 578-403-10-9 ja 620-893-12-1) on pääosin Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien taseessa (JHT) suojeluun varattuna alueena. Alue tullaan perustamaan luonnonsuojelualueeksi. Joutensuo kuuluu soidensuojeluohjelmaan ja suoalue on

25.9.2025

sisällytetty myös Natura 2000-suojelualueverkostoon (FI1200306, SAC). Metsähallitus huomauttaa, että valtion suojeluun varattu alue on Joutensuon ympäristössä Natura- ja soidensuojeluohjelman mukaista aluerajausta suurempi ja se kattaa myös pääosan Pienen Joutensuon alueesta. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden (Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, sarja B 272) mukaan uusien voimajohtolinjojen rakentamista tulee luonnonsuojelualueiksi perustettavilla kohteilla välttää.

Vaihtoehdossa SVE2 suunniteltu voimajohtoreitti kulkee noin 990 metrin matkan Joutensuon Natura-alueen läpi. Metsähallitus katsoo, että hankkeella voi olla merkittäviä vaikutuksia erityisesti puustoisten soiden luontotyyppiin, jonka kokonaispinta-alasta merkittävä osa sijoittuu voimajohtokäytävälle. Metsähallitus lausuu vaihtoehdon SVE2 vaikutuksista Joutensuon luontotyypeihin Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa.

Joutensuo ja siihen rajautuva Pieni Joutensuo ovat merkittäviä lintusoiita, mikä tunnistetaan myös YVA-selostuksessa (kpl 12.6.3). YVA-selostuksessa ei kuitenkaan esitetä yksityiskohtaista kuvausta alueen linnustosta tai hankkeen vaikutuksista alueella pesiviin lajeihin. Metsähallituksella ei ole tarkkaa tietoa alueen pesimälinnustosta. Lajitietokeskuksen sekä muiden hankkeiden linnustoselvitysten (mm. Takiankankaan-Hukkalansalon tuulivoima- ja Nuojuankangas-Seitenoikea 400+110 kV voimajohtohanke) perusteella Joutensuon alueella esiintyvät ihmistoiminnan kannalta herkeistä lajeista mm. metsähanhi ja kaakkuri. Lisäksi alue kuuluu kahden Metsähallituksen vastuulla olevan, sensitiivisen lajin reviiriin. Metsähallitus katsoo, että uusi voimajohtokäytävä tulee todennäköisesti heikentämään Joutensuon pohjoisten rimpialueiden ja Pienen Joutensuon linnustollista arvoa (ml. toinen sensitiivisistä lajeista) rakennustöiden ja ihmistoiminnan lisääntymisen vuoksi. Lisäksi hankkeella voi olla vaikutusta suoalueiden linnustoon voimajohtohankkeen mahdollisten törmäysriskien kautta. Metsähallitus katsoo, että Joutensuon ja Pieni Joutensuon linnuston herkkyyks muutoksille tulee arvioida suureksi ja hankkeen vaikutukset vaihtoehdon SVE2 osalta edelleen suuriksi.

Vaihtoehdossa SVE2 tuulivoimapuisto liitetään sähköverkkoon Fingridin Oyj:n suunnittelemaalla Turkkiselän sähköasemalla. Fingrid on kesäkuussa 2025 antamassaan tiedotteessaan kertonut, että Nuojuankangas-Seitenoikea 400+110 kV voimajohtohankkeen suunnittelua jatketaan Joutensuon kiertävän vaihtoehdon osalta, minkä lisäksi uutta sähköasemaa suunnitellaan Joutensuon pohjoispuolelle. Metsähallitus katsoo, että mikäli Hietavaaran tuulivoimapuistoa edistetään vaihtoehdon SVE2 osalta, tulee ilmajohto suunnitella em. johtokäytävän yhteyteen. Hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee myös selvittää mahdollisuutta yhteispylväiden sekä joillakin osuuksilla myös maakaapeleiden käyttöön yhteisvaikutusten lieventämiseksi.

Metsähallituksen lausunto luonnonsuojelulain mukaisesta Natura-arvioinnista koskien Iso Kaitasen lehdon Natura-alueita (FI1200451, SAC)

Iso Kaitasen lehdon Natura-alue on monimuotoinen lehtokokonaisuus Iso-Kaitanen -järven länsi- ja itärannalla. Alueen suojeluperusteiksi on Natura-tietolomakkeessa kolme luontodirektiivin luontotyyppiä (7160, 7230 ja 9050) sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-orava ja myyränporras. Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen arvioitiin hankesuunnitelman, olemassa olevien laji- ja luontotyyppitietojen sekä tuulivoimahankkeen YVA- ja kaavamenettelyssä tehtyjen luontoselvitysten perusteella. Hankkeen luontoselvitysten selvitettiin myös mm. liito-oravan esiintymistä Natura-alueen ympäristössä. Metsähallitus katsoo, että lähtötiedot ovat riittävät Natura-arvioinnin tekemiseen.

25.9.2025

Lähimmäksi Natura-aluetta sijoittuvat molemmissa hankevaihtoehdoissa (VE1, VE2) alueen eteläosien tuulivoimalat, jotka sijoittuvat noin 600–1000 metrin päähän Natura-alueesta, sekä hankkeen sisäinen sähkönsiirtoreitti, joka sijoittuu noin 440 metrin päähän Natura-alueesta. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin, mikäli Natura-alueen läheisyys huomioidaan suunniteltujen tuulivoimaloiden sekä alueen sisäisen sähkönsiirtoreitin käytännön toteutuksessa.

Natura-arvioinnin mukaan liito-oravaa esiintyy Natura-alueen lisäksi suunnitellun tuulivoima-alueen eteläosassa ainakin Hietajärven kaakkoisrannalla, Hietapuron varressa sekä Myrkkikorvessa. Lisäksi Hietapuron ja Myrkkikorven väliin sijoittuva Taapurin yksityinen luonnonsuojelualue arvioitiin liito-oravalle soveltuvaksi elinympäristöksi. Arvioinnin mukaan hankkeessa rakennettavat sähkönsiirtoreitit, tiet ja voimalapaikat lisäävät Natura-alueen ympäristön pirstoutuneisuutta. Toisaalta rakennettavat alueet sijoittuvat metsätalouden jo pirstomaan ympäristöön.

Ilmakuvatarkastelun perusteella liito-oravalle soveltuvat kulkuyhteydet säästyvät, minkä vuoksi hankkeen vaikutukset liito-oravaan arvioidaan vähäisiksi.

Metsähallitus katsoo, että liito-oravan osalta Natura-arvioinnissa tunnistetaan asianmukaisesti metsien pirstoutumisen riskit liito-oravan liikkumiselle. Vaikka liito-oravan esiintymistä on Hietavaaran tuulivoimahankkeen luontoselvityksissä selvitetty varsin kattavasti, on Natura-arviointi (tai YVA-selostuksen liito-oravavaikutusten arviointi) lajin kulkuyhteyksien kannalta yleispiirteinen eikä arvioinnissa esimerkiksi kuvata liito-oravan kannalta potentiaalisia metsäyhteyksiä lajin havaittujen elinympäristöjen välillä.

Metsähallitus katsoo, että suunniteltu hanke on mahdollista toteuttaa ilman merkittäviä vaikutuksia liito-oravaan edellyttäen, että lajin liikkumisen kannalta keskeiset metsäyhteydet erityisesti Ison Kaitasen lehdon Natura-alueen ja tuotantoalueen itäosiin sijoittuvien esiintymisalueiden (Hietapuro, Myrkkikorpi, Taapuri) välillä turvataan hankkeen jatkosuunnittelussa. Erityisesti liito-oravan huomiointi korostuu tuotantoalueen eteläosiin sijoittuvien tuulivoimaloiden (VE1: voimalat nro 16–18; VE2: voimalat nro 12 ja 13) ja niiden edellyttämän huoltotien sekä alueelle suunnitellun sähköaseman ja sähkönsiirtolinjan osalta.

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei hanke vaikuta myyränportaan esiintymiseen Natura-alueella.

Metsähallituksen lausunto luonnonsuojelulain mukaisesta Natura-arvioinnista koskien Joutensuon Natura-aluetta FI1200451, SAC

Joutensuon Natura-alue on edustava, avorimpinen Pohjois-Pohjanmaan aapasuo. Alueen suojeluperusteiksi on Natura-tietolomakkeessa määritelty kolme luontodirektiivin luontotyyppiä (7310, 9010 ja 91D0). Lisäksi muiksi tärkeiksi lajeiksi tunnistetaan Joutensuon osalta useita lintulajeja (mm. jouhisorsa, metsähanhi ja sinisuohaukka). Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen arvioitiin hankesuunnitelman, olemassa olevien laji- ja luontotyyppitietojen sekä tuulivoimahankkeen YVA- ja kaavamenettelyssä tehtyjen luontoselvitysten perusteella. Osana hankkeen luontoselvitystä Joutensuon Natura-alueen luontotyypejä tarkasteltiin toteutettavan johtokäytävän osalta. Metsähallitus katsoo, että lähtötiedot ovat riittävät Natura-arvioinnin tekemiseen. Linnustovaikutusten arviointiin liittyy sen sijaan enemmän epävarmuutta puuttuvan lajitiedon vuoksi. Linnusto ei kuitenkaan kuulu Joutensuon Natura-alueen suojeluperusteisiin.

25.9.2025

Reittivoimajohto SVE2 kulkee Joutensuon Natura-alueella 990 metrin matkan nykyisen 220 kV johtokäytävän rinnalla, joka levenee hankkeen seurauksena 38 metriä. Natura-alueen suojeluperusteena olevista luontotyypeistä aapasoiden (7310) edustavuus heikkenee 6,2 ha (3 % luontotyyppin kokonaispinta-alasta) ja puustoisten soiden (91D0) 2,3 ha (10 % kokonaispinta-alasta) puuston poiston ja voimajohtopylväiden rakentamisen seurauksena. Yhdessä nykyisen voimajohdon kanssa em. hankkeiden johtokäytävät kattavat 6 % aapasoiden ja 22 % puustoisten soiden pinta-alasta Joutensuon Natura-alueella. Voimajohtopylväiden rakentaminen muuttaa lisäksi pienialaisesti pylväspaikkojen hydrologisia olosuhteita. Pylväspaikkojen läheisyydessä kasvillisuus muuttuu todennäköisesti kosteuden suhteen vaatimattomamman lajiston eduksi. Sähkönsiirtovaihtoehdon SVE2 toteuttamisen vaikutusta aapasuot ja puustoiset suot -luontotyyppiin ei kuitenkaan arvioida merkittäviksi.

Metsähallitus toteaa, että hankkeen vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti suojeltaviin luontotyyppiin (aapasuot, puustoiset suot), joiden säilyttämisestä EU-maat ovat erityisessä vastuussa. Lisäksi aapasuot on määritelty Joutensuon Natura-alueen keskeiseksi suojeluperusteeksi. Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksen (C-258/11) mukaan hanketta ei voi haitallisten vaikutusten vuoksi hyväksyä, jos hankkeesta tai suunnitelmasta aiheutuu Natura-alueen suojeluperusteena olevan, ensisijaisesti suojeltavan luontotyyppin pysyvää ja korjaamatonta menettämistä.

Metsähallitus toteaa, että Natura-arviointi poikkeaa luontotyyppiin kohdistuvien vaikutusten osalta YVA-selostuksesta. Kun Natura-arvioinnissa voimajohdon vaikutukset Natura-alueen luontotyyppiin arvioidaan vähäisiksi, arvioidaan YVA-selostuksessa (mm. kappaleet 11.4.2.2, 11.5. ja 14.4.5) hankkeella olevan suuria tai merkittäviä vaikutuksia Joutensuon Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyyppiin mm. puuston raivaamisen vuoksi. Metsähallitus katsoo, että YVA-selostuksen arvio on todennäköisesti lähempänä oikeaa. Hankkeen toteuttamisen jälkeen yli 20 % Natura-alueen puustoisista soista (91D0) arvioidaan sijoittuvan voimajohtokäytävälle. Metsähallitus katsoo, että suunnitellun voimajohdon toteuttaminen sekä voimajohtojen käytön edellyttämä puuston raivaus vaikuttavat merkittävään osaan luontotyyppin pinta-alasta, millä voi olla merkittävä vaikutus myös luontotyyppin edustavuuteen Natura-alueella. Vastaavia vaikutuksia aiheutuu myös aapasuille (7310). Aapasoiden osalta vaikutuksen merkittävyyttä pienentää osittain luontotyyppin suurempi pinta-ala sekä puustoisten suoalueiden pienempi määrä.

Arvioidussa hankkeessa voimajohtokäytävä on suunniteltu kulkemaan suoalueen läpi, minkä vuoksi hanke edellyttää rakentamisaikanaan liikkumista Natura-alueella raskailla kulkuneuvoilla sekä voimajohtopylväiden ja harusten kohdalta myös kaivamista. Metsähallitus katsoo, että edellä mainitut toimenpiteet lisäävät osaltaan hankkeen vaikutuksia erityisesti aapasuot-luontotyyppiin (sekä osaltaan alueen linnustoon). Natura-arvioinnissa ei esitetä yksityiskohtaista kuvausta rakennustöiden käytännön toteutuksesta tai esim. pylväs- ja haruspaikoista, joiden perusteella vaikutuksia olisi mahdollista yksityiskohtaisesti kuvata.

Natura-arvioinnin mukaan hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen suojeluperusteisiin, jolloin lieventämistoimenpiteiden esittämistä ei erikseen vaadita. Arvioinnissa tuodaan kuitenkin esiin mm. rakennustöiden suorittamista talviaikaan, rakentamisen ja kunnossapidon rajoittamista lintujen pesimäaikana sekä huomiomerkitöjen asentamista ukkosjohtimiin. Lisäksi luontotyyppivaikutusten poistamiseksi todetaan olevan mahdollista suunnitella voimajohtoreitti kiertämään Joutensuon Natura-alue tai valita tuulivoimapuistoalueelta itään suuntautuva vaihtoehto (SVE1A, SVE1B). Metsähallitus katsoo, että ainoastaan viimeisenä mainitut

25.9.2025

toimenpiteet lieventävät erityisesti puustoiisiin soihin kohdistuvia vaikutuksia, koska hankkeen toteuttaminen tulee väistämättä edellyttämään puuston raivausta.

Metsähallitus toteaa, että Joutensuo on luontotyyppien ohella merkittävä lintusuo. Tähän viittaavat myös useat alueen Natura-tietolomakkeessa mainitut lintulajit (mm. jouhisorsa, sinisuohaukka, metsähanhi). Metsähallitus katsoo, että voimajohtokäytävän toteuttaminen suon rimpivaltaiselle alueelle tulee todennäköisesti vaikuttamaan useiden lintulajien esiintymiseen suoalueen pohjoisosissa rakentamisesta aiheutuvien häiriötekijöiden ja elinympäristömuutosten sekä voimajohdon mahdollisten törmäysvaikutusten kautta. Metsähallitus lausuu vaikutuksista Joutensuon linnustoon YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa.

Nature Point Paljakka

Taustamme

Ostimme Puolangan kunnalta vanhan Kotilan kylän kansakoulun vuonna 1996 Ison Särkijärven rannalta. Rakennuksen osoittauduttua homevaurioituneeksi hankimme lisäksi Latvian kylän kansakoulun vuonna 1997. Muutimme tuolloin Itävallasta Puolangalle ja teimme mittavat rakennustyöt, jotta voimme aloittaa luontomatkailuun erikoistuneen yritystoimintamme. Yritystä jatkaa nyt jo toinen sukupolvi.

Paljakan alueen upea, rauhallinen ja hiljainen luonto on tarjonnut erinomaiset puitteet yrityksemme toiminnalle jo lähes 30 vuoden ajan. Nyt kuitenkin suunnitellut tuulivoimahankkeet – erityisesti Pieni Paljakka ja Hietavaara, jotka molemmat sijaitsevat vain noin 3–4 km päässä toimipisteestämme Latvian kylässä – uhkaavat kokonaan luontoon, hiljaisuuteen ja erämaisuuteen perustuvan matkailuliiketoimintamme toimintaedellytyksiä.

Matkailualan huomioiminen

Haluamme nostaa esiin kysymyksen: Onko matkailualaa otettu riittävästi huomioon näissä hankkeissa?

- Onko Paljakan matkailualueelle laadittu suunnitelmaa, joka rauhoittaisi keskeiset luontomatkailualueet tuulivoimarakentamiselta esimerkiksi 10 km säteellä?
- Viime vuosina erityisesti ulkomaalaiset matkailijat ovat löytäneet Kainuun ja Paljakan alueen – etenkin talvikaudella. Tulevaisuus näyttää hyvin lupaavalta, sillä meillä on yhä luonnonlunta, koskematonta luontoa ja hiljaisuutta, jota matkailijat arvostavat ja etsivät.

Tuulivoimaa voidaan rakentaa, mutta suunnittelu tulisi tehdä yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa. Meillä on käytännön tietoa siitä, millaisia elämyksiä matkailijat hakevat ja miten alueen vetovoima voidaan säilyttää.

Onko oikein, että kunta näyttäisi suosivan vain yhtä toimialaa (energia), vaikka matkailu on yksi alueen keskeisistä elinkeinoista ja työllistäjistä?

Vaikutukset matkailuun

Yksi suurimmista huolenaiheistamme on tuulivoimaloiden vaikutus maisemaan ja hiljaisuuteen – juuri niihin tekijöihin, joiden vuoksi asiakkaamme valitsevat Paljakan alueen.

Tuulivoimaloista aiheutuva maiseman muutos, melu ja varjovälke heikentävät merkittävästi majoitus- ja luontoelämyskokemuksia.

25.9.2025

Tämä vaikuttaisi suoraan yrityksemme toimintaan, asiakastyytyväisyyteen ja koko alueen matkailualan vetovoimaan.

Johtopäätös ja pyyntö

Katsomme, että Hietavaaran tuulivoimapuistoa ei tulisi toteuttaa.

- Hankeen toteutuessa se uhkasi matkailualan toimintaedellytyksiä erityisesti Puolangan Paljakan alueella.
- Se vähentäisi alueen vetovoimaa ja vaarantaisi elinkeinon, joka tuo Puolangalle kestävää työllisyyttä ja tuloja.

Pyydämme viranomaisia huomioimaan matkailuyritysten näkökulmat ja vaikutukset päätöksenteossa sekä turvaamaan Paljakan alueen luonto- ja hiljaisuuteen perustuvan matkailun tulevaisuuden.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut, Puolangan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Puolangan terveydensuojelusta vastaavana viranhaltijana lausun seuraavaa: Terveysuojelulain 1994/763 periaatteen mukaan hankkeita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen, sekä ympäristön viihtyisyyteen ja suojelemiseen liittyvät asiat. Suunnitteluvaiheessa on jo varmistettava se, ettei asumiselle kohdistu kohtuutonta terveellisyys- tai viihtyisyyteen vaikuttavaa häiriötä. Terveysuojelulain periaatteiden mukaan elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Hietavaaran hankealueelle ei sijoitu asuinrakennuksia ja alueen lähiympäristö on muutenkin harvaan asuttua. Lähin asuinrakennus sijaitsee vaihtoehdossa VE1 alueen länsipuolella noin 1,3 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta ja vaihtoehdossa VE2 alueen luoteispuolella noin 1,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Hankealueen lounaisosassa Hietajärven rannalla sijaitsee kolme lomarakennusta, jotka kaikki ovat molemmissa vaihtoehdoissa noin 1,1 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta.

Vaihtoehdossa VE1 Hietavaaran tuulivoimapuiston aiheuttama melu ylittää niukasti valtioneuvoston asetuksen mukaisen melun ohjearvon kohteessa (HH Hietajärvi 6) olemalla 40,1dB(A). Kuitenkin terveydensuojeluviranomaisen valvoman asumisterveysasetuksen ohjearvot sisätilojen matalataajuisesta melusta eivät ylitä kummassakaan hankevaihtoehdossa VE1 tai VE2.

Myöskään tuulivoimapuiston välkevaikutukset eivät ylitä vuotuista kahdeksan tunnin annettua suositusarvoa yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla kummassakaan hankevaihtoehdossa.

Sen sijaan Varsavaaran tuulivoimahankkeen toiminnasta aiheutuu melun ja varjostuksen yhteisvaikutuksia Hietavaaran hankkeen kanssa. Varjostusmallinnuksen mukaan vuosittainen kahdeksan tunnin välkkeen enimmäismäärän suositus ylittyy vaihtoehdossa VE1 kahden lomarakennuksen kohdalla ja vaihtoehdossa VE2 kahden lomarakennuksen ja yhden asuinrakennuksen kohdalla. Molemmissa vaihtoehdoissa lomarakennuksen varjostusvaikutukset aiheutuvat Varsavaaran tuulivoimaloista.

Terveysuojelun näkökulmasta käytetään kahdeksan tunnin ohjearvoa välkkeelle vuodessa ja se tulee saavuttaa myös yhteisvaikutuksia ajatellen. Hietavaaran hankkeessa vaihtoehdon VE2 toteutuessa tuulivoimaloiden tulee sijaita siten, että välke

25.9.2025

pysyy ohjearvossa edellä mainitun asuinrakennuksen kohdalla, vaikka Varsavaarankin hanke toteutuisi.

Suunniteltujen sähkönsiirtoreittien ympäristö on harvaan asuttua. Sähkönsiirtoreitin SVE 1A välittömään läheisyyteen (sadan metrin etäisyydelle keskilinjasta) sijoittuu yksi asuinrakennus. Asuinrakennus sijaitsee Tolosenjoen alueella, suunnitellun voimajohdon pohjoispuolella, noin 40 metrin etäisyydellä voimajohdon keskilinjasta. Sähkönsiirtoreitin SVE 1B välittömään läheisyyteen sijoittuu kolme lomarakennusta ja kolme asuinrakennusta. Näistä lähin sijaitsee lilammen rannalla, vain noin 20 metrin etäisyydellä suunnitellun voimajohdon keskilinjasta. Sähkönsiirtovaihtoehdon SVE 2 välittömään läheisyyteen sijoittuu kaksi lomarakennusta, joista lähempi noin 40 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta.

400 kV voimajohtojen käytön aikana aiheutuva koronamelu, sirinä, kuuluu selvimmin sähköpylväiden kohdalla ollen alle 45 dB. Meluarvot eivät ylitä rakennuksissa yhdenkään sähkönsiirtoreitin kohdalla. Tästä huolimatta olisi viihtyisyyden vuoksi suositeltavaa, että erityisesti lähimmät asuinrakennukset sijaitsisivat kauempana voimajohdoista kuin sähkönsiirtoreiteissa SVE A1 ja SVE 1B.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne- ja infrastruktuuri vastuualue

Suunnittelualueelle ei sijoitu maanteitä, eivätkä tuulivoimaloiden alueet ulotu maanteiden suoja-alueelle. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri - vastuualueella ei ole huomauttamista osayleiskaavaluonnoksen kaavakartoista.

Suunnittelualueen sijainti suhteessa liikenneverkkoon ja lähialueen liikennemäärät sekä suunnitellut erikoiskuljetusreitit on esitetty kaavaselostuksessa selkeästi. Osayleiskaavaratkaisun vaikutukset liikenteen sujuvuuteen, teiden kuntoon, liikenneturvallisuuteen sekä lisääntyvän raskaan liikenteen aiheuttamat häiriöt on tunnistettu ja arvioitu kaavaselostuksessa riittävällä tavalla.

Kaavaselostuksen mukaan rakentamisessa tarvittavat kuljetukset tulevat alueelle todennäköisesti alueen pohjoispuolelta kantatien 78 kautta Honkamäentietä pitkin sekä alueen itäpuolelta yhdystien 19201 kautta Ollinmäentietä pitkin. Lopulliset kuljetusreitit tarkentuvat suunnittelun edetessä. Yhdystiellä 19201 on yksi ja yhdystiellä 19205 on kaksi painorajoitettua siltaa, jotka eivät kuitenkaan sijoitu suunnitelluille erikoiskuljetusreiteille. Kuljetusreittien suunnittelussa tulee painorajoitusten lisäksi huomioida teiden kunto. Esimerkiksi maantiellä 19205 (Uvantie) päällystetyt tieosuudet ovat paikoin huonossa tai erittäin huonossa kunnossa.

Tuulivoimapuiston rakentamisaikaisten kuljetusten aiheuttamat muutostarpeet maantieverkolla, kuten mahdolliset tiestön ja siltojen rakentamis-, vahvistamis- ja parantamistarpeet, liittymien ja kaarteiden leventämistarpeet sekä niiden toteuttamismahdollisuudet ja -aikataulu tulee selvittää ja tunnistaa riittävän ajoissa. Parantamistarpeiden arvioinnissa on huomioitava hankealueen sisäisen tiestön lisäksi aluetta ympäröivä, kuljetuksiin käytettävä tiestö sekä erikoiskuljetusten käyttämät reitit. Tarvittavien toimenpiteiden suunnittelulle sekä suunnitelmien käsittelylle ja toteuttamiselle tulee varata riittävästi aikaa ennen kuljetusten aloittamista. Tarvittavat toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella yhdessä niistä vastaavien viranomaistahojen (ELY-keskus tai Väylävirasto) kanssa. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista.

25.9.2025

Kuljetusreittien tarkemman suunnittelun tueksi on hyvä laatia jo kaavaprosessin yhteydessä erillinen liikenteellinen saavutettavuusselvitys. Selvityksen sisällöstä on lisätietoa ELY-keskuksen verkkosivuilla. Kuljetusreittien ja kuljetusten aikataulun suunnittelussa tulee ottaa huomioon kuljetusreitillä mahdollisesti olevien maanteiden parantamishankkeiden (kuten silta- ja päällystystyöt sekä muut parantamistoimet ja investointikohteet) aikataulut. Hanketoimijan tulee olla kuljetusreittien tarkemman suunnittelun yhteydessä hyvissä ajoin yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueeseen.

Maanteiden tiealueille tehtävien muutosten suunnitteluun voidaan edellyttää suunnittelulupaa, jonka myöntää tarvittaessa paikallisen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue. Mahdolliset toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella yhdessä niistä vastaavien viranomaistahojen (ELY-keskus tai Väylävirasto) kanssa.

Maantiellä olevien liittymien käyttötarkoituksen muuttaminen sekä liittymän siirtäminen, parantaminen, laajentaminen tai muulla tavoin muuttaminen edellyttää aina liittymälupaa. Tuulivoimalan komponenttikuljetukset vaativat aina erikoiskuljetuslupan. Erilaisista luvista (mm. erikoiskuljetuslupa, suunnittelulupa, työlupa ja liittymälupa) on lisätietoa ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Kainuun piiri

Tuulivoimaloiden negatiiviset yhteisvaikutukset Kainuun maisemaan ja monimuotoiseen lajistoon ovat merkittävät. Yhdessä Varsavaaran kanssa Hietavaara muodostaa suuren teollisuusaluekokonaisuuden vaihtelevaan Kainuun vaaramaisemaan. Lisäksi lähialueille suunnitellaan lukuisia muita laajoja tuulivoimahankkeita. Negatiiviset vaikutukset seudun luontoon ovat merkittävät ja pysyvät. Jatkuvasti pyöriä lapojen ja melun myötä eri eliölajien lisääntyminen häiriintyy ja populaatiot pienenevät. Enää uhkana eivät ole pelkät törmäämiset voimaloiden lapoihin vaan myös laajakantoiset elinympäristöjen pirstoutumisen aiheuttamat vaikutukset ja lajien karkottumiset. Mahdollinen laajamittainen rakentaminen estää mm. metsäpeurojen liikkumisen itä-länsi-suunnassa.

Hankeselostuksessa sivulla 434 kerrotaan: *Hietavaaran ja Varsavaaran hankkeet yhdessä heikentävät erityisesti Taapurin luonnonsuojelualueen kytkeytyneisyyttä muihin lähialueen luonnonsuojelualueisiin.*

Luonnonsuojelualueiden kytkeytyneisyyttä ei tule katkaista.

Ja vähän myöhemmin selostus jatkaa: *Kainuun ekologisen verkoston selvityksessä (Kainuun liitto 2023) Hietavaaran hankealue sijoittuu yhteyden varrelle, joka yhdistää toisiinsa 30 kilometrin päässä toisistaan sijaitsevat Natura- alueet Paljakan ja Latvavaaran sekä Kivesvaaran ja Keräsenvaaran letot ja lehdot (ekologisia verkostoja käsitelty kappaleessa 14.4.4).*

Hietavaaran hankealue sijoittuu *Ekologiset yhteydet Kainuun* tuulivoimamaakuntakaavassa 2035:n selvityksessä (Kainuun liitto 2023) Kivesvaara – Paljakka ja Latvavaara yhteyden varrelle, joka liittyy lounaassa Kivesvaara-Manamansalo yhteyksiin ja pohjoisessa Kainuun vaarajaksoon. Tätä arvokasta ekologista yhteyttä ei saa heikentää.

Toisaalla YVA-selostuksen sivulla 300 todetaan, ettei suunnittelualue sijaitse mm. liito-oravan esiintymisen ydinalueella. Reuna-alueiden liito-oravaesiintymät ovat kuitenkin yhtä merkittäviä ja suojeltuja kuin ydinalueiden esiintymät. EU:n luontodirektiivin IV (a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Alueelta on tehty

25.9.2025

lukuisia uusia liito-oravahavaintoja viime vuosina. Osasta havainnoista myös selostuskin kertoo. Liito-orava lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee turvata tutkimustiedon pohjalta riittävän laajoina alueina (4-6 ha), jotta liito-oravan lisääntyminen onnistuu ja elinpiirit säilyvät asuttuina.

Vaikutukset paikalliseen raakkukantaan voivat olla merkittävän haitalliset. Raatejärvi-Alasenjoki -alueen raakkutilanne ja -esiintymät huomioitava/inventoitava. Oletettavasti raakkuja esiintyy myös Mutajoessa, Myllypurossa ja Nuottijoessa, jotka altistuvat laajojen maansiirtotöiden aiheuttamalle pintavesien kuormitukselle.

Hankealueella on tehty luontodirektiivin liitteen II kuuluvasta ja silmälläpidettävästä metsäpeurasta havaintoja (GPS-eläimiä) ja tietoomme on tullut aivan hiljattain tehtyjä metsäpeurahavaintoja lähialueelta. Hietavaaran-alue toimii metsäpeurojen kulkuväylänä ja mahdollisena uutena leviämisalueenakin. Ekologisten käytävien lisäksi tarvitaan myös lisääntymiseen soveltuvia uusia elinympäristöjä tälle jo kerran Suomen luonnosta hävitetyille lajille.

Tuulivoiman linnustovaikutuksia vähätellään ja mm. pesimälinnustoselvitys on tehty vain yhtenä vuotena (2021). Alueella ja lähiympäristössä pesivät mm. uhanalainen huuhkaja, riekko, metso, teeri ja pyy, useita petolintulajeja, kuten hiiri- mehiläis-, sinisuo-, kana- ja varpushaukka sekä varsinkin hyvinä myyrävuosina monia pöllölajeja. Lähialueella on säännöllisesti havaittu maakotka. Varpuslintulajeista pesivänä esimerkiksi sinipyrstö. Voimat tulevat häiritsemään eri lajien parinvalintaa, pesintää, ravinnonhankintaa ja mahdollisesti karkottavat lajit alueelta kokonaan.

Joutensuon (FI1200306) Natura-arvioinnissa on arvioitu, ettei voimalinjan linnustovaikutuksia olisi. Syken Natura2000 -kartta-aineiston Natura-tiivistelmä kertoo, että *Joutensuo on hyvä lintusuo, jonka runsaaseen pesimälajistoon kuuluvat mm. kaakkuri, joutsen, metsähanhi, sinisuohaukka, kurki, jänkäkurppa sekä muita kahlaajia ja vesilintuja*. Uutta voimalinjaa (sähkösiirtoreitti SVE2) on tarkoitus rakennetaa noin kilometri alueen halki, joten vaikutuksia täytyy tulla ja YVA-selostus sivulla 321 toteaaakin vaikutuksen tähän soidensuojeluohjelmakohteeseen kohtalaiseksi.

Hankealueella esiintyy myös viitasammakko, josta on alueelta vain pari havaintoa, mutta lisääntymispaikoista ei ole saatu tietoa, joten tiedot ovat puutteelliset.

Vaikutuksia suurpetoihin selostuksessa vähätellään. Suurpedoille riittävän suuret rauhalliset elinympäristöt tulee turvata.

Taapurin luonnonsuojelualueen lähettyviltä voimat tulee ehdottomasti poistaa ja samoin pohjavesialueen tuntumasta.

Hietavaaran tuulivoimahankkeen muutokset maisemaan ovat merkittävät ja äänimaailma muuttuu. Luonnon taustamelun ollessa jatkuvasti alhainen, vähäinenkin lisämelu korostuu hiljaisessa luonnonympäristössä verrattuna valtateiden varsiin ja taajama-alueisiin ja muuttaa alueen luonteen pysyvästi.

Tuulivoimaloiden (Hietavaara, Varsavaara, Pieni-Paljakka, Lumivaara, Hukkasalo, Tulijokila, Takiankangas, Koirakangas, Turkkiselkä ja Valkeisvaara) yhteisvaikutukset Oulujärven pohjoispuoliseen luontoon ja maisemaan nousevat mielestämme erittäin merkittävän negatiiviseksi ja ekologisesti kestäättömiksi. Ja jo pelkästään maisemallisin perustein kannatamme hankkeen vaihtoehtoa VE0.

25.9.2025

Suomen metsäkeskus

Useassa tekstikohtaa hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu rakennettavan uutta johtokäytävää peräti 29 kilometriä. Aineistoissa ei ole selvitetty alueelle suunnitteilla olevien myös muiden hankkeiden sähkönsiirtojohtokäytävien tarpeet ja sijoittuminen. Pahimmassa tapauksessa jokainen uusi johtokäytävä sijoittuu saman reitin varrelle ja siten niitä tulisi useita rinnakkain. Tämä tuo merkittävää metsäkatoa ja hiilinielumenetyksiä, aiheuttaa katkoksia ekologisiin käytäviin, rikkoo maisemaa ja luo lentoesteitä. Myös maanomistajille aiheutuu menetyksiä ja tilojen pirstoutumista.

Johtokäytävässä rinnakkain olevat eri korkeudella olevat siirtojohdot ja tolpat ovat suuri este ja törmäysriski puuston korkeudella lentäville kanalinnuille. Uusimpien tutkimusten mukaan kanalinnut välttävät tuulivoimaloita. Näitä asioita ei ole arvioissa otettu huomioon.

Kainuun vaaramaisemassa tuulivoimahankkeiden maisema, välke ja meluvaikutukset varsinkin muiden hankkeiden yhteisvaikutuksena ovat merkittäviä ja haitalliset vaikutukset korostuvat. Selostuksissa ne on arvioitu silti vaikutuksiltaan vain vähäisiksi tai keskisuureksi. Selostuksen mukaan pihapuusto peittää näkyvyyden. Miten arviointi voi antaa ristiriitaisen tuloksen jos 300 metriä korkeat voimalat eivät näy maisema analyyseissä edes viereiseen vaaran päälle? Siten hankkeiden yhteisvaikutukset ovat suuria ja niitä ei ole huomioitu riittävällä todennäköisyydellä.

Särkivaaran metsästäjät ry

Edustan Särkivaaran Metsästäjät ry:tä Hietavaaran tuulivoimahankkeessa. Olen ollut mukana seurantaryhmässä alusta alkaen. Myös sähköpostikeskustelua on käyty hankevastaavien kanssa. Olen toimittanut runsaasti lisätietoja metsästysalueestamme ja hankevastaavia on myös vierailut metsästyskämpällämme.

Nyt kun luen ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmaa huomaan että seuramme on jätetty lausunnosta pois kokonaan! Vaikka juuri seuraamme hanke koskee eniten. Suunnitelmassa puhutaan vain Särkijärven Metsästäjistä, ei Särkivaaran. Särkijärven seuraa ei taida olla olemassakaan.

Hankevastaavilla seuramme on ollut tiedossa jo vuosia. Alkuvuoden seurantaryhmän kokouksen jälkeen minuun ei enää ole oltu yhteydessä asian tiimoilta. YVA: ssa ei ole seurastamme kerrottu mitään, toisin kuin muista seuroista. Meille ei ole annettu mahdollisuutta vaikuttaa mitenkään. YVA on osaltamme täysin puutteellinen. Olen ilmoittanut hankevastaavalle mm. alueen teerien soidinpaikat (Elyn professorin suosituksesta), lähteitä (yhdestä tulee käyttövesi metsästyskämpällemme) jne. Myös metsästyskämppämme jäämistä voimaloiden alle on käsitelty kokouksissa. YVAa ei tule hyväksyä tällaisena, puutteellisenä.

Törmänmäen kyläyhdistys

TÖRMÄNMÄEN KYLÄYHDISTYS RY huomauttaa vakavasti, että:

1. Törmänmäen Kyläyhdistys ry:n säännöissä lausutaan yhdistyksen tarkoitukseksi muun muassa: ”edistää ja puolustaa asukkaiden viihtyvyyttä, hyvinvointia ja ympäristöterveyttä mukaanlukien luonnon ja maiseman hyvää tilaa”.

VASTOIN kuulutusta Hietavaaran YVA-selostus ei ole ollut nähtävillä Puolangan kunnan sivuilla.

25.9.2025

Kainuun maakuntakaavassa **Törmänmäki** on merkitty kaavamerkinnällä **at**.

Törmänmäkeen on luettu kuuluvaksi myös Kallion, Tulijärven, Karhumäen ja Ketokylän kyläkulmat, Paakanan seutu ja Heiluanjärvi. Kainuussa kylärakenne on perinteisesti ollut verkkomainen toisin kuin Länsi-Suomessa. Törmänmäen Kyläyhdistyksen alueella asuinrakennuksia onkin noin 200, - vapaa-ajan asuntoja noin 400, mikä pitänee sisällään ainakin tuhatkunta vapaa-ajan asukasta.

2. Noin 5 km:n säteellä Törmänmäestä on suunnitteilla 6 tuulivoimapuistoa sisältäen yli 80 tuulivoimalaa (Tulijokela, Tulikangas, Hietavaara, Varsavaara, Hukkalansalo, Koirakangas). Noin 20 kilometrin säteellä Törmänmäestä kaavaillaan ainakin 15 tuulivoimalapuistoa (edellisten lisäksi mm. Ukonkangas, Haarasuonkangas, Vaarinkangas, Takiankangas, Turkkiselkä, Hirvivaara-Murtiovaara, Pieni-Paljakka, Valkeisvaara, Isolehto), mikä sisältää yhteensä yli 300 Eiffel-tornin korkuista tuulivoimalaa – ja 30 km:n säteellä voimaloita on tulossa yli 400! Tämä lienee valtakunnallinenkin kärkitulos tiheydessä!

3. Perustuslain vastaisuus - 15§ sisältää omaisuuden suojan:

"Jokaisen omaisuus on turvattu."

YVA-selostuksessa ja kaavaehdotuksessa vaikutusta kiinteistöjen hintoihin väistetään ja vähätellään tukeutumalla suomalaisen Tuulivoimayhdistyksen sponsoroimaan tarkoitushakuiseen ja hyvin suppeaan tutkimukseen – vastoin uusimpia tutkimuksia. Ruotsissa tehty lähes 100 000 kauppaan pohjaava tutkimus osoitti selkeästi tuulivoimaloiden vaikutuksen kiinteistöjen hintoihin:

<https://www.mdpi.com/2071-1050/13/12/6892/htm>

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/69995251/tuulivoimalat-laskevat-tutkitusti-asuntojen-ja-loma-asuntojen-arvoa?publisherId=69819944>

Ja kuten pormestari **Harri Peltolakin** AMK-opinnäytteessään (2024) esittää:

"Tuulivoimarakentamisen vaikutuksia kiinteistöjen arvoon on tutkittu muun muassa Tanskassa 2022. Tutkimus kattoi Tanskan kaikki 1,34 miljoonaa kiinteistökauppaa 27 vuoden ajalta, kaikilta tuulivoima-alueilta. Voimaloiden todettiin vaikuttavan kiinteistön arvoon erittäin negatiivisesti 2,5 kilometrin etäisyydelle asti. [10] Myös Norjan Yliopiston tutkimus kattaa yli 230 000 kiinteistökauppaa 12 vuoden ajalta. Tässä tutkimuksessa kiinteistön arvon todettiin laskevan jo tuulivoimalan rakentamisen aikana. [11]"

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/861807/Peltola_Harri.pdf?sequence=2

On asiantuntematonta ja virheellistä argumentaatiota, että tuulivoimalla ei ole mitattavaa vaikutusta sen vuoksi, kun monella muullakin asialla on vaikutusta hintatasoon! Sama tilannehan on useimpien tieteellisesti selitettävien ilmiöiden laita.

On siis täysin ennakoitavissa, että tuulivoimapuistojen vaikutusalueella asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen jälleenmyyntiarvo ja vakuusarvo romahtaa ja laskee vähintäänkin jopa kymmeniä prosenteja – lähimpänä voimaloita käytännössä nollautuu. Etelän tilannetta, jossa suuren kysynnän vuoksi on myyjän markkinat, ei voida verrata Kainuun tilanteeseen, jossa suuren tarjonnan vuoksi on ostajan markkinat. Kenenkään ei tarvitse ostaa vapaa-ajan asuntoa, jonka vieressä on tuulivoimala, koska vapaa-ajan asuntoja tarjolla paljon muissakin ympäristöissä. Vapaa-ajan asuntojen virkistyskäyttömahdollisuudet suorastaan leikkautuvat kuten myös (ranta)rakennusoikeudet.

Kaikkiaan hanke merkitsee valtavaa vastikkeetonta tulonsiirtoa lähialueen kiinteistönomistajien kustannuksella tuulivoimayhtiölle, kunnalle (verotulot) ja muutamille

25.9.2025

maanomistajille (vuokratulot). **On perustuslain vastaista rupeamista toisen omaisuuteen, kun tätä ei kompensoida vaikutusalueen kiinteistönomistajien enemmistölle.**

KHO:2013:184 ratkaisu ei ole enää vertailukelpoinen, kun voimaloiden korkeudet ovat kasvaneet kolminkertaiseksi ja voimaloita suunnitellaan myös 2 km lähemmäksi kiinteistöjä.

Tämä kaikki koskee myös Paljakan luontomatkailuun liittyviä investointeja. Alueelta on tultu hakemaan hiljaisuutta ja koskematonta luontoa. Alueen kiinnostavuus erityisesti ulkomaiden matkailijoiden näkökulmasta tulee romahtamaan. Myös eräharrastukseen sekä erämatkailuun hankkeet vaikuttavat taannuttavasti. On myös todettava, että Hietavaaran hanke poikkeaa hyvin paljon maakuntakaavasta!

4. Hankkeita on arvioitava ennen muuta KOKONAISVAIKUTUSTEN kannalta!

Tuulivoimapuistoilla on monenlaisia kaukovaikutuksia kymmenien ja satojen tuulipuistojen kanssa kymmenien kilometrien etäisyydellä. YVA-selostuksessa ei ole esitetty menetelmiä, aineistoja ja kriteerejä, millä tavalla tämä kokonaisarviointi vaikutuksista mm. luonnon pirstoutumiseen, luonnon monimuotoisuudelle, ihmisten elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnalle, asuntojen käytölle ja arvolle, pohjavesille, ilmastopäästöihin, kierrätettävän ja ongelmajätteen määrälle sekä melun määrälle on tehty.

Hankkeen maisemavaikutustenkin arvointi on riittämätöntä. Lisäksi visuaalisen maiseman ohella myös **äänimaisema** muuttuu ratkaisevasti, millä on suurta merkitystä niin paikalliselle ihmiselle kuin monille eläimille.

Tuulivoimanpuiston äänisaasteella, välkehtimisellä, valoilla, lapojen liikkeellä ja teiden sekä perustusten ja sähkölinjojen rakentamisella on suuri häiritsevä ja pirstova vaikutus alueen eläimistöön ja luontoon. Luonnon monimuotoisuus laskee edelleen. Vilkkuvat valot muuttavat myös yötaivaan näkymän ja vaikuttavat yöllä muuttavien lintujen suunnistusta.

Erämainen alue muuttuu luonteeltaan **teolliseksi** rakennetuksi. **Tämä on täysin kestävämpiä kuin luonnon monimuotoisuuden, maiseman kuin alueella asuvien ihmisten kannalta.** Ei ole mieltä siinä, että ilmastoa pelastetaan tuhoamalla luontoa ja sen monimuotoisuutta, - mikä on vastoin esim. luonnon monimuotoisuuden ja kestävä käytön strategiaa! Suomen **tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden väheneminen vuoteen 2030 mennessä!**

Äskettäin 17.6. 2024 EU:ssa on hyväksytty luonnon ennallistamisasetus.

<https://yle.fi/a/74-20094549>

<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/metsa/63ba1498-8ce9-44c7-add7-36a0e7934b1a>

"Ennallistamisasetus on osa Euroopan unionin eli EU:n biodiversiteettistrategiaa, jonka jäsenmaat hyväksyivät vuonna 2020. Sen tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä."

Ennallistusasetus tulee voimaan jo 1.7. 2024. - Aikataulu on nopea: "Vuoteen 2040 mennessä pitää ennallistaa 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia niistä alueista, joiden luontoarvoja on heikennetty."

5. On huomioitava, että Lajitieto.fi sivusto ei anna missään määrin luotettavaa kuvaa alueella esiintyvistä eläimistä.

25.9.2025

Toteutuessaan Hietavaaran tuulivoimapuisto pilkkoi edelleen luonnon ydinalueita ja ekologisista verkostoja, mikä häiritsi lajien liikkumista. Huomioimatta on, mitä "ydinalueiden" ja "ekologisille verkostojen" pilkkoutumiselle merkitsee se, että tuulivoimapuistoja on käytännössä tiiviisti rinnakkain moneen suuntaan.

On myös huomioitava, että lajikadosta ja ekologisesta kriisistämme huolimatta suunnitelmat puhuvat säilytettävänä vain "arvokkaista kohteista" - ja "huomionarvoisista lajeista" tarkoittaen EU:n direktiivilajeja. On irvokasta, että tavallinen luonto ja lajisto voidaan aina vaan lähtökohtaisesti uhrata taloudellisille intresseille.

Omien havaintojenikin mukaan alueella esiintyy muun muassa **susi, ahma, ja metsäriekko**. **Raakut** eli **jokihelmisimpukat** (*Margatifera margatifera*) ja niiden avainlaji purotaimen eli tonko ovat äärimmäisen haavoittuvia veden samentumiselle. Minimivaraautuminen mitättömällä 50 m:n suoja-alueella vesistöön tulee tuottamaan täälläkin tuhoalueita.

Metsäpeurat (*Rangifer tarandus fennicus*) ovat olleet täällä jo ennen ihmistä. Kainuun metsäpeurapopulaation invaasion aikana 2004-2005 metsäpeurat levittyivät Emäjoen ja Iijärven länsipuolelle ja etelä-Puolangalle maantie n:ro 78 tuntumaan ja jopa Kongasmäelle.

Esim. Ylä-Kainuu -lehti 9.1. 2004 otsikoi juttunsa (2.s): *"Noin 500 peuraa siirtyi yllättäen Paltamon pohjois-puolelle – Peuroja tulossa Puolangalle?"* (Antero Komulainen)

Alueelta on metsäpeurahavaintoja kuluvan kesän ajaltakin. **Suomella on globaali vastuu metsäpeuran säilymisestä lajina. Millaiseksi tullaan tulevaisuudessa noteeraamaan Hietavaaran tuulivoima"puiston" merkitys kuoliniskussa Kainuun metsäpeuran jo hiipuvalle populaatiolle?**

Kannan väheneminen on lähtenyt liikkeelle jo tehometsätalouden vaikutuksesta; vasomisbiotooppiin kuuluvien vanhojen metsien tuhoamisesta ja pirstomisesta – ja jäkäläkankaiden auraamisesta!

<https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/metsapeuran-vasatuotto-laski-kainuussa-yrkasti-%e2%88%92-peurat-vaeltavat-nyt-talvilaitumille>

Tuulivoimapuistot ja sähkölinjat estävät metsäpeurapopulaation leviämistä vastoin kannanhoitosuunnitelmaa - kuten myös Suomenselällä

<https://www.youtube.com/watch?v=hotEOvaA2Uw>

<https://www.suomenpeura.fi/fi/metsapeura/levinneisyys.htm>

https://mmm.fi/documents/1410837/1516659/Metsapeurakannan+hoitosuunitelma+9_2007/209f011e-61f9-43fb-b799-7475c6675f76

<https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/tuulivoiman-sijoittelussa-pitaa-huomioida-uhanalaiset-lajit-metsapeuralle-maakuntakaavat-ovat-ratkaisevan-tarkeit-266696225/>

<https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/tuulivoimaa-tarvitaan-mutta-jyraavatko-myllyt-alleen-metsien-elaimet-nalkamaasta-podcast-selvittaa-260274825/>

LUKE:n 2023 tekemän tieteellisen selvityksen mukaan samaan lajiin ja saman fysiologian omaava poro (*Rangifer tarandus tarandus*) kiertää tuulivoimapuistot jopa 15 km:n etäisyydellä. Keski-Pohjanmaalla tuulivoimapuistot ovat saattaneet **metsäpeurapopulation kestävämmään asemaan**. Kainuussa ollaan tekemässä sama kohtalokas virhe.

25.9.2025

Poronhoitoalueen ja Oulujärven väliset tuulivoimalapuistohankkeet voimalinjoinen tulevat toteutuessaan sulkemaan lopullisesti mahdollisuuden, että Kainuun ja Suomenselän populaatiot kohtaisivat Oulujärven pohjoispuolisilla metsä- ja suoalueilla. **Tämä kaikki on kohtalokasta Suomen Peuran eli Kainuun Petran kannalle ja elinmahdollisuuksille!**

6. YVA-selostuksessa ei ole käytetty uusinta tutkimusta tuulivoiman vaikutuksista eläimiin. LUKE:n tutkijat julkaisivat kansainvälisessä tiedejulkaisussa loppuvuodesta 2023 artikkelin:

Biological Conservation Volume 288, December 2023

How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review Anne Tolonen – Henri Rautavaara – Mika Jokikokko – Parvez Rana

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320723004834?fbclid=IwAR2azPSwjdMzipR9JqF5lkXhID-KiTMA2UPHrs9J-K8Wq-bmGYhaoA8lqC0>

Tiedetoimittaja Jani Kaaron referaattia (HS 18.12.2023) siteeraten:

”Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkijat ovat laatineet toistaiseksi laajimman katsauksen tuulivoiman vaikutuksesta eläinten siirtymiseen tuulivoiman vaikutusalueelta.

Mukana on yli 84 koejärjestelyä ja 160 tapausta eri puolilta maailmaa, kertoo tiedote.

Herkimmiksi linnuista tuulivoimahäiriöille osoittautuivat **kurjet, pöllöt ja kanalinnut**.

Katsaus osoittaa, että **suurin osa tutkituista eläimistä välttää tuulivoimaa**. Osa siirtyy kilometrien päähän tuulivoima-alueilta, osa pienemmän matkan. Lintututkimuksissa 63 prosenttia tutkituista lajeista siirtyi pois tuulivoima-alueilta.

Yllättävä tulos oli myös se, että kanalinnut törmäilevät usein tuulivoimaloihin – ei roottoreihin, vaan pylväisiin. ”On spekuloitu, että valkoinen pylväs tummaa taustaa vasten voi kanalinnun silmin näyttää aukolta metsässä”, sanoo Tolvanen.

Tuulivoimalla voi olla samaan lajiin kahtalaiset vaikutukset, toisaalta siirtyminen ja toisaalta houkutus. Sora voi houkuttaa kanalintuja turbiinien läheisyyteen, koska se on kanalintujen ruoansulatukselle tärkeää.

Toinen ryhmä, jota äänet näyttävät häiritsevän, ovat tarkkakuuloiset pöllöt. Norjassa seurattiin 48 huuhkajareviiriä ennen ja jälkeen tuulivoima-alueen rakentamisen. Jos huuhkajan reviiri sijaitsi 4–5 kilometriä lähimmästä tuulivoima-alueesta, **huuhkajan todennäköisyys reviirin hylkäämiselle lisääntyi** merkittävästi.

Melko dramaattinen tulos saatiin myös espanjalaistutkimuksessa, jossa selvitettiin **lehtopöllön** elinympäristövalintaa. Tutkijat eivät löytäneet tuulivoima-alueiden läheisyydestä ensimmäistäkään pöllöreviiriä.

Vesilinnuista herkin tuulivoimalle vaikuttaa olevan hiljaisten salolampien lintu, **kaakkuri**. Näyttää on siitä, että kaakkuri karttaa tuulivoimaa pesimäalueilla, mutta etenkin talvehtimisalueilla.

Kymmenet tuhannet kaakkurit viettävät talvensa Pohjanmeren kaakkoisosassa, jonne on viime vuosina rakennettu paljon tuulivoimaa.

25.9.2025

Kaakkurit ovat joutuneet pitkälti hylkäämään talvehtimisalueensa. Kilometrin päässä tuulivoimaloista populaatio on supistunut 94 prosenttia ja vielä kymmenenkin kilometrin päässä yli 50 prosenttia.

Nisäkkäistä eniten on tutkittu **poroja ja lepakoita**. Porojen kohdalla tutkimus on miltei yksimielistä. Porot välttelevät tuulivoimaa selkeästi. Joissakin tutkimuksissa **porot pitävät jopa 15 kilometrin** hajurakoa lähimpiin tuulivoimaloihin.

Miksi porot suhtautuvat tuulivoimaan näin, ei vielä tiedetä. Yksi mahdollisuus on, että porot reagoivat tuulivoiman aiheuttamiin infraääniin. Monien suurten nisäkkäiden tiedetään kommunikoivan infraäänillä.

Joissakin tutkimuksissa porot vetäytyvät pois tuulivoimaloiden läheisyydestä erityisesti vasomisaikana. Se voi johtua siitä, että tuulivoima **haittaa emon ja vasan kommunikaatiota**. Turun yliopiston tutkimuksessa **metsälepakot** välttelivät tuulivoimaloita pysytellen niistä keskimäärin kilometrin päässä.

Kaikki eläimet eivät voi liikkua pois tuulivoima-alueilta, joten jos ne eivät sopeudu tuulivoimaympäristöön, ne kantavat seuraukset nahoissaan.

Hyvä esimerkki ovat lierot, jotka aistivat herkästi maaperän tärinää.

Groningenin yliopiston tutkimuksessa vuodelta 2021 havaittiin, että **lierot katoavat** tuulivoimaloiden ympäristöstä. Tuulivoimaloiden lähellä olevissa mittauspisteissä oli 40 prosenttia vähemmän lieroja kuin kaukaisimmissa mittauspisteissä.

Lierot ovat ympäristönsä avainlajeja, joten niiden vähenemisellä voi olla ekosysteemitason seurauksia.

Tuulivoiman vaikutukset eläimiin voivat tänä päivänä olla Tolvasen mukaan paljon suuremmat kuin tuoreesta tutkimuksesta voi päätellä. Tämä johtuu siitä, että ehdoton valtaosa tämän katsauksen tutkimuksista on tehty aikana, jolloin tuulivoimalat ovat olleet napakorkeudeltaan 50–100 metrin korkuisia.

Nykyiset tuulivoimalat ovat 200–250 metriä (**po. 300-350 m**) korkeita ja samalla ovat kasvaneet niiden aiheuttama melu ja infraäänit.”

Miten on huomioitu nämä kansainväliset tutkimustulokset – kun jopa avainlaji lierot pakanevat tuulivoimala-alueelta?

<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010991536.html>

7. Tuulivoiman aiheuttamiin meteorologisiin mikroilmaston muutoksia ja niiden vaikutuksia vaarabiotooppien ja ekosysteemien kasvi- ja eläinpopulaatioihin ei YVA-selostuksessa käsitellä ollenkaan. Kasvit ja eläimet ovat sopeutuneet näihin vuosituhansien aikana. Esimerkiksi lämpötilaerot voivat olla jopa 10 C astetta, kun maasto korkeus muuttuu lyhyellä matkalla vertikaalisessa suunnassa vain 50–100 m.

Myös ihminen aikoinaan aloitti maanviljelyksensä vaaranlakien supra-akvaattisilla (veden koskemattomilla) lounaaseen tai etelään avautuvilla rinteillä. Kotilan Vasikkasuosta on jopa Suomen vanhimpia siitepölyhavaintoja maanviljelyksestä.

8. Kainuussakin markkinoitu "vihreä ja oikeudenmukainen" siirtymä ei ole sen enempää reilu kuin vihreäkään, vaan se on savuverho, joka on luotu jatkuvaan kulutuksen ja tuotannon kasvuun pohjautuvan ja tähtäävän taloudellisen saalistamisen suojaksi.

25.9.2025

Yleistä on esim, että päästötaseeseen ei huomioida raaka- aineiden, osien ja komponenttien valmistusta – eikä myöskään kuljetuksia muualla kuin hankealueella ja kotimaassa. Tämä on harhaanjohtavaa, mutta tietysti tuulivoimayhtiöiden kannalta tarkoituksenmukaista.

Lopuksi. Kaiken edellä mainitun pohjalta Törmänmäen Kyläyhdistys ry pitää riittämättömänä Hietavaaran tuulivoimapuiston kaavaehdotuksen ja YVA- selostuksen selostuksen perusteita vastustaen jyrkästi alueen kaavoitusta tuulivoimalapuistoksi.

Paliskuntain yhdistys

Hankealue sijoittuu poronhoitoalueen ulkopuolelle, kuitenkin Hallan paliskunnan rajan läheisyyteen. Poronhoito on merkittävä elinkeino Pohjois-Suomessa. Se on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä. Paliskuntien poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön.

Hallan paliskunnassa on paljon muuta maankäyttöä, ja paliskunta on eri yhteyksissä ilmaissut huolensa vaikutusten kasautumisesta. Erityisesti energiarakentamisesta aiheutuvien yhteisvaikutusten kertautuvat haitat uhkaavat nousta kohtuuttomuuden mittoihin.

Poronhoidon huomioon ottaminen

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Poronhoitolaissa (53§) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämis-edellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Maakuntakaavoissa on myös tuulivoimaloiden alueisiin liittyviä yleismääräyksiä, joissa edellytetään poronhoitoalueella turvaamaan poronhoidon edellytykset. Voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan 2020 poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys edellyttää: *"Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa."*

YVA-selostus

YVA-selostuksessa ei mainita ollenkaan poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista tai siitä, että niitä olisi arvioitu. Tuulivoimahankkeissa vaikutukset poronhoidolle tyypillisesti ulottuvat laajemmalla kuin hankealue. Sen vuoksi niitä tulee selvittää tämän hankkeen yhteydessä, vaikka hankkeen tuotantoalue ei sijoitukaan poronhoitoalueelle. YVA:ssa ja

25.9.2025

kaavassa tulee selvittää vaikutukset niin laajalle kuin niitä voidaan arvioida olevan (Alueidenkäyttölaki 9 §).

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa alueella toimivaan elinkeinon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoitoon kohdistuu vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä. Vaikutukset on selvitettävä niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Poronhoitajilla on poronhoitoalueella poronhoito-oikeus ja jos vaikutukset ulottuvat poronhoitoalueelle tulee ne ottaa huomioon.

Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen vaikutusalueen merkitys paliskunnan poronhoidolle: paljonko siellä laiduntaa ja käsitellään poroja poronhoitotöissä, mihinkin aikaan vuodesta. Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen rakennelmien ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin (suora ja epäsuora vaikutus), porojen laidunten käyttöön (häiriö, kulkureittien muutokset ym.), poronhoitotoimintaan (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit ym.) ja poronhoidon järjestämiseen. Lisäksi poroille aiheutuvia suoria vahinkoja tulee selvittää. Myös hankkeen vaikutukset porotalouteen, sekä sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset alueen poronhoitoon tulee arvioida. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sekä suorat, että välilliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaisetkin vaikutukset sekä mahdolliset toiminnan jälkeiset pysyvät vaikutukset. Menettelyssä tulee etsiä keinoja ja esittää toimia haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa.

Selvityksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon hankealueen paliskunnan toiminta-alueella ja lähialueella käynnissä olevat hankkeet. Yhteisvaikutusten arvioinnissa asianosaisen paliskunnan antama näkemys vaikutuksista on otettava huomioon.

Lopuksi

Ympäristölle aiheutetut muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki, myös YVA-laki sekä alueella voimassa olevat maakuntakaavat.

Arvioinnissa tulisi hyödyntää poronhoitajien kokemuksia, poronhoidon paikkatietoaineistoa sekä tuulivoimahankkeisiin liittyviä tutkimuksia. Tärkeänä osana on keskustelut ja yhteydenpito Hallan paliskunnan kanssa. YVA- ja kaavamenettelyn aikana tulee neuvotella paliskunnan kanssa.

Hallan paliskunnan lausunnot ja kannanotot hankkeesta tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävänä.

Paltamon kunta

Hietavaaran tuulivoimapuiston alue rajoittuu Paltamon kunnan rajaan Varsavaaran länsipuolella. Varsavaaran alueella on vireillä Prokon Oy:n tuulivoimapuistohanke. Kainuun ELY-keskus on antanut Varsavaaran hankkeesta perustellun päätelmän 27.4.2023. Hankealueella on vireillä tuulivoima osayleiskaava ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä 26.1.-26.2.2022.

Paltamon kunta toteaa, että Hietavaaran tuulivoimapuistoa koskevissa valmisteluaineistossa ja YVA-menettelyn asiakirjoissa on huomioitu Paltamon kunnan alueella oleva Varsavaaran tuulivoima hanke ja näiden hankkeiden yhteisvaikutukset.

25.9.2025

Paltamon kunnalla ei ole muuta lausuttavaa Hietavaaran tuulivoimapuistoa koskevasta osayleiskaavan valmisteluaineistosta ja ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ristijärven kunta

Hietavaaran tuulivoimapuiston alue rajoittuu Ristijärven kunnan rajaan Poikkijärven länsipuolella. Ristijärven kunnan alueella Hietavaaran alueen läheisyydessä sijaitsevat Pieni-Paljakan tuulivoimapuisto hanke noin 7 km etäisyydellä ja Isolehdon tuulivoimapuisto hanke noin 10 km etäisyydellä. Ristijärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt Pieni-Paljakan osayleiskaavan 28.5.2025 § 20. Isolehdon tuulivoimapuiston osayleiskaava on luonnoksena nähtävillä 3.6.- 25.7.2025.

Ristijärven kunta toteaa, että Hietavaaran tuulivoimapuistoa koskevissa valmisteluaineistossa ja YVA-menettelyn asiakirjoissa on huomioitu Ristijärven kunnan alueella olevat tuulivoimahankkeet.

Ristijärven kunnalla ei ole muuta lausuttavaa Hietavaaran tuulivoimapuistoa koskevasta osayleiskaavan valmisteluaineistosta ja ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Väylävirasto

Tuulivoimalahankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastoinnin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille, kuten tasoristeyskansien vahvistamiselle ja leventämiselle, todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle. Liittymäluvut maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeykseen liittyvää tietä koskevia ehtoja, joiden toteutus kokonaisuudessaan tai osittain voi jäädä luvanhakijan vastuulle. Tasoristeysluvan tarpeesta voi olla yhteydessä Väylävirastoon, kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 v2).

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen

25.9.2025

(Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Rautatiealueelle voimajohtojen, putkien ja muiden rakenteiden sijoittaminen tapahtuu lunastusluvalla tai sopimalla sijoittamisesta Väyläviraston kanssa ratalain 36 §:n mukaisesti (sijoitussopimus). Mikäli sijoittaminen toteutetaan lunastusluvalla, tulee rautatiealueella tehtävistä töistä sopia Väyläviraston kanssa ratalain 36 § 4 mom. mukaisesti (työskentelysopimus). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä.

Rautatiealueelle sijoitettavien rakennelmien, laitteiden ja johtojen sijoittamisessa on noudatettava Väyläviraston ohjeita. Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve. Rautatiealueella ja myös radan suoja-alueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on noudatettava Väyläviraston ohjetta Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (Väyläviraston ohjeita 111/2023), ohjetta Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (Väyläviraston ohjeita 43/2024 v3) sekä tarvittaessa Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

2 Mielipiteet

Mielipide 1

Valitus WPD:n hankkeesta / YVA ei toteudu riittävän laadukasti

Tuomme tässä nyt julki, että WPD:n Hietavaaran tuulivoimahankkeen YVA-menettely ei toteudu riittävän laadukkaasti ja lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla. (Hankkeen diaarinumero on KAIELY/169/2021).

Etäyhteydellä osallistuminen Hietavaaran tilannetta esittelevään tilaisuuteen ei onnistunut 16.6.2025 kaikille halukkaille, muun muassa meille, ja tietojemme mukaan ainakin viidelle muulle ihmiselle. Teimme useita yrityksiä rekisteröityä.

Kun yhteysviranomainen jatkossa antaa lausuntoja hankkeesta, pyydämme huomioimaan, miten heikosti informaatiota hankkeesta on annettu meille toispaikkakuntalaisille.

25.9.2025

Olisi suotavaa hankkeen riittävän laadukkaan toteutumisen kannalta, että hankkeelle nimetty konsultti olisi myös paikalla vastaamassa kysymyksiin (sähköpostin vastausviestin perusteella hän on lomalla 4.8. saakka).

Tämä kaikki on omiaan lisäämään epäluottamusta tätä hanketta kohtaan (luottamusta ei kyllä ole ollut missään vaiheessa, tiedotus on ollut ala-arvoista).

Hanke on selvitystekin mukaan muun muassa vesilain, luonnonsuojelulain ja metsälain vastainen. Meidän allekirjoittaneiden olisi ollut todella tärkeää päästä linjoille esittämään kysymyksiä hankkeen vastaaville mm. noista asioista.

Yksi tärkeä kysymys olisi ollut: Miksi Poikkijärven suunnasta ei ole laadittu pyytämäämme havainnekuva. Poikkijärvi, Kallio ja Kivelä ovat lähimpiä rakennuksia hankealueen itäpuolella, mutta alue on jätetty täysin huomioimatta selvityksiä laadittaessa.

Ihmettelemme myös, miksi 18:n ja 10:n myllyn vaihtoehtoja viedään edelleen eteenpäin, kun Hietavaaran pohjoisosaa ei ole hyväksytty edes tuulivoimamaakuntakaavaan, jonka valitukset ovat edelleen käsiteltävinä hallinto-oikeudessa. Vain VE0-vaihtoehto, jossa yhtään myllyä ei rakenneta, on realistinen.

Mielipide 2

Hietavaaran tuulivoimahanke – osallistumisongelmat

Rekisteröitymisestä huolimatta en saanut ikinä linkkiä Hietavaaran yleisötilaisuuden seuraamiseen etänä. Monilla muilla, joiden kanssa juttelin, oli sama ongelma.

Tämä prosessin epäonnistuminen asettaa ihmiset epäarvoiseen asemaan. Toivon, että asia huomioidaan yhteisviranomaisen loppulausunnossa arvioitaessa osallistumismahdollisuuksien toteutumista.

Mielipide 3

Esitän ohessa sekä omia että muiden asianosaisten näkemyksiä ja huolia Hietavaaran tuulivoimahankkeen suhteen.

1. YVA-menettelyn yleisötilaisuus 16.6.2025

Yleisötilaisuus epäonnistui pahasti. Netin kautta ei päässyt teams-linkillä osallistumaan tilaisuuteen. Näin osallistumis- ja vuorovaikutusprosessi, jonka tarkoituksena on lisätä läpinäkyvyyttä ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia hankkeiden suunnittelussa, jäi toteutumatta. Yritimme ennen tilaisuutta saada henkilöstön kanssa teams toimimaan, mutta se ei onnistunut, koska linkki vaati joko oppilaitoksen tai yrityksen sähköpostiosoitteen - mikä on täysin outoa!? Aina aiemmin on teams-linkki toiminut moitteetta.

Nyt hankkeen vetäjä ehdottaa uusintaa ma 23.6 klo 17. Tuskin onnistuu kaikille niille, jotka jäivät ulkopuolelle. Aika järjestää asiat on liian lyhyt varsinkin juhannuksen yli. Olisi parempi siirtää myöhäisemmäksi.

2. Kunnan rooli tuulivoimahankkeiden suhteen

Puolangan kunnan (kuten muidenkin kuntien) tulisi olla tasapuolinen toimija ja kaavoittaja tuulivoimahankkeiden ja sen asianomistajien asukkaiden, maanomistajien, mökkiläisten ja luonnon suhteen. Kuntien rooli tuulivoimahankkeissa on keskeinen ja

25.9.2025

moniulotteinen, ne toimivat sekä päätöksentekijöinä että tasapainottajina eri intressien välillä.

Puolangankin tulee toimia siten, ettei sille koidu imagohaittoja tuulivoimahankkeiden huonosta ja/tai liiallisesta toteutuksesta. Sen pitäisi odottaa nyt hallituksen tulevaa lakiesitystä ja toimia sen mukaan ennen kuin tekee yhtään uutta kaavapäätöstä. Ympäristöministeriön mukaan tavoitteena on saada lakiluonnos lausuntokierrokselle kesällä, ja eduskunnan käsittelyyn mahdollisesti syksyllä 2025.

3. Hietavaaran tuulivoimahanke

Hietavaaran tuulivoimahanke muistuttaa enemmänkin yksipuoliselta rahastukselta. Toisin kuin esim Tulijokila-hankkeessa Hietavaaran hankkeen vetäjät eivät neuvottele mistään asioista asianomistajien kanssa. Ei edes minimietäisyyksistä asutuksiin, mökkitontteihin jne puhumattakaan mm tuulenottoalueista jne.

Puolangan naapurikunnissa Vaalassa ja Kajaanissa on minimietäisyydet ihmisasutukseen tuulivoimaloille 2km, Tulijokila-hankkeessa 1,5km.

Miksi Hietavaaran hankkeessa ei ole mitään vaatimuksia etäisyyksille?

Itse omistan isoisäni perintömaata Karhujärven rannassa kuten kaksi serkkuaani siellä kaksi metsätilaa. Meillä kaikilla on tarkoitus säilyttää ko rannat mökkitontteina myös tuleville sukupolville. Hietavaaran hanke on suuri riski meille kaikille, se ei ole kiinnostunut edes keskustelemaan hankkeen tuomista haitoista, mm mökkien rakentamisen vaarantumisesta ja rantatonttien arvon menetyksestä.

Tässä faktaa:

Lähin tuulivoimala sijaitsisi 650 metrin päässä järven toisella puolella rantapalstani rannasta, serkuillani hieman enemmän. Kaksi muuta tuulivoimalaa olisi noin 1,2 km:n päässä sekä kaksi lisää lähes 2 km:n päässä.

On kai itsestään selvää, ettei kukaan rakentaisi meidän rantatonteille mökkiä eikä kukaan ostaisi niitä rantatontteiksi, jos ko voimalat toteutuisivat.

4. Lopuksi

Toivomme nyt Puolangan kunnalta, että se ottaa vahvan ja vastuullisen otteen erityisesti Hietavaaran tuulivoimahankkeesta, jota ollaan puuhaamassa erityisen hienolle vaara-alueelle luontoarvoineen.

Tuulivoima tuo toki kunnille kiinteistöverotuloja ja investointeja, mutta samalla se voi aiheuttaa haittoja lähiasukkaille ja vastaaville. Kunnan tehtävä on punnita hyötyjä ja haittoja oikeudenmukaisesti.

Tuulivoima ei ole itseisarvo. Sen toteuttamistapa, sijainti ja vaikutusten hallinta ratkaisevat, tuoko se yhteistä hyvää vai epäluottamusta ja vastakkainasettelua. Teillä kunnassa on mahdollisuus näyttää, että energiapolitiikka voi olla vastuullisesti toteutettu sekä ilmastoviisasta että inhimillisesti kestävä.

Toivon, että te päätöksentekijöinä teette oikeudenmukaisia päätöksiä tämänkin hankkeen suhteen ottaen huomioon tulevat hallituksen lakiesitykset tänä vuonna.

Mielipide 4

Mielipide:

25.9.2025

Tunnen nyt puheena olevan Hietavaaran alueen kohtalaisen hyvin. Allekirjoittaneella on kokemusta esimerkiksi hirvenmetsästyksestä ja liikkumisesta kyseisellä Hietavaaran alueella.

Kyseinen Hietavaaran alue sijaitsee yli kahdenkymmenenkilometrin päässä lähimmästä taajamasta. Vakituisesti asuvia ihmisiä kyseisellä alueella, tai sen läheisyydessä asuu todella vähän. Jos aluetta laajennetaan vaikkapa 10-15km säteelle, edelleen asukasluku pysyy merkittävän pienenä. Kesäasukkaita tai ihmisiä, joilla on tiloja tai rakennuksia, joita käytetään edes silloin tällöin on vähän.

Olen ollut mukana hirvenmetsästyksessä porukassa yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Tällä metsästyksellä on hallussaan maa-alueita metsästystä varten alueella, jossa myös Hietavaaran alue sijaitsee. Hirvien määrä alueella on vähentynyt huomattavasti viime aikoina. Syynä tähän mielestäni on ollut metsästyksessä ja muut luonnolliset tekijät. Karhuja alueella en ole tavannut tai kuullut, että niitä on ollut. Ei ainakaan haitaksi asti. Karhut ovat enempi lähellä itärajaa, Suomussalmi-Kuhmo aluetta. Muutenkin harvinaisia eläimiä kuten ilves, liito-oravat, lepakot tai esimerkiksi viitasammakot en ole havainnut. Aiemmin saimme lehdestä lukea ikävästä Raakku episodista Suomussalmella. Hietavaaran alueella tuskin on syytä tällaiseen huoleen, Raakkuja en ole tavannut.

Koska Hietavaaran tuulivoimalahanke sijaitsee niin kaukana kaikesta, asutuksista ja alueista, jossa ihmisiä on paljon, en näe että hankkeella olisi vaikutusta ihmisiin. Edelleen jos tarkastellaan luonnoneläimien näkökulmasta asiaa, alueen nykytilanne on sellainen, että en usko sen tuottavan ongelmia eläimille.

Hietavaaran alueen kehitys Puolangan kunnalle on elintärkeää. Puiston rakennus tuo työtä, puisto tuo jatkossa myös verotuloja kunnalle. Katson, että edistämällä omalta osaltani Hietavaaran alueen kehitystä tuulivoimapuistoksi, halusin jättää **positiivisen** mielipiteeni kunnan ja muiden kaavoituksesta vastaavien henkilöiden tietoon.

Ehdotus:

Ehdottaisin kuitenkin päättävälle elimille että seuraavaan kiinnitettäisiin huomiota: Tulee jotenkin varmistaa, että tuulivoimayhtiöt veloitettaisiin antamaan takuut myös sille, että puiston purkutyöt voidaan hoitaa joskus tulevaisuudessa asianmukaisesti. Käytännössä tämä voisi toimia siten, että arvioidaan ensin puiston purkutöiden kustannusarvio, tehdään puistolle suunnitelma elinkaaresta ja veloitettaisiin tuulivoimayhtiö kuukausittain maksamaan Puolangan Osuuspankin tilille summa joka vastaa purkutöiden kustannusarvio jaettuna elinkaari kuukausina summaa. Näin kunta tai maanomistajat ei jää yksin purkutöiden kanssa kun sen aika tulee.

Mielipide 5

Asun perheeni kanssa Paltamossa maalla omakotitalossa. Aikoinaan halusimme muuttaa nimenomaan maalle, jossa luonnonläheisyys on tärkeimpiä asumismukavuuteen vaikuttavia asioita. Monet pieniltä paikkakunnilta kotia etsivät ajattelevat samoin. Täällä on upeat vaaramaisemat metsineen, joihin ei kaipa maiseman pilaajiksi yhtään tuulivoimalaa. Tuulivoimalat vaikuttavat asuinviihtyvyyteen mielestäni erittäin negatiivisesti. Perinnemaisemat pilataan ja luonnonrauha rikotaan ripottelemalla tuulivoimaloita ympäriinsä ja kaunis rauhallinen luontoympäristö muuttuu teollisuusalueeksi. Maalla asumisen parhaimmat ominaisuudet katoavat lähistölle suunniteltujen tuulivoimala-alueiden myötä. Tuulivoimalat maisemassa eivät ole ainakaan vetovoima maalla asumisen suosimiselle, päinvastoin. Kukaan ei halua asumaan tuulivoimaloiden läheisyyteen. Asumme 8 km Paltamon kylältä Puolangalle

25.9.2025

päin, Karjalanvaaralla. Emme halua tuulivoimaloita maisemaamme, Hietavaaran alueelle, mikä sijaitsee lähellä kotiamme.

Mielipide 6

1.8 km lähimmästä tuulivoimalasta asuvana (kohta 10v) kerron mielipiteeni: Elkkää hiijessä rakentako tuonne upean hienolle alueelle tuulivoimaa. Siellä on elämys käydä, vaikka näin naapurikuntalaisena sanonkin. Hienoa asuinseutua. Varmaa lunta ja tulevaisuuden valttikortti. Tuulivoimasta ei ole asukkaalle ja matkailuun kuin haittaa. Etsikkää ne rahat jostain muualta.

Mielipide 7

Haluan ettei em. hanketta toteuteta. En halua, että Kainuun vaaramaisemat ja kylät tuhotaan näillä massiivisilla myllyillä.

Mielipide 8

Tuulivoimaloiden rakentaminen Hietavaaraan aiheuttaa Natura-alueiden, luonnonsuojelualueiden ja raakkuvesistöjen pilaantumista. Tämän lisäksi alueella on eläinlajeja, mitkä kärsivät tuulivoimaloiden aiheuttamasta melusaasteesta. Samoin äänihaitasta kärsivät tuulivoimaloiden lähiasukkaat. Puhumattakaan taloudellisista tappioista, mitä tuulivoimaloiden läheisyys aiheuttaa talojen omistajille; asunnon myyntiarvo laskee. Samoin maisemahaitta lankeaa myös lähitalojen asukkaille. Kainuun puhdas, meluton luonto kelpaa turisteille, ei tuulivoimaloiden halkoma metsämaisema.

Mielipide 9

Haluaisin ilmaista mielipiteeni Hietavaaran tuulivoimapuistohankkeesta.

Olen ristijärveläislähtöinen, nykyinen oululainen, jonka sukujuuria löytyy myös Puolangalta. Olen luonto- ja lintuharrastajana seurannut kauhulla nykyistä tuulivoimapolitiikkaa ja tätä vihreää siirtymää, jossa luonto jää täysin toissijaiseksi. Hietavaaran hankealueen sisään jää Taapurin luonnonsuojelualue ja lisäksi hankealueen rajautuu Natura2000-alueeseen.

Se, että tuulipuistohanketta saa edes ehdottaa perustettavaksi suojelualueen viereen saati päälle, on mielestäni täysin käsittämätöntä ja osoittaa, ettei luonnolla ole mitään arvoa kun vastassa on tuulivoimayhtiön rahat. Vaikka suojelualueen kohdalle ei tulisikaan myllyä, on selvää, että myllyn vaikutusalue on laaja.

Mikäli Taapurin alue on vieras, suosittelen ehdottomasti vierailemaan alueella nyt kun se on vielä mahdollista! Komeat hongikot, kurussa virtaava puro, kuusten rungoilla ruokailevat puukiipijät ja jylhät kallioseinämät ovat tehneet ainakin minuun lähtemättömän vaikutuksen.

Mielipide 10

Omistamme puolisoni kanssa vapaa-ajanasunnon Puolangan Latvan kylässä ja vastustamme ehdottomasti suunnitteilla olevaa Hietavaaran tuulivoimahanketta. Olemme hankkineet vapaa-ajanasuntonamme alueelta nimenomaan alueen luontoarvojen, rauhallisuuden ja koskemattomuuden innoittamina.

25.9.2025

Ihmisten lisäksi kärsii luonto - voimalat rakennetaan suoraan Natura-alueiden, luonnonsuojelualueiden ja raakkupurojen keskelle. Alueella on kotkia, karhuja, ilveksiä, liito-oravia, lepakoita, viitasammakoita. Nämä kaikki ovat mittaamattoman arvokkaita osasia luontomme monimuotoisuuden ja lajirikkauden näkökulmasta. Luken selvityksen mukaan suurin osa eläinlajeista pakenee melua.

Tuulivoimaloiden lisäksi myös niiden vaatima infrastruktuuri tuhoaa arvokasta maisemaa ja luontoa.

Lähimmät asunnot esim. Poikkijärvellä ovat alle 2 km etäisyydellä myllyistä. Asuntojen arvo laskee tunnetusti 8 km säteellä, johon myös omamme asettuu.

Mielipide 11

Tuosta uudesta tilaisuudesta sen verran, että WPD ei ollut ottanut mukaansa ympäristöasiantuntijaansa, ja vetosi ko. henkilön puuttumisella kaikkiin luontoarvoja ja ympäristövaikutuksia koskeviin kysymyksiin että eivät voi kommentoida. Näin ollen todellinen yleisön osallistaminen puuttui tältä osin prosessista.

Niinikään kommentoitiin pahiten voimaloiden vaikutusalueella olevien kiinteistöjen pihoilta (mm. Poikkijärven ja Hietajärven talot) puuttuvia valokuvasovitteita, vaikka näiden paikkojen asukkaita haitat eniten koskevat. Voimalat nimittäin näkyvät erittäin voimakkaasti kolmessa ilmansuunnassa näihin taloihin. Sovite puuttui myös Karppalan myllyltä, joka on RKY-kohde ja kaikessa kaavoituksessa ja rakentamisessa on lain mukaan otettava se huomioon. WPD esitti tietämätöntä koko kohteesta.

Toivon, että nämä puutteet kirjataan ELY:llä ylös ja huomioidaan perustellussa päätelmässä virheinä prosessissa:

- osallistaminen puutteellista, olennainen asiantuntija ei saatavilla ja kysymyksiin ei vastattu
- tahallisesti puuttuvat valokuvasovitteet paikoilta, jotka eniten kärsivät maisemahaitoista
- tahallisesti puuttuva RKY-kohteen huomiointi hankkeen suunnittelussa, ja tässäkin ei valokuvasovitteita

Mielipide 12

Olen pyytänyt sekä Luonnonvarakeskukselta että SLL:ltä lausuntoa Hietavaaran tv-hankkeeseen liittyen metsäpeuroihin, joista alueella on lukuisia havaintoja (metsäpeuraselvitystä ei ole kuitenkaan tehty). Molemmilla tahoilta vastaavat henkilöt (xxxxxx, xxxxxx) ovat kuitenkin kesälomalla koko heinäkuun. Haluan huomauttaa virallisesti, että Hietavaaran tuulivoimahankekehittäjä on tarkoituksenmukaisesti valinnut heinäkuun, joka on yleinen lomakuukausi Suomessa, ajaksi lausuntojen ja mielipiteiden jättämiselle. Käytännössä tällä a) estetään tehokkaasti kansalaisten keskustelumahdollisuudet viranomaistahojen ja järjestöjen kanssa, sekä b) pahimmassa tapauksessa estetään heidän lausuntonsa kokonaan.

Toivon, että ELY-keskus huomioi ko. tahallisesti aiheutetun osallistamishaitan prosessissa, sekä lisäksi pyytäisin jatkoaikaa (14.8.2025 asti) molemmille tahoille, joilta olen pyytänyt lausuntoa asiassa, jotta he lomien jälkeen saavat mahdollisuuden lausunnon valmistelulle.

25.9.2025

Mielipide 13

YVA-selostusta koskevat mielipiteet:

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on tunnistettavissa useita puutteita, jotka on syytä täydentää asianmukaisin korjauksin ja lisäselvityksin ennen hankkeen mahdollista jatkosuunnittelua. Tunnistetut puutteet koskevat mm. seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Hietavaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelma ja osayleiskaavan OAS on ollut nähtävillä jo loppuvuodesta 2021. Ympäristövaikutusten arviointi ei ole tässä tapauksessa edennyt luontevana prosessina, vaan se on ollut keskeytyksissä useita vuosia. Nyt YVA-selvitys on laadittu valmiiksi ilmeisen tiiviissä aikataulussa tuulivoimarakentamista ohjaavan lainsäädännön mahdollisten muutosten vuoksi. Myös osa selvityksiä 2 latineista avainasiantuntijoista on vaihtunut prosessin kuluessa, mikä heijastuu raportoinnin laatuun.
- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa hankkeen suhde voimassa oleviin kaavoihin on esitetty ja arvioitu riittämättömästi. YVA-selostuksessa on todettu, että "hankealueen osalta ristiriitaa voimassa olevien maakuntakaavojen määräysten ja merkintöjen kanssa ei pääosin ole". Selostuksessa ei ole kuitenkaan selkeästi ja yksilöidysti kuvattu, miltä osin ristiriitaa on. YVA-selostuksen vaihtoehtojen vertailun (luku 22) mukaan vaihtoehtojen maakuntakaavan mukaisuudella ei ole merkittävää eroa. Tätä ei voi pitää asiantuntevana arviona, kun otetaan huomioon maakuntakaavan ohjausvaikutusta koskeva lainsäädäntö ja viimeaikainen oikeuskäytäntö.
- Osayleiskaavaluonnoksen vaihtoehtoa VEA ei voida pitää maakuntakaavan mukaisena sen pohjoisosan laajuuden vuoksi. Lisäksi pohjoisosa on ristiriidassa muiden maakuntakaavan alue- ja kehittämisperiaatemarkintöjen kanssa, koska tuulivoimapuisto aiheuttaa mm. niiden toteuttamiseen vaikuttavia haitallisia maisema- ja muita vaikutuksia. Tuulivoimapuiston osayleiskaava on myös ristiriidassa voimaan jäävän Kotilan osayleiskaavan M- ja MU- alueiden rakentamista koskevien määräysten kanssa, vaikka Kotilan osayleiskaavaa lienee syytä pitää monelta osin vanhentuneena.
- YVA-selostuksen maisemavaikutusten arviointi on heikkolaatuinen, epä johdonmukainen, sekava ja kokonaisuutena riittämätön. Maisemavaikutuksissa ei ole otettu huomioon Kainuun vaaramaiseman erityispiirteitä eikä tunnistettu suunnittelualueen maisemakuvan hallitsevia ominaispiirteitä. Suunnittelualueen tyypillisessä maisemakuvassa on suurten korkeuserojen myötä muodostuvia avoimia ja laajoja kaukomaisemia, joihin kohdistuu erittäin merkittäviä muutoksia tuulivoimarakentamisen seurauksena. Maisemavaikutusten arviointia tulisi täydentää hankkeen mahdollisessa jatkosuunnittelussa sekä tutkia ja esittää keinot haitallisten merkittävien maisemavaikutusten lieventämiseksi.
- Monet kuvasovitteet on laadittu kohteista, joista maisemavaikutuksia ei voi havaita. Kuvasovitteiden kokonaismäärä on riittämätön, eikä arvioinnissa ei ole juurikaan kuvattu tai havainnollistettu lähialueen asutukselle, Paljakan matkailualueen saapumis- ja poistumisnäkyville tai esimerkiksi Särkijärven ranta-alueille kohdistuvia vaikutuksia. Näiden alueiden maisemavaikutusten arvioinnin pohjaksi tulee laatia useita uusia kuvasovitteita, joiden perusteella varsinainen arviointi laaditaan uudelleen.

25.9.2025

- Maisemavaikutusten arviointi on riittämätöntä ja hyvin puutteellista valtakunnallisesti arvokkaan Karppalan myllyn RKY-kohteen ja Latvian maakunnallisesti arvokkaan kylämaiseman osalta. Arviointia ei ole asianmukaisesti tehty suhteessa arvokkaiden kohteiden ominaispiirteisiin nähden. Esimerkiksi vaikutusten arvioinnin mukaan "Tolosenjoella ja puromyllyn alueella näkyvyys on hyvin vähäistä.", vaikka RKY-kohde kattaa laajemmin mäen laella sijaitsevia pihapiirejä vaaranäkymineen. Uusien sähkönsiirtoyhteysvaihtoehtojen (SVE1A ja B) vaikutuksia RKY-kohteelle ei ole käytännössä arvioitu lainkaan, vaikka voimajohto sijoittuu erittäin keskeisesti suhteessa myllyyn ja alueeseen. Voimajohto aiheuttaa väistämättä kielteisiä vaikutuksia kohteen ominaispiirteille olemasta olevasta voimalinjasta huolimatta, ja voi olla niiden vuoksi jopa toteuttamiskelvoton. Myöskään Latvian kylään kohdistuvien maisemavaikutusten arviointia ei voida pitää selkeänä, johdonmukaisena ja asiantuntevana, eikä vaikutusten arvioinnissa ole tarkasteltu kyläalueen maiseman ominaispiirteitä systemaattisesti. Niiden asianmukaisen tarkastelun myötä maisemavaikutukset ovat nyt esitettyä merkittävästi suurempia. YVA-selostuksen yhteenvedossa ja vaihtoehtojen vertailussa näihin arvokkaisiin alueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia on merkittävästi vähätelty.
- Hietavaaran tuulivoimapuisto sijaitsee lähellä Paljakan luonnonpuistoa sekä sen lähialueille sijoittuvia suojelualueita. Esimerkiksi luontovaikutusten osalta sijainnin erityispiirteitä ei ole YVA-selostuksessa otettu huomioon, vaan esimerkiksi suurpetoja koskevat tekstit ovat tuulivoiman YVA-selostuksissa käytettyjä nk. vakiotekstejä. Paljakan ympäristöstä on harvasta asutuksesta huolimatta tehty runsaasti ja vakiintuneesti havaintoja suurpedoista. Yhteysviranomaisen tulisi asiantuntemuksen perusteella arvioida, tulisiko esimerkiksi vaikutuksia ahman ja karhun elinpiiriin arvioida ja selvittää huomattavasti esitettyä yksityiskohtaisemmin.
- Arviointiselostuksessa on todettu, että "Raakkua esiintyy molempien hankealueiden vesistöissä ja siihen kohdistuvat vaikutukset voivat olla suuria, mikäli raakkuvesiä ei huomioida hankesuunnitelmissa perusteellisesti.". Vaikka raakkuselvitykset ovat lainsäädäntöön perustuen salaisia, tulee arvioinnissa pystyä selvästi esittämään, onko hanke tai sen vaihtoehdot esitetyssä muodossa toteuttamiskelpoisia, voidaanko tielinjauksia tai maakaapeleita edes rakentaa, sekä millä lieventämiskeinoilla tai suunnitelman muutoksilla haitalliset vaikutukset voidaan estää.
- Arviointiselostuksen pohjaksi laaditut monet selvitykset ovat laadittu jo useampi vuosi taaksepäin ja niitä voi pitää osin vanhentuneina. Tästä syystä ei voida poissulkea, että hankealueella olisi tällä hetkellä suunnittelussa huomioitavia luontoarvoja. Luontoinventointeja olisi ollut mahdollisuus uudistaa useana maastokautena suunnitteluprosessin kuluessa. Yhden maastokauden aikana toteutetut linnustoselvitykset eivät siten anna luotettavaa kuvaa esimerkiksi soidinpaikoista tai pesimälinnustosta luonnollisten kannanvaihtelujen seurauksena. Selvityksiä tulee täydentää ennen kaavaehdotuksen valmistelua seuraavana maastokautena. Myös asukaskysely on toteutettu jo kolme ja puoli vuotta sitten, jonka jälkeen hankkeen lähialueilla on edennyt useiden tuulivoimahankkeiden suunnittelu, mikä on lisännyt ymmärrystä hankkeiden yhteisvaikutuksista. Tämä heikentää ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin luotettavuutta.

25.9.2025

Mielipide 14

Kuvassa: Näkymä Poikkijärven rannasta Hietavaaraan.

Olemme hankealueen naapureita ja vastustamme koko hanketta: sekä vaihtoehtoja VEA että VEB. Esitämme, että kaavoitus keskeytetään ja alue saa pitää nykyisen statuksensa.

Yleiskaavaa laadittaessa tulee huomioida asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus. Kotirauhan säilyminen on asumisen tarpeista yksi keskeisimpiä, jonka tuulipuisto vaarantaisi.

Lisäksi yleiskaavassa tulisi lain ja asetusten mukaan ottaa huomioon maisema- ja luontoarvot sekä ympäristövaikutukset. Tuulivoimapuiston sijoittaminen ei saisi kohtuuttomasti vähentää virkistykseen soveltuvien alueiden määrää ja kaavan olisi turvattava elinkeinoelämän (kuten luontomatkailu ja matkailupalvelut) toimintaedellytykset.

Mikäli kaavoitushanke kunnan taholta jatkuu, pyydämme poistamaan VEA ja VEB-suunnitelmista kaikki myllyt, jotka aiheuttavat naapureille kohtuutonta haittaa ja räsitusta (Laki eräistä naapuruussuhteista) sekä vaarantavat arvokkaita luontokohteita.

Hanke aiheuttaa kohtuutonta räsitusta, jos siitä aiheutuu esimerkiksi melua, valoa, tärinää, välkettä, kuten Hietavaarasta aiheutuisi sekä rakentamisen että myöhemmin käytön aikana. Räsitus olisi jatkuvaa. Se kohdistuisi naapureihin, jotka käyttävät kiinteistöjään vapaa-ajanviettoon ja palautumiseen. Ympäristöolosuhteet ovat alueella nykyisin pimeät ja hiljaiset, mikä tulee ottaa räsituksen arvioinnissa huomioon. Muutos olisi totaalinen, suurempi kuin jos alueella olisi jo esimerkiksi rautatie, moottoritie, teollisuuslaitoksia tai muuta sellaista, mistä jo nyt tulisi säännöllistä ääntä tai valoa.

Katsomme, jäljempänä kerrotuin perustein, että meille kohtuutonta räsitusta aiheuttavat myllyt 9–16 ja 8 ja luonnolle kohtuutonta haittaa aiheuttavat myllyt 12, 14, 15, 16, 17 ja 18.

Tämän mittakaavan tuulivoima-alueen rakentaminen tällaiseen ympäristöön edellyttää naapuruussuhdelain nojalla ympäristölupaa. xxxxxx-tilan yksi metsäkiinteistöistä sijoittuu aivan hankealueen viereen. Myös maankäyttö- ja rakennuslaki tulee huomioida, kuten myös vesilaki, metsälaki ja luonnonsuojelulaki. Korkein hallinto-oikeus on käsitellyt tuulivoimaloiden aiheuttamia haittoja, ja päätöksissä on korostettu ympäristöluvan merkitystä, kun haittoja arvioidaan.

MIELIPITEEMME PÄÄARGUMENTIT:

25.9.2025

- Havainnekuvan puute Poikkijärven itäpuolelta (Liite 2 OAS ja Liite 2 YVA Hietavaaran tuulivoimahankkeen näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet)
- Melumallinnuksien epävarmuustekijät (Liite 4 OAS ja Liite 4 YVA ja Liite 4.1 OAS).
- Puutteellinen yhteisvaikutusten arviointi ja hankkeen puuttuminen maakuntakaavasta.
- Luonto- ja kulttuuriarvojen ja useiden uhanalaisten ja tiukasti suojeltujen lajien vaarantaminen (Liitteet 6-8 OAS ja Liitteet 6, 7 (sve2), 7 (Joutensuo), 8 YVA sekä salattu liite raakuista)
- Kritiikki ympäristövaikutusten arviointilakia (YVA-laki 252/2017) ja asianosaisille annettuja osallistumismahdollisuuksia kohtaan.

KRITIIKKI HAVAINNEKUVISTA

Tuulivoimayhtiö WPD ei ole tehnyt havainnekuvaa Poikkijärveltä tuulivoimavaihtoehtoista VE1 ja VE2 sekä nykytilanne, josta näette kuvia tässä mielipiteessä.

Miksi havainnekuvat tehtiin vain kauempaa, kuten Paljakalta, Latvasta ja Uvalta, vaikka suullisesti pyysimme havainnekuvia? Tiedustilaisuudessa hanketoimijan edustaja vetosi henkilöstön vaihtumiseen hankkeen johdossa ja tietokatkoksiin. Odotamme, että puute korjataan seuraavaan vaiheeseen mennessä (jos sellainen tulee).

Poikkijärvi sijaitsee noin hankkeen keskikohdan itäpuolella Ristijärven puolella. Me, mielipiteen antajat, olemme vapaa-ajanasukkaita sekä vakituinen asukas kyseisen järven rannalta. Xxx suku asettui asumaan tilalle 1700-luvulla. Sitten tilukset jaettiin. Päärakennukset ja muutakin vanhaa rakennuskantaa on vielä jäljellä. Museoviraston edustaja on käynyt tutustumassa paikkaan ja arvioinut, että paikka on paikallisesti arvokas. Huomionarvoinen on myös Kalkkiniemi, kalkinottopaikka, joka todennäköisesti kuuluisi muinaismuistolain piiriin, mutta jota virasto ei ole vielä käynyt tutkimassa (henkilövaihdoksista johtuen aikataulu siirtyi). Olemme aikeissa kutsua heidät paikalle. Hankealueeltakin (myös voimajohtojen allueelta) onkin löytynyt paljon muinaisjäänteitä, mikä kertoo siitä, että alue on ollut jo pitkään merkittävä asutuskeskittymä, ja sellaisena se on kulttuurisesti arvokas ja vaalittava.

Poikkijärvi sijaitsee paljon lähempänä tuulivoimaloita, kuin paikat, joista havainnekuvia oli tehty. Ilman pyyntöämme WPD:n olisi tullut tehdä ne, koska näkymän muutos on niin radikaali, jopa shokeeraava.

Mielestämme hanketoimija ylittää valtuutensa, kun se määrittelee, että tuulivoimaloista on vain "kohtalainen haitta" lähialueen asumisviihtyvyydelle. Millä perusteella voi väittää tällaista?

Xxx, xxx ja niiden naapurissa sijaitseva xxx esimerkiksi saavat suoran näköyhteyden 180 asteen leveydeltä tuulimyllyihin nykyisen rakentamattoman ja puustoisien vaaramaiseman sijaan. Muutos maisemaan ja olosuhteisiin on valtava ja muutos asumisviihtyvyydelle olisi määritelty hankkeen arvioinnissa ilman muuta suureksi kielteiseksi, jos olisi kuunneltu asukkaita ja käyty paikan päällä katsomassa.

Kuten todettua, Poikkijärvellä on myös vakituisesti asuttu Xxx-niminen kiinteistö, jossa Hietavaaran myllyistä olisi ympärivuotinen haitta asumiselle. Xxx ja xxx-tiloilla vietetään myös aikaa jokaisena vuodenaikana, vaikka rakennukset eivät ole ns. talviasuttavia. Toukokuusta-lokakuulle käyttö on runsaampaa. Suunnitelmissa on ollut, että jälkipolvet voisivat rakentaa alueelle omia kesämökkejään.

25.9.2025

KRITIIKKI MELUSTA

Tulemme Kainuuseen viettämään lomaa ja rentoutumaan puhtaan luonnon äärelle. Tällöin olennaista on maiseman rauhallisuus ja ympäristön meluttomuus sekä valosaastettomuus. Emme vastusta Kainuun kehitystä ja kaikkea ääntä. Emme halua museoida aluetta. Käytämme myös matkailupalveluja, jotka tuottavat melua ja valoa (kuten moottorikelkat ja laskettelukeskukset) ja peltojamme on viljelty paikallisten ansiosta. Traktorinpörinä ja sahan sointi kuuluu mielestämme maaseudun äänimaisemaan – toisin kuin jatkuvasti humiseva tuulivoimalamelu.

Hietavaaran tuulivoimalamelu häiritsisi kuntarajat ylittäen alueen asukkaita ja matkailijoita, jotka tuovat tuloa matkailuyrityksille.

Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellykset täytyisi kaavoituksella säilyttää monipuolisina, eikä yksi toimija, kuten tuulivoimayritys, saisi vaarantaa tätä olemassa olevien elinkeinojen biodiversiteettiä.

Melutasot ylittyvät jo tehdyllä mallinnuksella, jota on kritisoitu useissa yhteyksissä vanhentuneeksi ja paikkansapitämättömäksi. Melumallinnuksessa tulisi ottaa nykyistä paremmin huomioon uusin tieto, maastonmuodot ja ilmasto-olosuhteet, joiden vuoksi ääni kantaa kauas.

Järvi ja kuulaat, kirkaat pakkasyöt lisäävät huomattavasti äänen voimakkuutta. Puustoa ei voi laskea melusuojaksi, koska voi tulla päivä, jolloin metsänomistaja poistaa puuston tai ilmastonmuutos näivettää nykyisen metsän. Myllyt myös kohoavat korkealle puuston yläpuolelle.

Kun hiihtoretken ja makkaranpaiston jälkeen istumme Poikkijärven saunan terassilla nauttimassa kevätauringon säteistä, voimme kuulla, miten sulava lumi solisee pieninä vesipuroina vaaroilta alas järveen. Sellainen on äänimaisema nyt.

Raportissa arvioidaan melutasot kahdelle toteutusvaihtoehdolle (VE1 ja VE2) ja verrataan niitä Suomen hallituksen asettamiin melutason ohjeisiin (Asetus 1107/2015). Päiväsaikaan ulkomelutason raja on 45 dB(A) ja yöaikaan 40 dB(A) asuinrakennuksille.

Mallinnustulokset osoittavat, että VE1-vaihtoehdossa vain yksi vapaa-ajan rakennus ylittäisi 40 dB rajan. Kumulatiiviset vaikutukset Varsavaaran hankkeen kanssa osoittavat, että jotkut rakennukset ylittävät 40 dB rajan molemmissa vaihtoehdoissa, mikä estäisi jo uuden rantarakentamisen tulevaisuudessa.

Suhtaudumme skeptisesti esitettyyn tulokseen, ja esitämme, että melutasot mallinnetaan uudelleen nykyisen, päivitetyn tiedon valossa.

Olemme sitä mieltä, että myös Poikkijärvellä melutasot ylittyisivät luvatusista. Huomautamme, että vietämme suurimman osan ajasta rannassa, jossa ovat saunamökkimme nukkumista varten. Nukumme myös rannassa riippumatoissa. Melutaso tulisi mitata suhteessa näihin harvaan rakennettuihin rakennuksiin eikä yksinomaan kauempana rinteellä seisoviin päärakennuksiin.

25.9.2025

Melumallinnuksiin on suhtauduttava varovaisuusperiaatteen mukaan niin, että ne todennäköisesti eivät kerro koko totuutta, vaan melua tulee maastonmuodoista ja ilmastosta johtuen enemmän kuin malli kertoo.

(Sivuhuomiona todettakoon, että riippumattoilu on tullut korona-aikana osaksi retkeilevien suomalaisten elämäntapaa, mikä tulisi ottaa huomioon tuulivoimaloiden sijoittelussa. Meluttomat alueet ovat yksi kuntien tulevaisuuden valttikorteista.)

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ääniympäristöstä (796/2017) säättää rakennusten ääneneristyksestä, melun- ja värinätorjunnasta sekä ääniolosuhteista. Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon rakennuspaikan melu- ja värinäolosuhteet.

YVA-raportti osoittaa, että tietyissä tapauksissa melutasot ylittävät 40 dB rajan, mikä on ristiriidassa Suomen hallituksen asettamien melutason ohjeiden kanssa (Asetus 1107/2015).

Kaavoituksessa olisi kunnioitettava niin sanottua ympäristöoikeuden prioriteetti-periaatetta. Jos alue on aiemmin ollut virkistysaluetta ja maa- ja metsätalousaluetta, ei sitä myöhemmin saisi muuttaa teollisuusalueeksi.

Jos joudutaan purkamaan melutasot ylittäviä myllyjä, siitä koituu valtavasti kustannuksia, mutta ennen kaikkea turhaa haittaa luonnolle ja ihmisille. Yhteisvaikutus Varsavaaran kanssa tekee meluasiasta asukkaiden kannalta sietämättömän, sillä huminaa tulisi useasta eri ilmansuunnasta.

KIIINTEISTÖJEN ARVO JA PURKAMISKUSTANNUKSET

Hanketoimijoiden on helppoa todeta, että kiinteistöjen arvoa alentavat haja-asutusalueella muut syyt kuin tuulivoima. Kyllä, on totta, että asuntojen arvot alenevat, kun työpaikat katoavat ja muuttoliike suuntautuu etelään, mutta tuulivoimalat vievät

25.9.2025

viimeisenkin valtin maaseudulta, joka on rauha ja luonnonläheisyys. Asuntojen hinnat laskevat, mökkien arvot romahtavat (kuka haluaisi tulla meluisasta kaupungista lomailemaan tuulimyllyjen eteen, jos vaihtoehtoina on rauhallisempia paikkoja?). Vanhat ihmiset, joiden tulisi päästä muuttamaan kirkonkylälle lähemmäs palveluja, eivät saa enää talojaan syrjästä myydyksi, eivätkä saa realisoitua rahaa kesämökeistään. Kuntien päättäjät ovat usein myös aluevaltuustoissa päättämässä hyvinvointialueen palveluista ja rahoista. Tätäkin näkökulmaa tulisi pohtia hankkeiden hyötyjä ja haittoja puntaroidessa.

Koska kotihoitoa priorisoidaan laitoshoidon sijaan, ja vanhusten palvelut viedään kylille, veronmaksajat joutuvat maksamaan yhä enemmän rahaa. Taloille ei löydy ostajia. Mökit happanevat sijoilleen. Eurot matkaavat muualle.

Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion mukaan (TaSa 16.11.2023) kunnat voivat selvittää veloistaan kuntaliitoksin, menoja sopeuttamalla, yhteistyötä tekemällä, vähentämällä investointeja. Pitäisikö Puolangan kunnan tehdä kuntalaiskysely, miten sen asukkaat haluavat taloutta hoidettavan? Edellä mainituilla tavoilla vain rakentamalla kuntaan tuulivoimaa?

Todettakoon vielä, että tuulimyllyjen purkamiskulut jäävät YVA:n mukaan maanomistajille. YVA:ssa todetaan "Maisemointi riippuu purkamisvaiheen maanomistajasta."

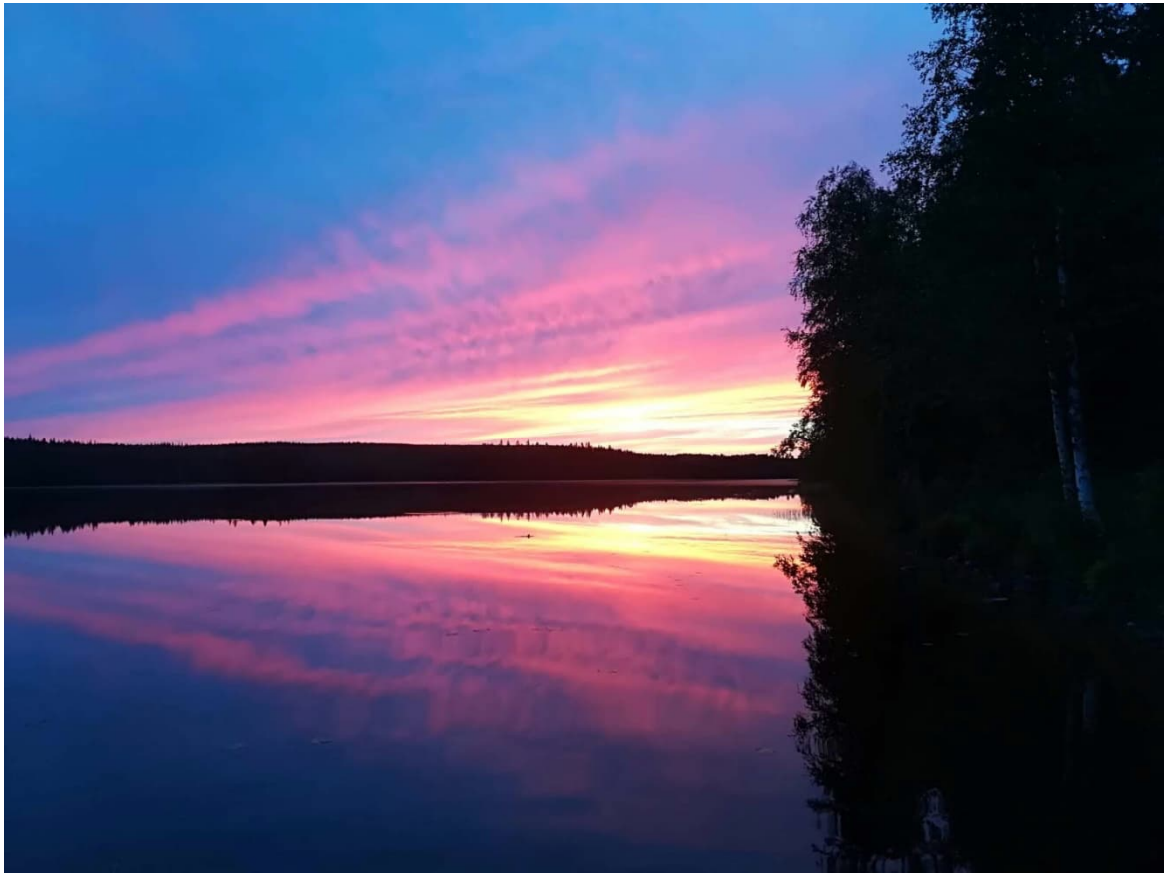
Pyydämme kuntaa pohtimaan tarkasti, keitä nämä maanomistajat voivat olla ja miten taataan se, että ko. taholla on siinä vaiheessa rahaa purkaa myllyt? Entä jos omistaja todetaan varattomaksi, on ulkomailla, ei saada kiinni, kieltäytyy maksamasta? Betonit ja kaapelit jätetään maahan, jonne ne eivät kuulu, joten siltä osin luonto peruuttamattomasti pilaantuu.

Maanomistajalla on velvollisuus maisemoida alue. Miten taataan, ettei alueelle tule esimerkiksi vieraslajeja maansiirtotöiden mukana? Ja miten voidaan väittää, kuten YVA:ssa väitetään, että "maisemointi vaikuttaa vain vähäisesti ilmastovaikutusten kokonaisuuteen."

Mikä on vaikutus, kun myllyjen ja teiden alueelta on puut on poistettu ja maaperän hiilivarastot maata muokkaamalla karkuutettu? Mikä on maisemoinnin vaikutus? Tämä jäi epäselväksi.

ELY oli pyytänyt hanketoimijaa ilmoittamaan hiilipäästöt lukuina, mutta tällaista lukua emme materiaalissa silti nähneet. Viranomaisten tulisi valpastua ja verrata nyt, mitä muita ELYn aiemmin antamassa perustellussa päätelmässä pyydettyjä asioita on jätetty selvittämättä ja kertomatta.

25.9.2025

PUUTTELLINEN YHTEISVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Hietavaaran tuulivoimahankkeet sijoittuvat suurelta osin tuulivoimamaakuntakaavan ulkopuolelle. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ei ole saanut lopullisesti lain voimaa, koska siitä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja myös siitä, että maakuntahallitus otti kaavan valituksista huolimatta käyttöön, mutta ei antanut päätöksestään valittajille kirjallista tietoa, mikä sen olisi lain mukaan ollut tehtävä.

Nähtäväksi jää, voiko kaavoitus silti jatkua. Varsavaara TV-9 aluetta, jonne osa Hietavaaran hankkeesta sijoittuu, on pyydetty poistettavaksi kaavasta. Tätä päätöstä ei ole siis vielä saatu hallinto-oikeudesta. Puolangan kunnan tulisi mielestämme ottaa nyt aikalisä Hietavaaran kaavoituksessa ja odottaa rauhassa, miten maakuntakaavan käy.

Joka tapauksessa edes nykyisessä tuulivoimakaavassa ei ole Hietavaaran hankkeesta kuin osa, joten hanke vaatisi muita perusteita ja lupia toteutuakseen. Ihmettelemme, millä perusteella Hietavaaran VEA (18 myllyn hanke) voisi toteuttaa, kun sitä ei ole saatu ujutettua valmisteluvaiheessa tuulivoimamaakuntakaavaan?

Tuulivoimamaakuntakaavaan täytyy nimittäin sijoittaa kaikki ne hankkeet, joilla on merkittäviä seudullisia vaikutuksia. Hietavaaran hanke täyttää nämä kriteerit kirkkaasti. Se on suuri ja laaja-alainen, myllyt ovat korkeita ja näkyvät kauas seutukunnan muihin kuntiin. Lisäksi – mikä tärkeintä – se sijaitsee täydellisesti kolmen kunnan risteyskohdassa. Jos Hietavaara ei ole seudullinen hanke, niin mikä on?

25.9.2025

Sen vaikutukset ihmisiin, eläimiin ja maisemaan olisi tullut käsitellä maakunnallisessa kaavoituksessa, jonne kunnat saivat esittää hankkeita. Hanke on kuitenkin ollut tiedossa jo vuosia.

Tuulivoiman sijoittaminen maakuntakaavaan on tärkeää, jotta voidaan varmistaa tuulivoiman kestävä ja järkevä sijoittaminen alueelle samalla kun otetaan huomioon muut tarpeet ja ympäristöarvot. Maakuntakaavan avulla voidaan ohjata sijoittelua ja varmistaa, että ne sopivat osaksi alueen kokonaiskehitystä. Tästä seuraa se, että maakuntakaavasta ja sen keskeistä periaatteista ei voi poiketa ilman hyväksyttävää syytä.

Kaikki Hietavaaran tv-9 alueen ulkopuolella olevat myllyt ovat maakuntakaavan vastaisia eikä niiden toteuttamisen pitäisi näkemyksemme mukaan olla mahdollista ilman maakuntakaavan muuttamista.

Toteamme mielipiteenämme, että Puolangan ja lähikuntien tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten arviointi pitää perustaa tieteelliseen tietoon ja perusteelliseen ympäristöalan asiantuntijoiden käsitykseen, ja se on tehtävä laadukkaasti ja riittävästi aikaa käyttäen. WPD:n esittämä aikataulu on aivan ylioptiminen, minkä toivomme kunnan toteavan.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa on noudatettava varovaisuusperiaatetta, kuten aina silloin, kun tehdään päätöksiä, joilla on mahdollisia negatiivisia vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Yhteisvaikutusten arviointia ei voi tehdä poliittisin tai yksinomaan taloudellisin perustein.

Lisäksi Puolangan kunnan tulisi huomioida, että Suomen hallitus on esittänyt, että tuulivoimaloiden etäisyyttä maakuntakaavan ulkopuolella asutukseen tarkennetaan lainsäädännöllä niin, että etäisyys tulee olla 8 kertaa voimalan korkeus. Hietavaaraan kaavailtujen, maksimissaan 300 metrin korkuisten myllyjen osalta se tarkoittaisi 2,4 kilometriä.

Nykyisestä aineistosta ei selviä, emmekä saaneet selvää vastausta hanketoimijan järjestämässä tiedotustilaisuudessaan, kuinka monta loma-asuntoa ja vakituista asuinrakennusta sijoittuu tälle etäisyydelle. Mikä meidän kiinteistöjemme etäisyys olisi? Montako myllyä kahdessa esitellyssä vaihtoehdossa jää jäljelle, jotka ovat kauempana kuin 2,4 kilometriä loma-asunnoista, vakituisista asunnoista – sekä myös saunamökkien kaltaisista rakennuksista, jotka ovat osa vapaa-ajan asuntoa ja joissa yövytään? WPD:n pitäisi tehdä tällainen selvitys kunnalle ja jokaiselle kiinteistölle.

LUONTOARVOJEN VAARANTAMINEN

Kaavaa laadittaessa pitäisi huomioida ympäristöhaittojen vähentäminen. Nyt kaavoitus ei suinkaan vähennä haittoja, vaan lisää. Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen ei toteutuisi osayleiskaavassa.

Hietavaarassa on arvokkaita luontotyyppejä ja -kohteita sekä arvokasta lajistoa. Alueella on nähty uhanalaisten lajien yksilöitä, (todisteita olemme nähneet myös me, muun muassa alueen asukkaiden esittelemissä riistakamerakuvissa).

- Alueella on useita uhanalaisia luontotyyppejä, kuten:
 - o puroja ja pikkujokia (EN/VU)
 - o varpukorvia, sarakorvia ja lehtokorpia (EN/VU)
 - o lähteiköitä (EN/VU)

25.9.2025

- o suolampia ja rämeitä (VU/NT)
 - o runsasravinteisia lehtoja (EN/EN)
- Alueella sijaitsee myös kaksi yksityistä luonnonsuojelualuetta: Taapuri ja Iso-Kaitasen lehto.
- Useita kohteita on luokiteltu arvoluokkiin 1–4, joista arvoluokka 1 tarkoittaa lainsäädännöllä suojattuja kohteita, joita ei saa heikentää tai hävittää

Alueella on paljon uhanalaista lajistoa.

- Alueella esiintyy EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeista kartoituksen mukaan ainakin seuraavia:
- liito-orava (kolme potentiaalista lisääntymisaluetta)
 - o viitasammakko (havaintoja, mutta kartoittajat eivät löytäneet lisääntymispaikkoja, mikä tuntuu erikoiselta, koska jossakinhan tämän lajin täytyy lähietäisyydellä lisääntyä, ehkä kartoitus ei ollut tarpeeksi tarkka ja laadukas)
 - o pohjanlepakko (lepakkotutkimusten laadukas tekeminen vaatii aikaa)
 - o saukko (mahdollinen kulkuyhteys Alasenjoessa)
- Alueella havaittiin myös jokihelmisimpukka (raakku), joka kuuluu liitteen II lajeihin.

Alueella voi olla vielä kartoittamatonta sammal-, jäkälä- ja putkilokasvilajistoa, koska alue on niin laaja. Alueen laajuudesta kertoo jotain se, että viime vuonna Metsähallitus ennallisti koko maassa tismalleen yhtä suurella pinta-alalla soita monikäyttömetsissään (lähde). (Eli siis valtio käytti miljoona euroa rahaa luonnon tilan parantamiseen yhtä suurella alueella.)

Alueella on koko Suomen mittakaavassa mutta myös perus-puolankalaiseen talousmetsään verrattuna hyvin runsas lintukanta. Tuulivoimat vaarantavat lapojen pyörimisellä lintujen hengen. Ne vaikuttavat myös melullaan ääneen perustuvaan ravinnonhankintaan. Lisäksi tiedetään, että tuulivoimapuistot tuhoavat metsäkanalintujen pesimä- ja soidinalueita.

Hankealueella havaittiin 81 lintulajia, joista 30 on suojelullisesti huomionarvoisia. Uhanalaisia lajeja olivat muun muassa hömötiainen (EN), töyhtötiainen (VU), pyy (VU), tervapääsky (EN), sinisuohaukka (VU). Alueella on kolme metson soidinpaikkaa, joista yksi merkittävä. Alueella esiintyy kaikkia metsäkanalintulajeja.

Muuttolinnuston osalta aluetta ei ole tunnistettu merkittäväksi reitiksi eikä lepäilyalueeksi. Kuitenkin paikallisten asukkaiden havaintojen mukaan alueella on nähty esimerkiksi kurkiauroja. Suhtaudumme siksi skeptisesti YVA:n näkemykseen, että alueen yli ei lennä lintuparvia. YVA-kartoitukset tehdään niin lyhyen ajan kuluessa, että meidän mielestämme alueella asuvien näkemys on tässä asiassa tarkempi ja todempi.

Tuomme tässä yhteydessä esiin Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen Espoosta, jossa suunniteltiin yhtä tuulimyllyä Ämmäsuon kaatopaikalle, jossa pesii lokkien yhdyskuntia. KHO linjasi (KHO: 2024:96), että hanketta ei voi toteuttaa, koska hanketoimija ei selvittänyt tarpeeksi, miten lokit lentävät alueen sisällä. Näin ollen ei tiedetty tarpeeksi lintujen törmäysriskistä tuulivoimaloiden lapoihin.

25.9.2025

Hietavaaran alue kuuluu Kainuun maakunnan ekologiseen verkostoon. Hankealueen läheisyydessä kulkee useita ekologisia yhteyksiä, jotka yhdistävät Natura-alueita ja ovat tärkeitä lajien liikkumiselle. Tuulivoimarakentaminen voi katkaista tai heikentää näitä yhteyksiä.

Alueelta on saatu tuoretta riistakamerakuva metsäpeuroista, joiden yksilöt etsivät uusia alueita. Metsäpeuran suojeluohjelman tarkoitus on ollut mahdollistaa lajin leviäminen uusille alueille ja Hietavaaran tuulivoimahanke uhkaa metsäpeuran suojelun suotuisaa kehitystä. Porojen osalta on jo tutkittua tietoa eläinten käyttäytymisestä tuulivoimaloiden lähellä – ne väistävät. Puolanka on yksi metsäpeuran elinalueista, ja silläkin on vastuuta lajin säilymisestä.

Sama koskee muita uhanalaisia lajeja. Esimerkiksi Taapuri on perustettu osittain siksi, että siellä pesii liito-orava, ja maanomistaja on saanut alueesta jo suojelukorvauksen. Liito-oravan kanta ei voi kasvaa ja kehittyä, jos se ei pääse leviämään toisille alueille. Lajien geneettisen monimuotoisuuden turvaamisen kannaltakin on ensiarvoisen tärkeää, että ne eivät joudu eristyksiin esimerkiksi tuulivoimarakentamisen vuoksi. Hietavaaran myllyt uhkaavat katkaista ekologisen yhteyden kahden luonnonsuojelualueen väliltä, ja siksi myllyt 16–18 ovat aivan sopimattomissa paikoissa (sen lisäksi, että 16 ja 15 ja ehkä jopa 14 ovat uhka Kylmäpurolle.)

Sähkönsiirtoreitit muodostavat oman uhkansa luonnolle.

SVE1-reitillä havaittiin 10 arvokasta luontokohdetta, mm. luonnontilaisia jokia, rämeitä ja lehtoja. Möykkysenjoen varrella kasvaa rauhoitettu valkolehdokki. Johtoreitti kulkee myös Karppalan myllyn arvokkaan kulttuuriympäristön kautta. Kulttuurisen kestävyuden periaatteiden mukaisesti tällaisia harvinaisia perinnemaisemia ei saisi uudella teollisen mittakaavan rakentamisella muuttaa.

YVA-selvitys osoittaa, että Hietavaaran hanke on useissa kohdin luonnonsuojelulain vastainen (Luonnonsuojelulaki 9/2023) eikä sitä siksi tulisi edistää.

Selvityksessä tunnistettiin useita luonnonsuojelulain 64 §:n ja 78 §:n mukaisia kohteita, kuten lähteiköitä (esim. Olkalan ja Alasen lähteet), jotka ovat vesilain 2 luvun 11 § mukaan suojeltuja. Niin ikään löytyi liito-oravan esiintymiä, jotka ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja ja siten suojeltuja luonnonsuojelulain nojalla. Löytyi myös myyränporras, joka on luontodirektiivin liitteen II ja IV(b) kasvilaji ja Natura-alueen suojeluperuste.

Vesilaki (587/2011)

Alueelta löytyi useita luonnontilaisia puroja ja lähteitä, kuten Alasenjoki, Hietapuro ja lipuro. Näiden muuttaminen on vesilain 2 luvun 11 § mukaan kiellettyä ilman lupaa.

On yleisesti tiedettyä, että kaikenlainen rakentaminen valuma-alueella muodostaa runsaiden keväisten valumavesien vuoksi riskin pinta- ja pohjavesien hyvälle ja erinomaiselle ekologiselle tilalle. YVA-selvitys maaperän päästöistä ei vakuuttanut. Maamassojen liikuttelu teiden rakentamista ja myllyjen pohjia varten, betonivalut, kaikki tämä aiheuttaa valtavan riskin pohjavesille.

Lain mukaan yksikään hyvässä tilassa oleva vesistö ei saa heikentyä. Miten WDP voi olla varma, etteivät he pilaa vesiä, miten asiaa seurataan ja mitkä ovat sanktiot? Miten tilanne korjataan, jos vedet pilaantuvat. Kyse on nyt latvavesistä, jotka ovat harvinaisen puhtaita ja poikkeuksellisia Suomen mittakaavassa.

Ei riitä että Alasenjoki rajataan rakentamisen ulkopuolelle. Myös Kylmäpuro on potentiaalinen raakkujen ja tonkojen elinympäristö. Kylmäpuron latva on Hietavaaran

25.9.2025

Myrkkymyrskyssä myllyjen 14, 15 ja 16 läheisyydessä. Se on erittäin arvokas elinympäristö, jossa on lehtokasvillisuutta. Alueella on Kylmäpuron-pohjavesialue, minkä takia alueelle ja sen viereen ei missään nimessä voi sallia tuulivoimarakentamista. Rakentaminen voi muuttaa pohjaveden virtausta. Pohjavesien pilaamiskielto on lain mukaan ehdoton. Tuulivoimaloiden jalustojen ja huoltoteiden sekä huoltorakennusten ja siirtolinjojen rakentaminen ei ole yhteensovittavissa pohjavesien suojelun kanssa. Kylmäpurosta vedet johtuvat Pieneen Poikkijärveen ja siitä edelleen Uvaan. Kylmäpuro on siis Uvan valuma-alueella. Uvan ekologinen tila on hyvä, joten sitä ei saa lain mukaan heikentää, kuten ei myöskään pohjavettä.

Lisäksi myllyt 16, 17 ja 18 täytyy jättää pois kaavasta, sillä ne ovat niin lähellä luonnonsuojelualueita Iso-Kaitasen lehto ja Taapuri. Yksi mylly on jopa kiinni alueessa, joka on perustettu muun muassa häiriöherkän ja uhanalaisen liito-oravan suojelemiseksi. Puolangalla (ja Kainuussa ja Suomessa) on varmasti muitakin paikkoja tuulimyllyille, kuin nämä tärkeät ja harvinaislaatuiset luonnonsuojelualueet yhdistävä alue.

Metsälaki (1093/1996)

Alueella on ainakin neljä metsälain 10 §:n mukaista erityisen tärkeää elinympäristöä, kuten lehtoja ja korpia, jotka tulee huomioida metsätaloudessa ja maankäytössä. Lehdot ovat Suomen uhanalaisin luontotyyppi. Enää runsas prosentti metsistä on lehtoja ja lehdoissa elää noin puolet uhanalaisista metsälajeista (Lähde: Suomen punainen kirja). Kainuun kunnilla on erityinen velvoite huolehtia tästä luontotyyppistä ja näistä lajeista siellä missä ne ovat vielä elossa.

Yhteenveto riskeistä luontoarvoille

- Uhanalaiset luontotyypit (esim. purot, korvet, rämeet) voivat vaarantua rakentamisen ja sähkönsiirron vuoksi.
- Suojellut lajit kuten liito-orava ja myyräporras voivat menettää elinympäristöjään.
- Ekologiset yhteydet voivat katketa, mikä heikentää lajien liikkumismahdollisuuksia.
- Linnusto, erityisesti metso ja sinipyrstö, voi kärsiä elinympäristön pirstoutumisesta ja törmäysriskistä.

Vielä oma erityinen tapauksensa on raakku, jonka haluamme nostaa mielipiteessämme esiin.

Kuten tiedetään, raakku eli jokihelmisimpukka on erittäin uhanalainen ja tiukasti suojeltu laji Suomessa. Se kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteeseen II, mikä tarkoittaa, että sen elinympäristöjä on suojeltava erityisesti Natura 2000 -verkoston kautta. Lisäksi se on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen tai hävittäminen on kiellettyä (Luonnonsuojelulaki 78 §).

Hietavaarassa on todettu raakun esiintymä uomaltaan luonnontilaisessa Alasenjoessa, joka sijaitsee hankealueella. Olemme olleet tästä myös henkilökohtaisesti jo pitkään tietoisia. Mielestämme hanke muodostaa todellisen ja perustavanlaatuisen uhan raakuille, vaikka Alasenjoki rajattaisiin ulkopuolelle. Raakun esiintymätiedot on merkitty raporttiin vain viranomaiskäyttöön, mikä korostaa lajin suojelun herkkyyttä.

Vaarantumisen riskit:

Tuulivoimarakentaminen voi vaikuttaa raakulle erityisesti:

- vesistökuormituksen kautta (esim. eroosio, kiintoaines, ravinteet)

25.9.2025

- pohjaveden virtauksen muutoksina • elinympäristön melu- ja värinäähäiriöinä rakentamisen aikana
- Tuulivoimaloista irtoavat mikromuovit.
- Mahdolliset lapojen jäätymistä estävät aineet ja niiden päätyminen luontoon.
- Mahdolliset rakentamisen ja huollon aikaiset vahingot, polttoaineiden päätyminen luontoon. Inhimillisen erehdyksen riskit.

Koska raakulla on pitkäikäinen ja herkkä elinkierto (se tarvitsee lohikalaisäntäeläimen lisääntymiseen), pienetkin muutokset vedenlaadussa tai elinympäristössä voivat olla sille kohtalokkaita. Rakentaminen voi aiheuttaa eroosiota, kiintoaineksen ja ravinteiden lisääntymistä vedessä, mikä heikentää raakulle sopivia elinolosuhteita.

Alueella on mittausten mukaan erittäin runsaslumisia talvia, mistä johtuen sulamisvettä on paljon. Myös sadanta on runsasta. Ilmastonmuutos lisää säiden ennustamisen epävarmuutta ja tutkijat ovat sitä mieltä, että sään ääri-ilmiöt lisääntyvät.

Ympäristövaikutukset tulee tarkastella koko valuma-alueella varovaisuusperiaatteen mukaisesti.

Myös EU lähtee siitä, että vihreän siirtymän hankkeiden tulee noudattaa DNSH (do no significant harm) -periaatetta, jonka mukaan hankkeet eivät saa samalla heikentää muita luontoarvoja.

Raakun esiintyminen Alasenjoessa tekee siitä kriittisen suojelukohteen Hietavaaran tuulivoimahankkeessa. Kaikki rakentaminen ja sähkönsiirto tulee suunnitella niin, että raakulle tärkeät elinympäristöt säilyvät muuttumattomina. Tämä edellyttää erityistä huolellisuutta vesistövaikutusten arvioinnissa ja mahdollisesti lisäselvityksiä tai suojatoimia.

Ympäristölupa on ehdoton vaatimus

WPD korostaa selvityksessään, ettei hankealueella ole tunnettua retkeilystatusta. YVA:ssa alueen merkitystä virkistyskäytölle ikään kuin vähätellään.

ELY pyysi aiemmassa lausunnossaan ottamaan huomioon Kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian. Sen mukaan 68 % käynneistä kohdistuu yksityisille vesi- ja maa-alueille ja vain 16 % kunnan ja 26 % valtion alueille (joissa osassa vain tilastoidaan kävijät). Eli on hyvin todennäköistä, että juuri tällaisilla alueilla, kuin Hietavaara, on suuri merkitys kansalliselle virkistyskäytölle, mutta se ei näy tilastoissa, joita ulkopuolelta tuleva hanketoimija käyttää apunaan YVA:aa tehdessään.

Oikea tieto ja käsitys alueen käytöstä on paikallisilla asukkailla ja yrittäjillä. Heitä ei mielestämme ole kuultu tarpeeksi osayleiskaavaa ja YVA:a laadittaessa.

Hanketoimijan mukaan "ekosysteemipalveluihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu Hietavaaran hankkeessa todennäköisesti merkittäviksi ympäristövaikutuksiksi".

Herää kysymys, tunnistaako hanketoimija mitä ekosysteemipalvelut ovat? Puhuvatko yhteysviranomaiset eli ELY, hanketoimija WPD ja asukkaat samasta asiasta, kun puhutaan ekosysteemipalveluista? Ekosysteemipalveluja ovat tuotantopalvelut (kuten ravinto, vesi, lääke ja rakennusaineet), ylläpitopalvelut (kuten ekosysteemien toimintojen ylläpito), sääntelypalvelut (ilmaston säätely ja tulvasuojelu) ja kulttuuripalvelut (kuten virkistysmahdollisuudet ja henkinen hyvinvointi).

Lähteenä selvityksissä on käytetty Luonnonvarakeskuksen luonnon virkistyskäytön valtakunnallisen inventoinnin raporttia. Kuitenkin sen tiedot ovat jo monin osin

25.9.2025

muuttuneita, mitä ei ole huomioitu hankkeen edetessä. Esimerkiksi Taapurin luonnonsuojelualue on tietojemme mukaan perustettu vasta sen jälkeen. Puolanka-Hyrynsalmella on myös suunnitteilla kansallispuistohanke, josta on jo kerrottu niin paljon julkisuudessa, että siihenkin olisi voinut viitata jossain kohdassa YVA-selvitystä, joka mielestämme siis vähättelee alueen ja lähiseudun virkistyskäyttöä ja sen potentiaalia matkailulle.

Mikäli kunta päättää kaikista esiin tulleista seikoista huolimatta jatkaa Hietavaaran hankkeen edistämistä, olemme sitä mieltä, että hankkeelta tulee vaatia ympäristölupa. Tässä vaiheessa tulisi laatia muun muassa yksityiskohtainen arviointi rakentamisen vaikutuksista vesistöihin ja tonkoille sekä raakulle. Hakemuksesta tulisi ilmetä, miten WPD turvaa sen, että Poikkijärven ekologinen tila säilyy edelleen erinomaisena, ja muiden, hyvässä ekologisessa tilassa olevien, kuten Uvan, tilanne ei heikkene. Miten ilmastomuutos vaikuttaa tilanteeseen?

WPD:n tulisi toteuttaa näkymäalueanalyysi myös Poikkijärven itäpuolen rannasta ja Poikkijärven, Kallion ja Kivelän pihapiiristä. Näkymäalueanalyysissä tulisi kuvata myös yhteisvaikutus Varsavaaran hankkeen kanssa.

Melumallinnukset tulisi teettää hanketoimijalla päivitetyn tiedon uudelleen. Melua mallinnettaessa tulisi huomioida oleskelumme ranta-alueella (mökkien sijainti rannassa) ja se, että rantarakentaminen tulevaisuudessa ei saisi estyä (ympäristöoikeuden ns. prioriteettiperiaate).

Tulisi määritellä ja toteuttaa maksimi-mittaiset (biologien arvioimat) suojavyöhykkeet raakun ja kaikkien muidenkin alueelta tavattujen uhanalaisten lajien ympärille. Lisäksi tulisi mahdollistaa liikkuvien uhanalaisten lajien ekologiset yhteydet (mm. liito-orava ja metsäpeura). Tulisi huolehtia, että raakkujen isäntäkalojen ja raakkujen elinympäristö pysyy kaikissa olosuhteissa vakaana. Alueella ei tulisi sallia mitään räjähdystyötä ja tärinää, joka voi aiheuttaa eroosiota ja muutoksia vesien laatuun.

Koska KHO kielsi tuulivoiman rakentamisen Ämmässuolla lintujen puutteellisten lentoreittien selvittämisen vuoksi, tulisi Hietavaarassa vaatia WPD:ltä jo nyt lintujen lentoreittien selvitystä. Semminkin, kun alueella on nähty kaikkia metsäkanalintuja ja tehty paikallisilta saamiemme tietojen mukaan jopa maakotkahavainto kesällä 2025. Lokeista puheenollen, Poikkijärvellä on pesinyt myös mm. rauhoitettu kalalokki ja pöllöt, kuikka, haukat ja pääskysel, lehtokurpat ja kuukkelit kuuluvat alueen linnustoon, muun muassa.

Ämmässuon tapauksessa KHO katsoi, "että tuulivoimalan asemaakaavaa varten ei oltu laadittu luotettavia arvioita alueella liikkuvien lokkien törmäysriskeistä ja että laadittujen selvitysten perusteella ei voitu riittävästi varmistua siitä, että kaavaratkaisu olisi täyttänyt lain asettamat sisältövaatimukset" (lainaus on valittajan, Tringan tiedotteesta). KHO:n päätös rakentaa kansallista oikeuskäytäntöä ja ohjaa säädösten tulkintaa ja sen vuoksi Hietavaaran hanketta arvioitaessa tulisi ottaa huomioon tuomioistuimen päätös tuulivoimahankkeita varten tehtävistä riittävistä linnustoselvityksistä. Vastaisuudessa hankkeita voidaan arvioida tätä ennakkopäätöstä vasten.

Mahdollinen rakentaminen tulisi ympäristölupahakemusta varten suunnitella niin, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä eläimille kriittisinä aikoina.

Puolangan kunnan tulisi toteuttaa jatkuva seuranta ja valvonta rakentamisen aikana ja sen jälkeen, jotta mahdolliset haittavaikutukset voidaan havaita ja korjata ajoissa.

25.9.2025

Tulisi määritellä sanktiot, mitä seuraa, jos lupaa ei noudateta. Esimerkiksi yhden raakun hinta on nykyisin 1495 euroa, liito-orava 1009 euroa (lähde: ympäristöministeriö ja Finlex).

Jos jo rakennetun tuulivoiman melutaso ylittäisikin sallitun raja-arvon, se tulisi viipymättä purkaa ja luonto ennallistaa.

Kuva Hietavaaraan Tv-9 alueelle Poikkijärven rannasta.

KRITIIKKI YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTILAKIA (YVA-laki 252/2017) JA OSALLISILLE ANNETTUJA OSALLISTUMISMAHDOLLISUUKSIA KOHTAAN

Hanke on toteutettu YVA-lain mukaisena yhteismenettelynä, jossa kaavoitus ja ympäristövaikutusten arviointi yhdistetään (AKL 9 §, YVAL 5 §, YVAL 22 §). YVA-menettelyssä on tarkasteltu kolmea vaihtoehtoa: VE0 (ei toteutusta), VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (13 voimalaa), sekä sähkönsiirtovaihtoehtoja SVE1 ja SVE2.

Meidän mielestämme kaavoitusta ei olisi tullut antaa tehtäväksi tuulivoimayhtiön palkkaamalle konsultille. Se olisi pitänyt tehdä kunnan itsensä tai muun puolueettoman tahon toimesta. Jos YVA:n tekee tuulivoimayhtiön palkkaama yritys tai luontoa kartoittaa henkilö, joka saa konsultilta palkkansa, herää epäily, pystyykö hän kertomaan täysin rehellisesti negatiivisista asioista (esimerkiksi muutokset asumisviihtyvyyteen ja luonnontilaan), koska sellainen voi johtaa myöhemmin töiden vähenemiseen tai menetykseen. Tämä ongelma ei toki koske vain Puolankaa vaan yleisesti ”tuulivoimabuumia”, joka Suomessa nyt vallitsee.

Mielestämme on ikävää, että Puolangan kunta on laatinut Hietavaaran kaavoitushankkeen aikataulun niin, että lausuntoja ja mielipiteitä pyydetään keskellä lomakautta. Se valitettavasti vaikuttaa ulospäin tarkoitushakuiselta ja antaa signaalin, että mielipiteitä halutaan mahdollisimman vähän.

Eikö myös kunnassa suuri osa työntekijöistä lomaile heinäkuussa, jolloin asukkaiden mahdollisuus saada tietoa esimerkiksi kyseessä olevista tuulivoimahankkeista suoraan

25.9.2025

kunnasta vaikeutuu? Jos kunta pyytää ristiriitoja herättäneestä aiheesta mielipiteitä heinäkuussa, tulisi asiasta parhaiten perillä olevien työntekijöiden johtajia myöten myös olla silloin töissä.

Toiselta puolelta Suomea mainittakoon esimerkkinä, että Nurmijärven kunta pitää vastaavaa aikataulusta "erikoisena ratkaisuna" Keski-Uudenmaan Elyltä NCC:n ympäristölupa-asiassa. Tästä voitte lukea Nurmijärven kunnan yleiskaavapäällikkö Perttu Pulkan näkemyksen heinäkuun lausuntoajoista.

Ärhusin yleissopimuksessa annetaan yleisölle (yksityishenkilöille ja heitä edustaville järjestöille) oikeus saada tietoa ympäristöasioista ja osallistua ympäristöasioita koskevaan päätöksentekoon sekä hakea korvausta, jos näitä oikeuksia ei kunnioiteta. Sen vuoksi olisi tärkeää laatia aikataulut niin, että ihmiset aidosti voivat vaikuttaa.

Vaikka Puolangan kunnan virkamiehet ovat tiukasti ottaen vain oman kuntansa etujen ajajia, toivomme, että kunta pystyisi katsomaan tuulivoiman vaikutuksia kuntarajojensa yli, koska eivät alueen ihmisetkään elä ja asioi vain omassa kunnassaan. Meidän mielestämme Hietavaaraa tulisi käsitellä seudullisesta näkökulmasta.

Ristijärven ja Paltamon puolella mökkeilevät käyttävät myös Puolangan palveluita. Ruokakuntamme, joiden kesäpaikka on Ristijärven Uvan Poikkijärvellä, ovat lomailleet viimeiset kymmenkunta vuotta joka talvi Paljakassa ja Kotilassa talvet ja myös muina vuodenaikoina olemme käyttäneet Kotilan, Paljakan ja Puolangan kirkonkylän ravitsemuspalveluita ja kauppoja sekä nauttineet kulttuurista. Mikäli Hietavaaran tuulivoimahanke toteutuu, poikkijärveläiset ja kalliolaiset tuskin käyttävät nykyisessä määrin palveluita, ja siirrymme viettämään vapaa-aikaa muualle. Meidän mukanamme jää pois suuri määrä ystäviämme ja sukulaisiamme, jotka myös viettävät Poikkijärvellä ja Kalliossa aikaa ja tuovat Kainuuseen euroja.

Paljakan laskettelurinteille voi sanoa hyvästit sen jälkeen kun tuulivoimakeskittymät rakennetaan, sillä silloin menetetään viimeinen valttikortti, rauhallinen maisema. Sen jälkeen matkailijoiden on helppo ajaa koko maakunnan ohi, kohti Lappia. (Toivomme tietysti Paljakan uutta nousua ja kunnan aktiivista otetta sen pelastamiseen, koska olemme viihtyneet siellä.)

Paljon puhutaan kestävästä kehityksestä. Pahoin pelkäämme, että Hietavaaran hanke ei ole kestävää millään mittarilla. Onko hanke esimerkiksi kulttuurisesti kestävä, jos se muuttaa ikiaikaisia marjastus, sienestys, retkeily- ja metsästyskäytäntöjä ja ihmiset joutuvat pelkäämään vesistöjen puhtauden puolesta?

Yleiskaavaa laadittaessa tulisi ottaa huomioon yhdyskuntarakenteen toimivuus ja ekologinen kestävyys, ei vain taloudellisia näkökulmia. Alueen luontokartoituksessa tulisi laskea myös hinta kaikelle luonnolle, joka häviää rakentamisen tieltä.

Mielestämme kaavoitusprosessi on tuntunut epätasapuoliselta. Ymmärrämme talouden näkökulman, mutta oikeustajuumme ei mahdu, että kaavoitustyö annetaan yritykselle, joka hyötyy itse kaavoituksesta. Missä tahansa muussa yhteydessä tällainen taho olisi jäävi toimimaan. Annamme kiitosta sille, että jonkinainen asukaskysely on toteutettu, mutta epäilemme, että vastaajia olisi voinut paremmalla tiedotuksella ja toteutuksella olla enemmänkin. Meistä on huomionarvoista, että luontoarvot nousevat asukaskyselyssä kaikkien korkeimmalle, eli ihmiset eivät ajattele ensisijaisesti omaa talouttaan vaan sitä luontoa, joka ei voi itse puolustaa itseään.

Kainuun sote edellytti, että hankkeessa kerrotaan, miten haittoja voidaan vähentää. Ympäristöasioissa ei riitä, että selvitetään asioita ja tiedotetaan niistä. On myös normeja, joita pitää noudattaa sekä ongelmia, joita pitää oikeasti ratkaista.

25.9.2025

Nyt on asukaskyselyllä selvitetty miten ihmiset kokevat tuulivoiman ja miten he pelkäävät haittoja jne., mutta mitään esityksiä siitä, miten haitat estetään tai edes minimoidaan ei ole esitetty. Kunnan ja yhteysviranomaisen eli ELY:n tulisi vaatia vastaus siihen, miten tämä puute korjataan?

Hanketoimija on käyttänyt paljon rahaa tämän alun alkaenkin hyvin kyseenalaisena näyttäytyvän hankkeen edistämiseen, mutta se on tehnyt sen täysin tietoisena hankkeen mahdollisesta kariutumisesta. Lähtökohtana on ollut maanomistajan halukkuus saada tuulivoimatuloja. Ilman tuulivoimaakin he saavat tuloja metsistä, mutta ne eivät ole ehkä samanlaisia pikavoittoja. Puille paljaille he eivät kuitenkaan jää, jos tämä hanke jää toteutumatta.

Kunnan päättäjien tulisikin pitää huolta siitä, että päätökset kaavoituksesta tehdään itsenäisesti lakeja, asetuksia ja kestävän kehityksen periaatteita, sekä seudun vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden etua ajaen ja mielipidettä kunnioittaen. Tämä etu tulisi nähdä vuosikymmenten ja jopa satojen päähän ulottuvana asiana, ei vain teollisen hankkeen 35 tai 40 vuoden mittakaavassa tai kulloinkin metsämaata omistavan tahon bisnestoiveiden täyttämisenä. Metsämaana nyt kaavassa oleva maa olkoon jatkossakin metsämaata. Se on arvokasta ja sen arvo tulee tulevaisuudessa todennäköisesti kasvamaan, kun luontoarvot tunnistetaan yhä paremmin, puun jalostusastetta aletaan nostaa ja hiilensidonnastakin aletaan maksaa (tämä trendi on nähtävissä).

Luonnon monimuotoisuuden tuhoutumista voidaan estää vain estämällä toimintaa, joka pilaa ympäristön ja edistämällä sellaista toimintaa ja elinkeinoja, jotka turvaavat rauhallisen yhteiselon.

Mielipide 15

Muistutus Hietavaaran YVA-selostukseen ja osayleiskaavaluonnokseen.

1. Hietavaaran alue ei ole osoitettu tuulivoimalle soveltuvaksi alueeksi useiden valitusten alaisessa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa kuin hyvin pieneltä osin. Alue ei sovellu seudullisesti merkittävään tuulivoimarakentamiseen. Alueidenkäyttölaki pykälät 32 ja 39. Ennakkopäätös KHO 2023/57. Puolangan kunnan ja yhteysviranomaisen tulee noudattaa alueidenkäyttölakia kuten myös muitakin lakeja.

2. Hankealueen välittömässä läheisyydessä on pohjavesialueita ja talousvedenottoja. Näitä ei ole selvitetty ja huomioitu lain edellyttämällä tavalla YVA-selostuksessa ja osayleiskaavaluonnoksessa. Hankkeelta on edellytettävä vesilupaa.

3. YVA-selostuksen ja osayleiskaavaluonnoksen luontoarvokartoitukset ovat vanhentuneita ja tästäkin johtuen YVA-selostus ja osayleiskaavaluonnos ovat mitättömiä. Luontoarvokartoitukset eivät saa olla yli kaksi vuotta vanhoja. Hankkeelta on lisäksi edellytettävä ympäristölupa.

4. YVA-selostuksessa ei ole huomioitu kaikkien muiden suunnitteilla olevien tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia. Nämä huomioitava.

5. Koko hankealueen läpi meni kesällä 2024 suihkuvirtaus aiheuttaen valtavat myrskytuhot ja valtavat ekosysteemin muutokset. Luontoarvokartoitukset ja vaikutusarvioinnit on tämänkin takia tehtävä uudestaan ja alusta, eikä YVA-selostusta ja osayleiskaavaluonnosta voi edistää. Alueen puroihin, jokiin ja vesistöihin pitää tehdä asiantunteva vesistö- ja raakututkimus nykytilan ja lajiston todentamiseksi sekä dokumentoinniksi. Alueella on tehtävä hyönteistutkimus.

25.9.2025

6. Alueelle on etenkin viime vuoden aikana siirtynyt huomattava metsäpeuraesiintymä. Tätä ei ole huomioitu YVA-selostuksessa, eikä osayleiskaavaluonnoksessa.

Metsäpeuraesiintymä on kartoitettava ja otettava huomioon. Tuulivoiman haitallinen vaikutus metsäpeuran vasan ja emän väliseen siteeseen ja kommunikaatioon on huomioitava.

7. Tuulivoiman vaikutuksia, melu, välke ja maisemavaikutus, ei ole riittävästi huomioitu ja arvioitu eri korkeuksilla ja eri etäisyyksillä olevaan asutukseen. Etäisyydet asutuksiin eivät ole riittäviä. Hallituksen esitys, että tuulivoimaloiden pitäisi olla vähintään kahdeksan kertaa voimalan kokonaiskorkeuden päässä asutuksesta, jollei voimalaa suunnitella maakuntakaavassa tuulivoimalle osoitetulle alueelle, tulee ottaa huomioon.

8. Uusi luonnonsuojelulaki 9/2023 otettava täysimääräisesti huomioon YVA-selostuksessa ja osayleiskaavaluonnoksessa.

9. Alueen suhteen on huomioitava, että se on ainakin Latvian, Kotilan, Törmänmäen ja Ristijärven Poikkijärven asukaskeskittymien lähielinkeino, virkistys, harrastus ja retkeilyaluetta. Tämän suhteen huomioitava myös alkuperäiskansojen oikeudet. Alue on osin maakuntakaavassa osoitettu matkailun vetovoima-alueeksi. Alueella on moottorikelkkareitti ja virallisen pyöräilyreitit lisäksi paljon pyöräilyyn, retkeilyyn ja lenkkeilyyn käytettyjä tiepohjia ja polkuja.

10. Alue sivuaa mustaliuske-esiintymä aluetta eikä sille täten voi toteuttaa tuuliteollisuusrakentamista. Tuuliteollisuusrakentaminen mustaliuske-esiintymäalueelle aiheuttaisi alueen ekosysteemin tuhoutumisen sekä pohjavesistön pilaantumisen ja sekin on ympäristörikos. Yhteysviranomaisen tulee huomioida toiminnassaan, että jo ympäristörikoksen valmistelu, suunnittelu tai avunanto ympäristörikoksen suunnitteluun on Suomen lain mukaan rangaistava teko.

11. YVA-selostuksessa ei ole huomioitu osin mustaliuske-esiintymäalueelle ja sen läheisyyteen suunnitellun tuuliteollisuuden ympäristötuhovaikutuksia, joten YVA-selostus ja osayleiskaavaluonnos on tämänkin perusteella mitätön.

12. Yleiskaavaluonnoksesta ja YVA-selostuksesta ei ilmene miten perustuslain edellytyksin jokaisen omaisuus olisi turvattu, eikä se miten kuntalain edellytyksin kunta kohtelee kaikkia kunnan jäseniä tasavertaisesti.

Mielipide 16

Hietavaaran tuulivoimapuiston YVA-selostuksesta lausuminen ja mielipiteen jättäminen tulee suorittaa Puolangan kuntaan 25.7.2025 mennessä. Puolangan kunnan vireillä olevien kaavojen sivulta ei löydy tästä tietoa. Yhteysviranomaisen tulee järjestää lausuntojen ja mielipiteiden jättömahdollisuus lainmukaisesti, eli mielipiteiden ja lausuntojen jättömahdollisuus on järjestettävä uudelleen lakien mukaisesti esiintuotuna ja ilmoitettuna

Mielipide 17

Me palstan xxx-xxx-xx-xx omistajina tulemme vaatimaan, että omistamamme maat poistetaan tuulivoimakaavasta. Emme tule vuokraamaan emmekä myymään maitamme tuulivoimayhtiölle. Tarvittaessa lähdemme hakemaan oikeuden kautta oikeuttamme siihen, että maillemme ei tule tuulivoimakaavaa. Tuulivoimakaava rikkoo perustuslain 15 § mukaista omaisuuden suojaa.

25.9.2025

Kiinteistön arvo: esim. Raatejärvellä omistamamme mökin arvo tulee laskemaan lähes nollaan, jolloin ainoastaan puuston arvo kuvastaa kiinteistöstä saatavaa myyntihintaa. Arvon alentuminen johtuu melusta, välkehaitasta sekä maisemallisen ja luonnon monimuotoisuuden tuhoutumisesta.

Meillä on Xxx rannalla loma-asunto. Mökillä on talousvesikaivo. Tuulivoimayhtiö ei ole ottanut talousvesikaivoa ollenkaan huomioon. Maanmuokkaus eli voimaloiden perustuksen, teiden ja sähkölinjojen teko tulee pilaamaan pohja- ja pintavedet. Tämän lisäksi vaadimme GTK:ta tekemään maaperätutkimuksen mustaliuskeesta. Hanke sijaitsee vaaran rinnealueella. Hankkeen rakentamisesta johtuva eroosioriski mm. sulamiskauden virtaamahuippujen ja rankkasateiden vuoksi on realistinen. Esim. Ollikuljun tuulimyllyn rakentaminen pilaa Raatejärven, Alasen ja Alasenjoen veden sekä tuhoaa raakut ja taimenet joesta. Rakentamisen vaikutusten arviointi pinta- ja pohjavesiin on puutteellinen.

Etäisyydet asuintaloihin ja loma-asuntoihin ovat liian pienet. Mökillämme tulee kaksi tuulimyllyä n.1 km etäisyydelle. Tämä on aivan liian pieni etäisyys. Etäisyys pitää olla vähintään $8 \times$ pyyhkäisykorkeus eli 8×300 metriä = 2400 metriä. Melumallinus on tehty virheellisesti, koska ei ole otettu huomioon tuulen vaikutusta ja esim. kahden myllyn aiheuttama melu mökillämme on paljon suurempi kuin se on melumallinuksessa ilmoitettu. Ulkomeluarvioilla pyritään varmistamaan, että tuulivoimalat ja asutus ovat riittävän etäällä toisistaan, eikä melu aiheuta ihmiselle terveyshaittaa tai heikennä elinympäristön viihtyvyyttä. Lisäksi ympäristöministeriön ohje tuulivoimaloita sijoittaessa on, että on huomioitava myös terveydensuojelulain säädökset rakennusten sisä-äänitasoista.

Ympäristönsuojelu laki (18§2 luku)

Turvaa terveellisen ja viihtyisän sekä luonnon taloudellisesti kestävä ja monimuotoisen ympäristön.

Ympäristönsuojelu laki (5§, 1 luku)

Päästöillä tarkoitetaan melua ja valovälkettä. Nämä tuulimyllyt tulevat aiheuttamaan päästöjä asuintaloihin ja loma-asuntoihin. Tämä tuulivoimalahanke rikkoo Suomen perustuslain 20 pykälää, jonka perusteella vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

- Toisin kuin Puolangan kunnan ja ELY-keskuksen julkaisemassa kuulutuksessa todetaan, Hietavaaran YVA-selostus ei ole ollut nähtävillä Puolangan kunnan sivuilla. Sivuilla on nähtävillä ainoastaan kaavaselostus. Virheen vuoksi tulee arvioida aineiston uudelleen nähtäville asettamista, jotta kaikilla osallisilla on mahdollisuus tutustua aineistoihin.
- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole riittävällä tavalla kuvattu hankkeen maakuntakaavan mukaisuutta. Selostuksessa ei ole esimerkiksi esitetty, missä määrin hanke sijoittuu maakuntakaavan mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle. Luultavasti vain noin neljännes alueesta sijoittuu tv-alueelle. Myös pohjoisimpien voimaloiden etäisyys maakuntakaavan rajauksesta on suurempi kuin itse tv-alueen rajauksen halkaisija.
- Esitettyä hanketta ei voida pitää tästä syystä maakuntakaavan mukaisena kaavaluonnoksen VEA:n osalta ja tämän laajemman alueen vaihtoehdon suunnittelu tulee hylätä jatkosuunnittelussa.
- Toisin kuin ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kohdassa 6.12. todetaan, alue ei ole kokonaisuudessaan hankkeelle soveltuva, eikä hanke ole maakuntakaavan

25.9.2025

mukainen ja sillä on vaikutuksia maakuntakaavan muiden merkintöjen toteuttamiseen. Arvioinnissa on tuotava selvästi esiin edellä mainitut ristiriidat suhteessa maakuntakaavaan ja se on otettava huomioon myös hankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa.

Vapaa-ajan asuntomme sijaitsee Xxx rannalla. Alue on luonnon monimuotoisuudeltaan ja luontomaisemiltaan niin merkittävä, että olemme vuokranneet aluetta matkailukäyttöön ympäri vuoden. Erityisesti talvisin maisemat ovat ainutlaatuisen hienot runsaslumisuuuden ja tykkylumen vuoksi. Alue on yksi Suomen lumisimmista. Alueella on käynyt matkailijoita mm. muualta Suomesta, Saksasta, Ranskasta ym. maista. Mikäli tuulivoimalat rakennetaan, niin ketään turistia paikka ei kiinnosta.

Erityisen kiehtovaa alueella on oma riekkokanta, joka on merkittävä erityisesti talvisin. Kokonaisuudessaan hankkeen metsäkanalintuselvitys on puutteellinen. Tuulimyllyt Mikämäessä ja Paskalammella ovat suoraan metson soidinpaikoille suunniteltu. Metsäpeuraselvitystä ei ole tehty ollenkaan. Hietavaaran alueella on Kainuun metsäpeurakanta, josta on todisteena riistakameran kuvia nuolukiveltä.

Vaadimme Hietavaaran tuulivoimahankkeelle ympäristölupaa. Oman talousvedenottamon vuoksi tulemmme vaatimaan myös vesiluvan. Tätä Hietavaaran tuulivoimahanketta ei pidä toteuttaa, koska siitä saatavan hyöty on mitätön verrattuna haittoihin.

Mielipide 18

Tuulipuiston toteutus

Kannatan vaihtoehtoa, että hanketta ei toteuteta.

Yleistä

Yleensä pidän vähintään erikoisena, että koskematon luonto ja rikkomaton maisema pilataan vain sen takia että jokin, usein ulkomaalainen taho, joka on useimmiten, eläkerahasto haluaa tehdä bisnestä ja saada voittoa.

Vielä erikoisemmaksi asia menee, kun sähköbisneksen teossa tarvitaan veronmaksajien rahoja rakentamaan sähkönsiirtolinjoja, ulkomaalaisomistuksessa olevan tuulipuiston sähkönsiirtoon, joka ei maksa tuulipuiston tuotosta veroa Suomeen. Kyseessä on puhtaan koskemattoman luonnon ja maiseman varastaminen, jotta voidaan tehdä tuulivoimaan soveltuvaa teollisuusaluetta.

Tuulivoimayhtiön laatimat selvitykset ovat yleisluontoisia, jossa luontoon, maisemaan tai mihin tahansa muuhun kohdistuvat ongelmat todetaan ja ratkaisuna esitetään, että siihen haetaan ratkaisu, mutta ei esitetä mikä se ratkaisu on.

Etäisyydet

Kävimme alkukesästä Hoikanvaaran laella ja huomasimme koillisessa tuulimyllyjä. Kartalta mitattaessa huomasimme, että kyseessä Hyrynsalmen Lumivaaran tuulipuisto, johon on matkaa Hoikanvaaralta noin 24 km. Vaaramaisemassa jo useiden kymmenien kilometrien etäisyydellä oleva tuulipuisto pilaa maisemaa ja aiheuttaa välkehaittaa.

Nyt suunnitteilla olevassa tuulipuistossa lähimmät myllyt sijaitsevat 4-5 km etäisyydellä omistamastani Törmänmäessä sijaitsevasta xxxxx, xxx-xxx-xxx-xxx nimisestä kiinteistöstä idän ja koillisen suuntaan. Kun myllyjen pyyhkäisykorkeus on 300 metriä voi todeta, että toteutuessaan tuulipuisto pilaa maiseman täydellisesti.

25.9.2025

Kiinteistöjen arvo

Tuulipuistojen rakentaminen romahduttaa lähietäisyydellä sijaitsevien rakennettujen kiinteistöjen arvon. Rakennetut kiinteistöt ovat joko vakituksessa tai loma-asuntokäytössä. Läheisyyteen sijoittuva tuulipuisto karkottaa kiinteistöjen ostajat ja nolaa kiinteistöjen arvot. Tätä ei ole otettu selvityksessä huomioon.

Välke- ja meluhaitta

Tuulivoimalat sijoittuvat maastollisesti korkeammille paikoille ja tuulivoimaloiden suuri korkeus, pyyhkäisykorkeus 300 metriä aiheuttaa ensisijaisesti välkehaittaa ja mahdollisesti meluhaittaa, kun tuulen suunta on sopiva. Kaikki tämä heikentää asumisviihtyvyyttä ja on saastetta, jonka vaikutuksia ei pystytä eliminoimaan.

Välke- ja melumallinnusta ei ole tehty näin korkeille tuulivoimaloille, joten tehtyä välke- ja melumallinnusta ei voi pitää luotettavana.

Tuulivoiman etäisyys vakituiseen- ja vapaa-ajan asuntoon tulee olla vähintään 8 kertaa tuulivoimalaitoksen pyyhkäisykorkeus eli 2 400 metriä.

Liittyminen maakuntakaavaan

Hietavaaran tuulipuisto sijaitsee osin maakuntakaavassa. Tuulivoiman rakentaminen tulee sijoittaa maakuntakaavan mukaisesti tuulivoimakäyttöön osoitetuille alueille. Maakuntakaavan ulkopuolisille alueille tuulipuistoja ei tule sijoittaa eikä etenkään, vaikka osa alueesta on maakuntakaavassa.

Yhteisvaikutus

Puolangalle suunnitellaan useita tuulivoimapuistoja, joiden yhteisvaikutus tulee huomioida maisemavaikutusten arvioinnissa, vaikutuksella luontoarvoihin, maankäyttöön, kiinteistöjen arvoihin, vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Pohjavesi

Suunniteltu tuulipuisto sijoittuu vaara-alueelle, joten sen vesistövaikutukset ovat mittavat ja kohdentuvat laajalle alueelle. Hankealueella on mustaliuske esiintymä, joka pilaa pohjavedet ja aiheuttaa kalojen joukkokuolemia, kun tiestön rakentamisen tai tuulivoiman perustusten yhteydessä mustaliuske-esiintymää louhitaan ja mustaliuske joutuu hapen kanssa tekemisiin.

Hankealueen koko

Hankealueelle suunnitellaan joko 18- tai 13-toista voimalaa. Hankealue ja tuulenottoalue on aivan liian pieni näin mittavan tuulipuiston rakentamiseen.

Esimerkkejä luontokohteista

Mikamäessä ja Paskalammella on tuulimylyjä suunniteltu metsojen soidinpaikoille. Eri lähteissä on mainittu, että metsäkanalinnut siirtyvät kahden jopa kolmen kilometrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Nyt tuulivoimaloita suunnitellaan metsojen soidinpaikoille.

Alueella on riistakamerahavaintojen perusteella myös metsäpeuroja, joita ei ole otettu huomioon luontoarvojen selvityksessä.

Mielipide 19,

Muistutus Hietavaaran tuulivoimahankkeesta:
Sytä miksi hanke pitäisi hylätä:

25.9.2025

- Luonnolle aiheutuva tuho
- Eläin selvitykset on tehty aivan liian lyhyellä aikavälillä, alueella liikkuu monia uhanalaisia lajeja
- Ekologiset käytävät tuhoutuvat
- Alueella liikkuu EU:n suojeludirektiivissä oleva metsäpeura, elinalueet pirstoutuvat ja laumat eivät pysty liikkumaan luonnollisella tavalla monien tuulivoima-alueiden takia.
- Tuulivoima teollisuusalueiden yhteisvaikutuksia ei ole tarpeeksi huomioita. Välittömässä läheisyydessä on jo suunniteltu monia muitakin tuulivoimateollisuusalueita. Tämä ei ole hyväksyttävää toimintaa millään tasolla, hankkeita viedään kiireellä eteenpäin ja kuntien päättäjät (joilla ei ole tarpeeksi tietoa ja kokemusta aiheesta) saavat päättää mitkä hankkeet hyväksytään.
- Elinkeinon tuhoaminen (luontomatkailuyritys Nature Point Paljakka Oy) Yrityksen tärkeä tukikohta sijaitsee Iso-Särkijärven rannalla (entinen Kotilan kyläkoulu) Hietavaaran tuulivoimalat tulisivat 2km päähän vastarannalle. Ulkomaalaiset asiakkaat käyvät avantouimassa ja saunassa rannalla josta olisi suora näkymä voimaloille. Pilkkiminen on myös erittäin suosittua luonnon rauhassa. Koko tämä kokemus luonnon rauhassa tulisi särkeä teollisuusalueen takia.
- Luontomatkailu kärsii yleisestikin
- Kiinteistöjen arvo romahtaa
- Vaaramaisemat pilaantuvat
- Maakunnallisesti tärkeä maisema-alue tuhoutuu (Latvan kylä), 26 talon eläväinen kylä
- Vaaran päältä valuva vesi saastuttaa lähteitä ja pohjavesialueita
- Tuulivoimarakentamiselle on huomattavasti parempiakin paikkoja, kuten kaivosalueet, tehdasalueet, satamat, moottoriteiden varret ja tasaiset peltoalueet.
- Keskelle Kainuun korkea ei tuulivoima teollisuusalueet kuulu. Luonto kadosta puhutaan koko ajan enemmän ja tämä "vihreä" siirtymä on iso osa tätä ongelmaa, Metsään rakennetut tuulivoimalat, huoltotiet ja jättimäisen kokoiset sähkölinjat aiheuttavat vain lisää luontokatoa.

Mielipide 20

Olemme huolestuneet Hietavaaran tuulivoimahankkeesta ja sen vaikutuksista alueen luontoon, eläimistöön, vesistöihin ja luonnon rauhaan. Mielestämme hankkeen ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ei huomioi riittävästi alueen poikkeuksellisia luontoarvoja.

Hietavaaran alue on osa laajaa metsä- ja suoympäristön jatkumoa, joka on tärkeä luonnon monimuotoisuuden ja erämaaluonteeseen säilymisen kannalta. Tuulivoimaloiden rakentaminen ja siihen liittyvä infrastruktuuri (tiet, ojitus, avohakkuut) muuttaisivat aluetta pysyvästi ja heikentäisivät sen ekologista arvoa.

Alueella esiintyy useita uhanalaisia ja suojeltuja lajeja, kuten maakotka, sinisuohaukka, metso, lepakot sekä mahdollisesti palaava metsäpeura. Hankkeen läheisyys suojeltuihin tai suojeluun ehdotettuihin alueisiin vaarantaa näiden alueiden rauhallisuuden ja ekologisen yhteyden.

25.9.2025

Lisäksi huolestuttaa tuulivoimaloiden melu ja valovälke, jotka voivat kantautua laajoille alueille, erityisesti hiljaisessa maastossa. Tämä häiritsee sekä ihmisiä että eläimiä. Hietavaaran nykyinen luonnonmukainen ja rauhallinen tila muuttuisi rakentamisen myötä peruuttamattomasti.

Erityisen vakavana pidämme hankkeen mahdollisia vaikutuksia vesistöihin, joissa elää erittäin uhanalainen ja EU-lainsäädännöllä suojeltu jokihelmisimpukka (raakku). Rakentaminen, ojitukset ja teiden perustaminen lisäävät eroosiota, kiintoaineksen ja ravinteiden valuntaa vesistöihin, mikä voi tuhota raakkujen elinympäristöt vuosikymmeniksi. Pienetkin muutokset voivat olla kohtalokkaita.

Ilmastomuutoksen lisäämät rankka sateet yhdessä maaperän muutosten kanssa pahentavat tätä riskiä. Nykyisin tiedetään, että metsäojitusten vesistövaikutukset voivat kestää jopa vuosikymmeniä.

Päätöksenteossa tulisi kunnioittaa luonnon monimuotoisuutta ja alueen asukkaiden oikeutta terveelliseen ja viihtyisään ympäristöön. Siksi tuulivoimaa ei tule rakentaa alueille, joilla on näin merkittäviä luontoarvoja.

Luonnolta loppuu tila!

Mielipide 21

Perukaa hanke, ei sovi ollenkaan paljakan kehittyvää luontomatkailua ajatellen.

Järkyttävää että kunta edes harkitsee asiaa. Alueella on erittäin tärkeitä luontoarvoja joita ei tule uhrata haitalliselle energiantuotanto välineelle.

Näillä tuulivoimahankkeilla tuhotaan alueen luontomatkailu edellytykset.

Mielipide 22

Hietavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on ratkaiseva vaihe, jossa kunnan tulee osoittaa vastuullisuutta ja tasapuolisuutta kaikkia osapuolia kohtaan. Hankkeen vaikutukset ulottuvat laajalle ja pitkäaikaisesti – niin ihmisiin, luontoon kuin alueen elinvoimaan, viihtyvyyteen ja imagoon ja erityisesti alueen asukkaisiin, maanomistajiin ja mökkiläisiin.

Haluan lausunnossani korostaa seuraavia näkökohtia, jotka ovat keskeisiä oikeudenmukaisen ja kestävä päätöksenteon kannalta: kunnan rooli, Hietavaaran vaikutukset asianosaisten ihmisten oikeuksiin, Hietavaaran vaikutukset luontoon, maisemaan ja virkistyskäyttöön, hankkeen omistajayhtiön tapa toimia, oma suhde hankkeeseen sekä yhteenveto.

1. Kunnan rooli

Tuulivoima on merkittävä osa vihreää siirtymää ja energiapolitiikkaamme, mutta sen edistäminen ei saa tapahtua alueidemme ja ihmisten kustannuksella. Siksi haluan korostaa kuntien keskeistä roolia oikeudenmukaisena ja vastuullisena päätöksentekijänä tuulivoimahankkeissa.

Kunnan vastuu tasapuolisena toimijana

Puolangan kunnalla on velvollisuus toimia tasapuolisesti kaikkien asianosaisten suhteen. Kunnan tulee varmistaa, että:

Kunnan asukkaiden, maanomistajien ja mökkiläisten näkemykset otetaan aidosti huomioon.

25.9.2025

Rantatonttien omistajien oikeudet ja omaisuuden arvo suojataan.

Luontoarvot ja maisemalliset erityispiirteet arvioidaan huolellisesti ja niitä kunnioitetaan.

Taloudelliset hyödyt eivät saa mennä yksityisten tai yhteisöjen oikeuksien edelle ilman reilua kompensatiota.

Kunta ei siis ole vain hallinnollinen yksikkö, vaan asukkaidensa yhteisö, jonka tehtävänä on luoda edellytykset hyvälle elämälle. Kunnat valvovat, että kuntalaisten ääni kuuluu alueellisessa päätöksenteossa, jokainen ääni tulee kuulla, ei vain virallisesti vaan aidosti.

Melu, maisemavaikutukset ja kiinteistöjen arvon aleneminen eivät ole vain haittoja paperilla, vaan ovat todellisuutta monille kuntalaisille ja eri asianosaisille kunnan alueella.

Kunnan ei pidä olla pelkkä investointien portinvartija, vaan oikeudenmukainen arvioija, joka punnitsee hankkeiden kokonaisvaikutuksia – ei ainoastaan eurojen, vaan myös elinympäristön sekä ihmisten omistusten ja hyvinvoinnin näkökulmasta.

Puolangan kunnan tulee ottaa huomioon Suomen hallituksen uusi esitys tuulivoimaloiden etäisyyksistä osana alueidenkäyttölain uudistusta. Sen mukaan tuulivoimalan tulisi sijaita vähintään kahdeksan kertaa voimalan kokonaiskorkeuden päässä asutuksesta, ellei kyseessä ole maakuntakaavassa osoitettu alue. Myös maakuntakaavan suhteen varovaisuusperiaate on hyvä lähtökohta turvaamaan ihmisten oikeuksia.

Ympäristöministeriön mukaan tavoitteena on saada lakiluonnos lausuntokierrokselle kesällä, ja eduskunnan käsittelyyn mahdollisesti syksyllä 2025. Voimaantulo riippuu siis lainsäädäntöprosessin etenemisestä. Joka tapauksessa lakimuutos kulkee samaan tahtiin Hietavaara-hankkeen etenemisen kanssa ja siksi se on syytä ottaa huomioon.

2. Ihmisten näkemysten, huolien ja haittojen aito huomioiminen

Minimietäisyydet ja yksityisten suoja

Suomen hallitus on linjannut, että tuulivoimaloiden sijoittelussa tulee noudattaa vähimmäisetäisyyksiä, erityisesti silloin kun yleiskaava ei perustu maakuntakaavaan. Tällöin voimalan tulee sijaita vähintään 8 x kokonaiskorkeuden etäisyydellä asutuksesta, ellei kaikkien lähikiinteistöjen omistajien suostumusta ole saatu. Tämä on tärkeä linjaus, joka suojaa yksityisiä kansalaisia melu-, varjostus- ja maisemahaitoilta.

Kunnan tulee sitoutua siihen, ettei yksikään asukas, maanomistaja tai mökkiläinen joudu kärsimään hankkeesta ilman suostumustaan tai oikeudenmukaista korvausta.

Reilut sopimukset ja osallistaminen

Toivon, että Puolangan kunta ja tuulivoimayhtiö WPD Suomi Oy sitoutuvat:

- Avoimeen ja läpinäkyvään vuoropuheluun kaikkien asianosaisten kanssa.
- Reiluihin ja vapaaehtoiisiin sopimuksiin niiden maanomistajien kanssa, joita hanke koskettaa.
- Aidosti osallistavaan suunnitteluun, jossa myös kriittiset näkemykset otetaan huomioon eikä sivuuteta.
- WPD lupaa korvata maanomistajille ja muille asianosaisille täysimääräisesti voimaloista koituvat haitat ja menetykset.

25.9.2025

Puolangan kunnan tulee toimia puolueettomana ja oikeudenmukaisena tahona, joka kuulee ja huomioi:

- Paikalliset asukkaat, joiden elinympäristö ja arki voivat muuttua merkittävästi.
- Maanomistajat ja mökkiläiset, joiden omaisuuteen ja elämänlaatuun hanke voi vaikuttaa.
- Rantatonttien omistajat, joiden kiinteistöjen arvo ja käyttömahdollisuudet voivat heikentyä.
- Luontoarvot, kuten Hietavaaran alueen metsät, suot ja uhanalaiset lajit.
- Alueen elinkeinot, kuten matkailu ja metsästys, jotka voivat kärsiä maisema- ja meluhaitoista.

3. Luontoarvot ja virkistyskäyttö

Esitän Hietavaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiin vakavan huoleni hankkeen vaikutuksista Puolangan kunnan arvokkaisiin ja ainutlaatuisiin vaaramaisemiin sekä luontoarvoihin, jotka muodostavat keskeisen osan alueen identiteettiä ja vetovoimaa.

Puolangan laajat vaaravyöhykkeet, luonnontilaiset metsät järvineen ja maisemallisesti herkäät alueet ovat monille alueen asukkaille, loma-asukkaille ja matkailijoille korvaamattomia. Ne ovat ainutlaatuisia myös koko Suomessa.

Suuret jopa 300 metriä korkeat tuulivoimalat vaarojen harjanteilla uhkaavat:

- näkyä laajasti kymmenien kilometrien päähän, muuttaen maisemaa pysyvästi
- pilata näköalat, hiljaisuuden ja yöllisen pimeyden, joka on yhä harvinaisempi arvo aiheuttaa viihtyisyyden, omaisuuden arvon ja luontoelämysten merkittävää heikkenemistä
- tuoreissa tutkimuksissa on todettu, että erityisesti monet eläinlajit kärsivät suuresti, osa siirtyy alueelta kokonaan pois ja monet joutuvat voimaloiden lapojen uhreiksi

Tuulivoimalat tulevat myös muuttamaan lähimetsäalueita voimakkaasti. Tarvitaan uusia teitä ja sähkölinjoja. Kaikki nämä pirstovat ja muuttavat pysyvästi herkkää vaaramaisemaa. Puolangan kunnan alue on suuri. Siksi kunnan tulisi pohtia huolella, minne ja miten suuria määriä tuulivoimaloita kannattaa rakentaa ja minne ei.

Vetoomukseni kunnalle:

Puolangan kunnan on otettava selkeä vastuu omasta luonto- ja maisemapääomastaan. Kunta ei voi toimia pelkästään tuulivoimayhtiön ehdoilla, vaan sen tulee:

- suojella vaaramaisemia ja luonnonarvoja osana kestävästä kehitystä
- edellyttää selkeitä suojaetäisyyksiä ja rajaamisia herkille alueille
- varmistaa, että rajanaapurit, mökkiläiset ja maanomistajat kuullaan aidosti
- vaatia, että maisemavaikutukset arvioidaan nimenomaan alueen erityisluonteen kautta
- olisiko järkevää toimia kuten naapurikunnat Vaala ja Kajaani, joissa on minimietäisyydet ihmisasutuksiin tuulivoimaloille 2 km? Tai kuten Puolangan toisessa Tulijokila-hankkeessa vastaavasti 1,5 km.

Vetoomukseni WPD:lle:

25.9.2025

- WPD:llä on mahdollisuus toimia eettisesti ja oikeudenmukaisesti. WPD:n tulee:
- huomioida Puolangan maisemalliset erityispiirteet – ei vain teknisiä mittoja
- neuvotella suoraan ja aidosti kaikkien koko vaikutusalueen maanomistajien kanssa
- luvata sijoittaa voimalat siten, että ne eivät hallitse tai pilaa vaarojen siluettia ja järviolueita
- tutkia vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja, joissa maisemahaitta ei ole näin merkittävä

Luontoarvot ja virkistyskäyttö

Esimerkiksi Hietavaaran YVA-selvityksessä on tunnistettu vaikutuksia mm. linnustoon, Natura-alueisiin, virkistyskäyttöön ja maisemaan. Nämä eivät saa jäädä toissijaisiksi suhteessa taloudellisiin intresseihin. Näiden vaikutusten arvioinnissa tulee käyttää varovaisuusperiaatetta ja varmistaa, että luontoarvot eivät vaarannu pysyvästi.

Puolangan vaara-alueella, johon Hietavaarakin kuuluu, on tunnistettu useita arvokkaita luontokohteita sekä uhanalaisia kasvi- ja lintulajeja. Lisäksi alueella harjoitetaan metsästystä ja retkeilyä, joiden jatkuvuus on turvattava. Esimerkiksi Paljakan matkailualueen yrittäjät ovat ilmaisseet huolensa siitä, että tuulivoimalat voivat heikentää alueen vetovoimaa ja maisemallista arvoa.

Yksi voimaloista olisi tulossa Karhujärven rannan lähelle aivan kulttuuriperintökohteen Karhujärvi idän 3 viereen, missä on tervahautoja ja rakennusten perustoja (merkitty karttaan). Lisäksi kyseinen voimala olisi minimissään vain 650 metrin päässä oman rantapalstani rannasta ja hieman kauempana lähisukulaisten rantapalstoista. Myös neljä muuta voimalaa olisi tulossa alle 2 km:n päähän rannasta.

Asiasta pitää ehdottomasti keskustella aidosti ennen kuin tehdään päätöksiä.

4. Hankkeen omistajayhtiön WPD:n toiminta

Ensimmäisen kerran kuulin hankkeesta vasta marraskuussa 2024 serkultani. Ei mikään taho, ei kunta eikä hankkeen omistajayhtiö saksalainen WPD, ollut lähettänyt sitä ennen minulle informaatiota tai kysellyt mitään. Varmaankin tietoni olisi haluttaessa löytynyt monestakin paikasta esimerkiksi MHY:ltä, jonka kanssa olen ollut vuosia yhteyksissä.

WPD on suunnitellut hankealueen kapeaksi ja pitkäksi, jolloin lähes kaikki tuulivoimalat sijoittuvat lähelle alueen rajoja. WPD ei ota huomioon lainkaan alueen ulkopuolisia ihmisiä ja maanomistajia, vaikka he kuuluisivat hankkeen vaikutusten piiriin. Korkein hallinto-oikeus on useissa ratkaisuissa todennut, että vaikutusten konkreettisuus ja merkittävyys ovat olennaisia ja siten valitusoikeus ei rajoitu vain kaava-alueen sisällä oleviin, vaan ulottuu myös vaikutusalueella oleviin naapureihin.

WPD:n pääintressi näyttää liittyvän suoraviivaisesti bisneksen tekoon. Toinen pikemminkin markkinointi-intressi näyttäisi olevan kestävä kehityksen nimissä vihreän energian tuotto ja CO2-päästöjen vähentäminen. Aiemmin saksalaiset yritykset ovat olleet varsin tarkkoja maineestaan peläten imagohaittoja, mutta ilmeisesti nykyään vihreän teknologian yritykset ovat suoraviivaisempia ja keskittyvät bisnekseen eli rahan tekoon.

Yrityksen sivuilla kestävä kehityksen viestissä ei puhuta mitään esimerkiksi meille suomalaisille tärkeistä asioista kuten paikallisten asukkaiden ja paikallisen luonnon huomioimisesta, ei yhteistyöstä tai haittojen minimoimisesta alueella.

Puolangan kunnan on otettava se rooli ja vaatia WPD:tä toimimaan kestävä kehityksen mukaisesti kuntansa alueella. Kunnan tulee olla vastuullinen ja tarkka sen suhteen,

25.9.2025

millaisia sopimuksia se tekee erityisesti varsin tuntemattomien ulkolaisten yritysten kanssa. Huonoista sopimuksista voi seurata pidemmällä tähtäimellä negatiivisia ja korjaamattomia seurauksia sekä imagohaittoja kunnallekin. Loppujen lopuksi kaikki haitat jäävät paikallisten kärsittäviksi.

Esimerkiksi Hietavaaran hankkeessa on järjestetty yleisötilaisuuksia ja kyselyitä, mutta asukaspalautteessa on noussut esiin huoli siitä, että kuuleminen ei ole ollut riittävän vaikuttavaa.

Reilut sopimukset ja osallistaminen

Puolangan kunnan ja tuulivoimayhtiö WPD:n tulee sitoutua:

- Avoimeen ja läpinäkyvään vuoropuheluun – ei vain tiedottamiseen, vaan aitoon kuulemiseen.
- Koko vaikutuspiirin huomioimiseen, ei vain suoraan hankealueen sisällä olevien.
- Kaikki voimaloiden lähikiinteistöt ja muut asianosaiset on otettava mukaan vaikutusalueeseen ja sopimiseen.
- Vapaaehtoiisiin ja reiluihin sopimuksiin maanomistajien kanssa – ei painostukseen tai yksipuolisiin toimiin.

5. Oma suhde hankkeeseen

Yhteysviranomaisen kooste tietosuojalain (1050/2018) 2 §:n mukaisesti henkilötiedoiksi katsotuista tiedoista: Mieliapteen esittäjä kertoo Hietavaaran tuulivoimahankkeen vaikutusalueelle sijoittuvista perintömaistaan. Hanke koskettaa esittäjän ja hänen sukunsa metsä- sekä järvenrantapalstoja, joista osa on voimala-alueen rajalla ja osalle tulee matkaa voimaloista (4-5 kpl) 650–2000 metriä.

Tuulivoimaloiden sijoittaminen lähelle asutusta tai mökkirantoja voi aiheuttaa todistetuksi monenlaisia haittoja terveydestä maisemaan ja omaisuuden arvoon:

Meluhaitat ja terveys

Tuulivoimalat aiheuttavat sekä kuultavaa melua että matalataajuisia infraääntä, monet ihmiset kokevat melun häiritseväksi, erityisesti yöaikaan. Tämä voi johtaa unihäiriöihin, stressiin ja elämänlaadun heikkenemiseen. Häiritsevyystutkimukset ovat osoittaneet, että jo 30–40 desibelin melutasot ovat häiritseviä monille. Yksittäisten voimaloiden suurempi määrä edelleen lisää meluhaittoja ja levittää laajemmalle alueelle.

WPD perustelee melurajoja mallinnukseen perustuen. Toiminnassa olevilta tuulivoimala-alueilta saadut kokemukset osoittavat, että melumallinnusten osoittama etäisyys ei ole riittävä estämään säädettyjen melurajojen ylittymistä ainakaan kaikissa olosuhteissa. Nykyiset melumallinnukset eivät aina vastaa todellisuutta varsinkaan luontoympäristössä. Joissain tapauksissa yöaikaiset melutasot ovat ylittäneet sallitut rajat jopa 1,5 kilometrin päässä voimaloista. Siksi monet kunnat ovat alkaneet vaatia vähintään 2–3 kilometrin suojaetäisyyksiä.

Siksi melumallinnusta ei saisi käyttää pääkriteerinä voimaloiden sijoittelulle, vaan tulisi ottaa käyttöön minimietäisyysarvot.

Välke- ja valohaitat

Pyörivien lapojen aiheuttama varjovälke sekä lentoestevalot voivat olla häiritseviä erityisesti hämärässä ja pimeässä. Tämä voi vaikuttaa sekä asumisviihtyvyyteen että mökkielämykseen.

25.9.2025

Maisemavaikutukset ja mökkirauha

Tuulivoimalat ovat 300 metriä korkeita ja muuttavat maisemaa merkittävästi. Se heikentää mökkialueiden vetovoimaa ja rikkoo luonnonrauhan, jota useimmat arvostavat loma-asunnoillaan.

Kiinteistöjen arvon aleneminen

Useat selvitykset viittaavat siihen, että tuulivoimaloiden läheisyys voi laskea kiinteistöjen arvoa, jopa useiden kilometrien säteellä. Esimerkiksi Ruotsissa tehdyn tutkimuksen mukaan arvo voi laskea 30–40 % jopa kahden kilometrin säteellä.

Olen kertonut WPD:n edustajalle, että tarkoituksemme on saada kaava rantapalstallemme paria kesämökkkitonttia varten. On selvää, että Hietavaaran hankkeen toteutuessa laajasti, meidän tavoitteemme mökkitonttien suhteen romuttuisivat. Samalla myös meidän ja lähisukulaistemme rantatonttiemme arvot romahtaisivat.

WPD ei ole ollut aidosti kiinnostunut keskustelemaan asiasta eikä varsinkaan hakea kanssani yhteistä kantaa mihinkään. WPD vetoaa, että en kuulu hankealueeseen ja siten yrittää rajata minut ja lähinaapurit vaikutuspiiriin ulkopuolelle, vaikka olen suora rajanaapuri ja vaikutukset ovat kiistattomat minulle ja naapureille.

WPD:n tulee aidosti keskustella kanssani (myös muiden asianosaisten kanssa) mm seuraavista asioista:

- maisemavaikutukset, melu, välke, luonto- ja viihtyisyyshaitat seurauksineen arvioidaan konkreettisesti osaltamme
- rantatontti otetaan mukaan suoraan vaikutusalueeseen
- taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon ja haitat ja menetykset kompensoidaan täysimääräisesti

Hanke rikkoo ympäristövaikutusten arviointilain hengen, jos keskusteluja ei käydä. Toivon, että kuntakin toimii asian suhteen tasapuolisesti ja on valmis muuttamaan/rajaamaan hankkeen kaavoitusta tai jopa kaatamaan sen. Puolangan kunnalla on lopullinen päätösvalta hankkeessa.

Korkein hallinto-oikeus on useissa ratkaisuisa todennut, että etäisyys ei yksin ratkaise, vaan vaikutusten konkreettisuus ja merkittävyys ovat olennaisia. Samoin valitusoikeus ei siis rajoitu vain kaava-alueen sisällä oleviin, vaan ulottuu myös vaikutusalueella oleviin naapureihin.

6.Yhteenveto

Tuulivoima ei ole itseisarvo millekään kunnalle eikä se ole vain tekninen ja taloudellinen asia. Sen toteutusmuoto, sijainti ja vaikutusten hallinta ratkaisevat, tuoko se yhteistä hyvää vai epäluottamusta ja vastakkainasettelua. Puolangan kunnan on mahdollisuus näyttää, että sen energiapolitiikka voi olla sekä ilmastoviisasta että inhimillisesti kestävä. Kunnan tulee katsoa asioita pitkäjänteisesti ja tehdä vain sellaisia päätöksiä, jotka eivät tuhoa lopullisesti arvokkaita luontoympäristöjä eivätkä loukkaa asukkaiden ja muiden asianosaisten oikeuksia ja hyvinvointia. Puolangan hieno ainutlaatuinen vaara-alue ansaitsee kaiken tuen kunnan päättäjiltä, jotta se säilyttää omat hienot luontopiirteensä myös tuleville sukupolville.

Toivon, että Puolangan kunta toimii vastuullisesti ja varmistaa, että:

- Hanke toteutetaan vain siten, että se on hyväksyttävissä paikallisten ja muiden asianosaisten näkökulmasta.

25.9.2025

- Kaikki osapuolet – ei vain WPD ja Puolangan kunta – osallistuvat reiluihin sopimuksiin.
- Luontoarvot, maisema ja yksityisten oikeudet suojataan aidosti.
- Hallituksen tulevat lakiesitykset tänä vuonna otetaan huomioon.

Ystävällisin terveisin ja aitoa vuoropuhelua toivoen.

Mielipide 23

MIELIPITEENI HIETAVAARAN TUULITUOTANTORAISKION YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Haluan antaa mielipiteeni Hietavaaran tuulituotantoraiskiosta. Tuulipuistosta ei voida puhua, vaan raiskiosta, joka tarkoittaa ensisijaisesti hakkuupaikkaa tai pilalle hakattua metsää. Sain WPD Suomen Samuel Peltoniemeltä saatteen vasta 30.6.2025, mutta saate oli päivätty jo 21.5.2025. Sitten kirjeessä puhuttiin, että kaavaluonnos ja ympäristövaikutusten arviointiselostus on asetettu nähtäville 27.7.- 25.7.2025. Siis milloin? Olen muuttanut jo maaliskuussa 2023 uuteen osoitteeseen. mutta kirje oli lähetetty kuitenkin vanhaan osoitteeseen. Uusi osoite olisi ollut saatavilla Digi- ja väestötietovirastossa, jos olisi viitsitty kysyä.

Kappale 6.8.1. Maakuntakaavoitus. Kainuussa on voimassa 5 maakuntakaavaa. Voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot on esitetty epävirallisessa yhdistelmämaakuntakaavassa. Hanke sijoittuu osittain tv-9 Varsavaara-alueelle Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa.

Hanke on ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Jos hanke ei ole tuulivoimakaavassa kuin pieneltä osin, niin miksi tuuliteollisuutta yritetään väkisin tunkea pohjoisemmaksi kaavan ulkopuolelle.

Kappale 6.8.2. Yleiskaavat. Hankealueen pohjoisosissa on voimassa Kotilan osayleiskaava vuodelta 1988. Kotilan osayleiskaava on oikeusvaikutteinen. Osayleiskaavassa hankealue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Osayleiskaavassa sijoittuu myös merkintä yksittäisen maatilan talouskeskuksesta (AT 1) sekä siihen liittyvästä maatalousalueesta (MT), mutta alueella ei ole asuinkäytössä olevaa rakennusta tai rakennuslupaa.

Yhteysviranomaisen tiivistelmä: Kyseinen tila on autioitunut 70-luvulla. xxxx tilalla on kuitenkin viljelty pelloja ja puutarhakasveja tämänkin jälkeen. Tilan pellot ovat nyt maisemapeltoja. Puutarhassa kasvaton marjapensaita, perennoja sekä koristepensaita ja -puita. Rakennukset on purettu huonokuntoisina. Puutarhassa on pieni vaja tarvikkeiden säilytystä varten. Olen siellä tälläkin hetkellä niittämässä trimmerillä heinikoita. Yöksi menen nukkumaan Paljakan matkailukeskuksen mökkiin.

25.9.2025

Kuvauspiste 3, Latva. Etäisyys lähimpään voimalaan hankevaihtoehdossa 1 noin 4,8 km ja hankevaihtoehdossa 2 noin 5 km. Yläkuvassa VE1 voimalat ja alakuvassa VE2 voimalat.

Voimalat näyttävät järkyttävän kookkailta ja olen nähnyt niistä painajaisia. Painajaiset eivät saa toteutua.

Kappale 11.3.1 Kasvillisuus ja luontotyytit. Hankealueella sijaitsee kolme perinnebiotooppia: Mikanmäki, Ollinmäki ja Olkala 2. Mikanmäessä on jäljellä tilan vanhojen rakennusten jäänteet, ja tilan omistaja ylläpitää avointa aluetta. Olkalassa on nähtävissä vanha talon paikka ja kiviaitoja, ja ympäristöä on raivattu avoimeksi. Muutoin kulttuurivaikutus alueella on vähäistä.

Mikanmäessä ei kuulkaa tilan omistaja ole ylläpitänyt avointa aluetta sitten Mikkalaisen, joka toimi tilanhoitajana Mikanmäessä 1960-luvulla. Suku ei ole kertaakaan minun

25.9.2025

elinikäni aikana käynyt siellä saatikka niittänyt yhtään mitään. Täysin pötyä. Runsas hirvi- ja jäniskanta pitävät tilan avoimena.

Kappale 11.3.3 Arvokkaat luontokohteet ja huomionarvoinen lajisto. Hankealueen luontoarvot perustuvat valtaosin erilaisiin pienvesiin. Hankealueen luonnoltaan arvokkaiksi kohteiksi rajattiin seitsemän suolampea rantavyöhykkeineen, viisi puroympäristöä lehto- tai suoympäristöineen sekä muutamia pienialaisia soita. Hankealueelta tunnistettiin myös kolme perinnebiotooppia sekä kaksi lähdettä.

Kaksi lähdettäkö vain? Pelkästään Xxx:ssa on 2 lähdettä tai 1 rimpi. Valkeaisen rinteessä on myös lähde. Samoin kuin Raiskionkorvessa, jonka lähteestä/purosta metsästysmaja saa käyttövetä. Varsinkin nyt helteellä on hyvä tuntea paikalliset lähteet, kun luonnossa liikkuu ja kaipaa juomavettä.

Kappale 13.3.1 EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit. Jokihelmisimpukka eli raakku (Margaritifera margaritifera) on Suomessa erittäin uhanalainen. Se rauhoitettiin jo vuonna 1955, mutta silti sen populaatiot ovat taantuneet voimakkaasti viime vuosikymmeninä. Raakku on luonnonsuojelulain 46 §:n mukaisesti uhanalainen ja 47 §:n mukaisesti erityisesti suojeltava laji, jolle on tarvittaessa laadittava ohjelma lajin säilyttämiseksi, jos sen häviämishuhto on ilmeinen. Raakku on myös EU:n luontodirektiivin II ja V liitteen laji. Raakun taantumiselle on monia syitä, jotka vaihtelevat populaatioittain; helmenkalastus ja jokien uitto perkaukset, jokien vesivoimarakentaminen sekä metsä- ja maatalous, joiden seurauksena raakkujoet ovat liettyneet (Ympäristöministeriö 2021).

Alasenoesta näitä kuulemma löytyy ja luulisi jo niiden olemassaolon estävän tämän tuuliteollisuushankkeen toteutumisen.

EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) luetelluista suurpedoista Hietavaaran tuulivoimapuiston hankealueella esiintyy todennäköisimmin aika ajoin karhua, sutta ja ilvestä (Heikkinen ym., 2021; Luke, 2022). Lisäksi ahman esiintyminen Kainuussa on lisääntynyt ja reviereitä vakiintunut, mutta se ei ole luontodirektiivin liitteen IV(a) tarkoittama laji. Uusimmassa uhanalaisuusarvioinnissa susi ja ahma on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN) ja karhu silmälläpidettäväksi (NT) (Hyvärinen ym. 2019). Kaikki suurpetomme suosivat ensisijaisesti rauhallisia metsä- ja suoalueiden pirstomia salomaita, missä ihmistoiminta on luontaisesti vähäistä. Lajien elinpiirin koko on yleensä vähintään useita kymmeniä tai jopa useita satoja neliökilometrejä, jolloin niiden elinalueille mahtuu monenlaisia ihmistoiminnankin alaisia elinympäristöjä.

Xxx:ssa on nähty ilveksiä ja yksi tallentunut riistakameran kuvaankin. Alueella on runsaasti jäniksiä.

25.9.2025

Riistakameran kuvassa on Xxxn pihalla vaaniva ilves 11.6.2023 yöllä.

Kappale 15.1.5 Vaikutusten arviointi ja merkittävyys. Toiminnan aikaiset meluvaikutukset. Loma- asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet. Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso), LAeq, Päivällä klo 7–22 saa olla enintään 45 dB ja yöllä klo 7–22 40dB.

Nämä molemmat ohjearvot ylittyisivät Xxx:ssa niin päivällä kuin yöllä, jos tuuliteollisuus valtaisi alueen.

Kappale 15.3.5 Asukaskysely tuulivoimapuiston vaikutuksista. Arviot merkittävimmistä myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista. Vastanneiden mainitsemia merkittävimpiä kielteisiä vaikutuksia ovat maiseman muutokseen liittyvät haitat, haitat luonnolle, linnuille ja muille eläimille, meluhaitat sekä kiinteistöjen arvon aleneminen. Merkittävimpinä myönteisinä vaikutuksina mainittiin energian tuottaminen ympäristöystävällisesti, kuntien saamat verotulot, työllisyyden paraneminen ja maanomistajien saamat korvaukset.

Myönteiset vaikutuksetkin kääntyvät osittain kielteisiä. Tuulivoimaa saadaan vain, jos tuulee. Pakkasilla ja helteillä ei yleensä tuule, jolloin energiaa tarvittaisiin asuntojen lämmitykseen tai viilennykseen. Työllisyys paranee vain rakennusaikana erikoisosaajille. Pienmaanomistaja ei saa kuin pari sataa euroa vuodessa kaikkine haittoineen.

Kappale 15.3.6 Vaikutusten arviointi ja merkittävyys. Vaikutukset kiinteistöjen arvoon Oma asuinkiinteistö on monelle asukkaalle tärkein investointi koko elämänsä aikana, joten kiinteistön merkitys asukkaiden elämässä on suuri ja sen arvosta halutaan huolehtia. Tuulivoima hankkeiden yhteydessä asukkaat usein kantavat huolta tuulivoimaloiden rakentamisen vaikutuksesta kiinteistön arvoon ja asuinalueensa

25.9.2025

arvostukseen. Asukaskyselyyn vastanneista 63 % arvioi tuulivoimahankkeen vaikutukset kiinteistöjen arvoon kielteisiksi tai erittäin kielteisiksi. Myös avoimissa vastauksissa tuotiin esille hankkeen kielteisenä vaikutuksena kiinteistöjen arvon aleneminen.

Tuulivoimalat laskevat tutkitusti asuntojen ja loma-asuntojen arvoa | Pelastetaan Suomen Luonto ry

Tuulivoimarakentamisen edelläkävijämaassa Tanskassa on valmistunut (2022) merkittävä tutkimus, joka kattoi Tanskan kaikki 1.34 miljoonaa kiinteistökauppaa 27 vuoden ajalta, kaikilta tuulivoimala- alueilta. Voimaloiden todettiin vaikuttavan kiinteistön arvoon erittäin negatiivisesti 2.5 km etäisyydelle asti. Erityisesti korkeat voimalat (yli 120 m, korkein tutkimuksessa ollut voimala on 140 m) ja asuntoon kohdistuva välkevaikutus vaikuttavat arvoon negatiivisesti.

Myös Norjan Yliopiston uusi tutkimus (2023) on laaja - yli 230,000 kiinteistökauppaa 12 vuoden ajalta. Kiinteistön arvon todettiin laskevan jo tuulivoimalan rakentamisen aikana. Erityisesti voimalan läheisyys vaikuttaa negatiivisesti kiinteistön arvoon. Myös näkyvyyden/maisemahaitan todettiin vaikuttavan negatiivisesti, mutta näkyvyyden vaikutus häviää etäisyyden kasvaessa noin 6 km:iin. Tuulivoimalat laskevat kiinteistön arvoa maaseudulla jopa 23 %.

Euroopassa on laadittu muitakin tutkimuksia voimaloiden vaikutuksista kiinteistön hintaan. Vaikutukset vaihtelevat, mutta niiden perusteella negatiivinen vaikutus on sitä suurempi mitä lähempänä asuntoa voimalat sijaitsevat (erityisesti etäisyyksillä 0–3 km), mitä useammasta voimalasta, suuremmasta voimala-alueesta (20+) ja korkeammista voimaloista on kyse. Negatiivinen vaikutus voimistuu (plus 5.2–6.8 %), jos asuntoon kohdistuu myös välkevaikutus.

Saksalaisessa selvityksessä voimaloiden havaitaan laskevan erityisesti (jopa 23 %) vanhojen ja maaseudulla sijaitsevien kiinteistöjen arvoa, mutta eivät niinkään kaupunkialueilla sijaitsevien kiinteistöjen arvoa. Tutkijat arvioivat, että maaseudulla arvostetaan erityisen paljon maisemaa ja hiljaisuutta, jonka suuret melua, liikettä ja välkettä tuottavat voimalat rikkovat.

Kappale 17.5.3 Vaikutukset matkailuun. Helsingin kaupungille tehdyssä selvityksessä kansainväliset matkailijat taas pitivät tuulivoiman tuomista Helsinkiin hyvänä ja imagoa nostattavana asiana (Helsingin kaupunki, 2015).

Tästä asiasta olen täysin samaa mieltä. Tuulivoimalat voisivat sopia kotikuntaani Helsinkiin, jossa tuulee aina. Helsingin edustalle, merelle, saarille ja luodoille. Arkkitehtonisesti tyylikkäästä tuulivoimalat voisivat sopia Helsingin siluettiin, jossa on jo valmiina muita korkeita rakennuksia kuten Kalasataman tornitalot.

Kappale 19.4.2 Talviaikainen jään muodostuminen. Tuulivoimalan kiinteisiin rakennelmiin sekä lapoihin saattaa talviaikana muodostua jäätä voimalan toimintataukojen aikana. Kiinteisiin rakennelmiin muodostuva jää putoaa irrotessaan suoraan voimalan alapuolelle, mutta pyörivistä lavoista irtoava jää voi lentää kauemmas. Lavoista irtoava jää kuitenkin yleensä putoaa roottorin halkaisijan sisäpuolelle, eli Hietavaaran tuulivoimahankkeen tapauksessa noin 100 metrin säteelle.

Pitäkö itse hankkia kypärä vai lainaako WPD Suomi, jos alueella liikkuu talviaikaan

Kappale 21 VAIHTOEHTO 0: HANKKEEN TOTEUTTAMATTA JÄTTÄMISEN VAIKUTUKSET.

Nollavaihtoehdossa on tarkasteltu tilannetta, jossa uusia tuulivoimaloita ei rakenneta. Tällöin vastaava energiamäärä tuotetaan muualla toteuttavalla tuulivoimahankkeella,

25.9.2025

muilla tuotanto keinoilla tai tarvittava energia ostetaan muualta. Nollavaihtoehdossa alueen maankäyttö ja yhdyskuntarakenne pysyisivät nykyisen kaltaisina ja alueen luonto ja maisema jatkaisivat luontaista kehitystään. Muutoksia nykytilaan voi tapahtua muiden hankkeiden tai toimintojen, kuten metsätalouden tai muiden aluetta muokkaavien toimien seurauksena. Maisemaan, kulttuuriympäristöön ja matkailuelinkeinon ei aiheudu vaikutuksia Hietavaaran tuulivoimahankkeen rakentamisesta. Hankealuetta koskevaa tuulivoimapuiston osayleiskaavaa ei nollavaihtoehdossa tarvitse laatia.

Kannatan vaihtoehtoa VE0, koska hankkeella on minulle pelkästään negatiivisia vaikutuksia

Mielipide 24

Puolangan Hietavaaran tuulivoimateollisuusalueen YVA- selostusta koskien

Yleistä

Osallistamisen puutteet

Maisemavaikutukset

Minimietäisyys asutukseen

Melumallinnus

Virheellinen lähtömelutaso

Virheellinen melumallinnus

Voimaloiden keskinäiset meluvaikutukset

Inversio ja talviolosuhteet

60 metrin korkeuseron huomiointi

Yhteisvaikutukset

Yhteenveto

Luontovaikutukset

Tuulivoiman siirtymävaikutus

Metsäpeuran vaellusreitti

Yleistä

Kansainväliset sopimukset sitovat Suomea hiilidioksidipäästöjen merkittävään vähentämiseen. Ilmastonmuutos, vähähiilisyys ja resurssitehokkuus ulottuvat läpileikkaavasti yhteiskunnan kaikkeen toimintaan. Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on kyettävä siirtymään vähähiiliseen yhteiskuntaan.

Hiilidioksineutraalin sähköntuotannon osuus oli Suomessa vuonna 2023 94 %. On syytä tarkastella, miksi tuulivoimaa tarvitaan sitten yhä lisää - eikö hiilineutraaliustavoite ole jo saavutettu vuosina 2024-2025 rakennetun lisäkapasiteetin myötä?

Onko hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja vähähiiliseen yhteiskuntaan johtavaa kehitystä, että Kainuun luonto uhrataan mm. TikTokin datakeskuksille? Kyseinen sähkönkulutus palvelee ei-välttämätöntä ulkomaista viihdeteollisuutta, jota ei tulisi houkutella Suomeen, mikäli vähähiilinen yhteiskunta on aidosti tavoitteena. On selvää, että tuulivoiman lisärakentamisessa ei ole vuonna 2025 enää kyse vihreästä siirtymästä,

25.9.2025

vaan pelkästään talouskasvun tavoittelusta, eli rahasta. Luontoarvojen uhraamista ei näin ollen tulisi perustella "yleisen edun" nimissä, kun siitä ei oikeasti ole kyse.

Suomi on sitoutunut kansainvälisen YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sekä EU:n biodiversiteettistrategian puitteissa pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä ja kääntämään luonnon monimuotoisuuden tilan elpymisuralle.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta (EU) 2024/1991 (jäljempänä ennallistamisasetus) velvoittaa jäsenvaltiot ryhtymään toimiin, joilla pyritään varmistamaan asetuksen kohteena olevien lajien sekä luontotyyppien esiintymien ennallistamistavoitteiden saavuttaminen estämällä esiintymien merkittävää heikkenemistä.

On huomattavaa, että alati kiihtyvä tuulivoimarakentaminen on ko. tavoitteen pahimpia uhkia: tuhansien kilometrien uudet siirtolinjat ja huoltotiet aiheuttavat metsäkatoa sekä katkovat erämaisia metsiämme ja ekologisia käytäviä. Rakentamiseen liittyvä massiivinen maansiirto ja massanvaihto kuormittavat pintavesiä. Tuulivoimaloiden perustusten kallis purkaminen on yhä ratkaisematta, ja käytössä haurastuneiden ja säröilleiden teräsbetoniperustusten korroosio uhkaa pohjavesiämme. Maankäytön muutokset ovat vaikutuksiltaan merkittäviä, sillä ne ovat pitkäaikaisia ja monissa tapauksissa käytännöllisesti katsoen pysyviä.

Myös Hietavaaran tuulivoimahanke on suuri uhka ennallistamisasetuksen toteutumiselle, koska alueella on varsin monimuotoista luontoa, lukuisia suojelualueita sekä direktiivilajien esiintymiä, kuten esitämme mielipiteessä myöhemmin.

Osallistamisen puutteet

WPD järjesti YVA-selostuksen esille tultua yleisötilaisuuden, jossa ei toiminut etäyhteys. Uusi tilaisuus järjestettiin seuraavalle viikolla, jossa etäyhteys toimi, mutta WPD:llä ei ollut paikalla ketään luontovaikutusten asiantuntijaa, eikä yhteenkään yleisön esittämään eläinlajistoja koskevaan kysymykseen osattu vastata. Näin ollen osallistaminen ja keskustelu epäonnistui täysin luontovaikutuksien osalta.

Vaikka YVA-selostuksen aikaikkuna lausunnoille ja mielipiteille oli poikkeuksellisesti kaksi kuukautta, kuukausiksi oli valittu kesä- ja heinäkuu. Tämä hämäsi monia mielipiteen jättäjiä aloittamaan palautetyön vasta heinäkuussa, ja tällöin keskustelu ympäristöjärjestöjen ja viranomaisten kanssa ja heiltä lausuntojen pyytäminen osoittautui mahdottomaksi kesälomien takia. Edes ELY-keskus ei vastannut kysymyksiin nopeasti lomien vuoksi. Olisi ollut osallistamisen kannalta paljon toimivampi ratkaisu käyttää normaalia yhden kuukauden aikaikkunaa kesäkuussa, eikä venyttää ikkunaa lomakuukaudelle.

Maisemavaikutukset

YVA-selostuksessa kuvataan maisemavaikutuksia karttojen ja kuvasovitteiden avulla, mutta siinä ei kuitenkaan ole pyynnöistä huolimatta toimitettu valokuvasovitteita niiltä alueilta, joissa vaikutus maisemaan on suurin. Suurimmat kärsijät ovat hankealueen viereisten järvien rantakiinteistöt, ja näiltä paikoilta ei ole kuvia.

Hietajärven länsipuolen asukkaille hankkeen tuulivoimalat kattavat 180 astetta näkymästä pohjois-, itä- ja eteläakselilla, ja nousevat 1.5x metsänrajaa korkeammalle, jättäen näkyviin tuulivoimaloista noin 190 metriä. Tilanne on miltei yhtä paha Poikkijärven kiinteistöissä.

25.9.2025

Valokuvasovitteiden puuttuminen mainituilta paikoilta on merkittävä puute, joka estää aidon tarkastelun siitä, rikkooko tuulivoimarakentaminen kohtuuttoman haitan rajaa naapuruussuhdelain näkökulmasta. *Rakentamisen maisemavaikutus rikkoo naapuruussuhdelakia, jos se aiheuttaa selvästi kohtuuttoman haitan naapurille. Arviointi on tapauskohtaista ja pohjautuu siihen, mitä naapurilta voidaan kohtuudella odottaa siedettävän.*

Toinen puute selostuksessa on vaikutukset Karppalan myllyyn, joka kuuluu Museoviraston RKY 2009 -luetteloon valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä. Vaikutusten arvioinnin puuttuminen ko. kohteeseen on vakava laiminlyönti, sillä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja alueidenkäyttölain 39 § edellyttävät tällaisten kohteiden huomioimista maankäytön suunnittelussa.

Minimietäisyys asutukseen

YVA-ehdotuksessa mainittiin hankkeen minimietäisyydeksi 1500 metriä kiinteistöihin, ja osoitimme mielipiteessämme 23.7.2021, että lähimpiin kiinteistöihin oli etäisyyttä alle kilometri. Sen sijaan, että etäisyyttä olisi toivotusti kasvatettu YVA-selostusvaiheessa, maininta minimietäisyydestä poistettiin. Tämä ei tietenkään lievennä maisema- ja meluhaittoja millään tavalla.

Hietavaaran tuulivoimahanke ei kuulu tuulivoimamaakuntakaavassa määritellyille alueille. Näin ollen mahdollinen kaava voi olla uuden alueidenkäyttölain alainen, jossa ehdotuksen mukaan määritetään minimietäisyydeksi kahdeksan kertaa voimalan korkeus, mikä on hankkeen tapauksessa 2400 metriä. Mm. Hietajärven, Poikkijärven, Iso-Kaitasen ja Karhumäen vakituiset asukkaat ja mökkiläiset ovat edelleen lähimmillään vain noin kilometrin päässä suunnitelluista tuulivoimaloista.

Melumallinnus

Hietavaaran YVA-selostuksen melumallinnusraportti sisältää merkittäviä virheitä ja puutteita, minkä johdosta toteamme, että raportin perusteella ei voida arvioida melun leviämistä ja vaikutusta luotettavasti. Havaintomme on esitetty perusteluineen alla.

Virheellinen lähtömelutaso

WPD:n melumallinnusraportti kertoo seuraavaa: *”Tässä melumallinnuksessa on Hietavaaran tuulivoimaloiden osalta käytetty Vestaksen V162 6.2 MW (PO6200-06-2021) voimalan melupäästöarvoja, hammastetuilla lavoilla. Laitosmallista on käytetty johdettua Future F200- voimalaitosta, jonka roottorin halkaisija on 200 metriä, napakorkeus 200 metriä, kokonaiskorkeus 300 metriä ja nimellisteho 9,0 MW. Voimalan äänitehotasoon, 104,8 dB on lisätty + 2 dB(A). Laitosmallilla pyritään ennakoimaan tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden kasvua. ”*

Edellä mainittu 2 dB:n lisäys täyttää YM 2/2014 ohjeen melun takuuarvon minimivaatimuksen, eikä liity suurempaan voimalakokoon mitenkään. WPD:n Future F200 -mallissa ei siis skaalata itse melupäästöä vastaamaan uutta kokoluokkaa, jossa nimellisteho kuitenkin kasvaa 45 %.

Huomautamme, että Vestas Wind Systems:llä on tarjolla myös 7.2 MW:n V172-malli, jonka melutaso on 107,8 dB(A), mikä on merkittävästi korkeampi kuin WPD:n arvio F200-mallista. Malli on esitelty 04/2022, joten se on ollut jo yli kolme vuotta markkinoilla: <https://www.vestas.com/en/media/company-news/2022/vestas-introduces->

25.9.2025

[the-v172-7-2-mw-- enhancing-performanc-c3539648](#). Mallin teknisiä tietoja on esitelty kuvassa 1 (lähde: [www.vestas.com](#)).

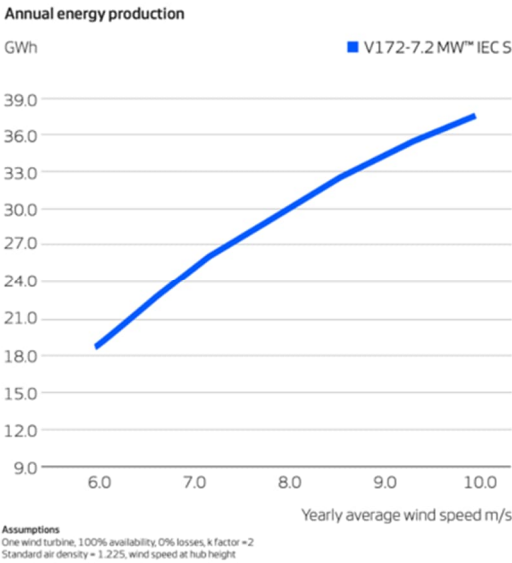
Facts & figures

V172-7.2 MW™ IEC S

Power regulation	Pitch regulated with variable speed
Operating data	
Standard rated power	7,200kW
Cut-in wind speed	3m/s
Cut-out wind speed*	25m/s
Wind class	IEC S
Standard operating temperature range from	-20°C to +45°C
* High Wind Operation available as standard	
Sound power	
Maximum	107.8dB(A)*
* Sound Optimised Modes available dependent on site and country	
Rotor	
Rotor diameter	172m
Swept area	23,235m²
Aerodynamic brake	full blade feathering with 3 pitch cylinders
Electrical	
Frequency	50/60Hz
Converter	full scale
Gearbox	
Type	two planetary stages
Tower	
Hub heights*	114m (IEC S)** 150m (IEC S)** 164m (DIBt) 166m (IEC S) 175m (DIBt) 199m (DIBt)
* Site specific towers available on request	
** Preliminary	

- Turbine options**
- 6.5 MW Operational Mode
 - 6.8 MW Operational Mode
 - Oil Debris Monitoring System
 - High Temperature CoolerTop
 - Service Personnel Lift
 - Low Temperature Operation to -30°C
 - Vestas Ice Detection™
 - Vestas Shadow Flicker Control System
 - Aviation Lights
 - Aviation Markings
 - Fire Suppression System
 - Vestas Bat Protection System
 - Lightning Detection System

Sustainability	
Carbon Footprint	6.4g CO ₂ e/kWh
Return on energy break-even	6.9 months
Lifetime return on energy	34 times
Recyclability rate	86.6%
Configuration: 1.66m hub height, Vavg=7.4m/s, k=2.48. Depending on site-specific conditions. Metrics are based on an internal streamlined assessment. An externally reviewed Life Cycle Assessment will be made available on vestas.com once finalised.	

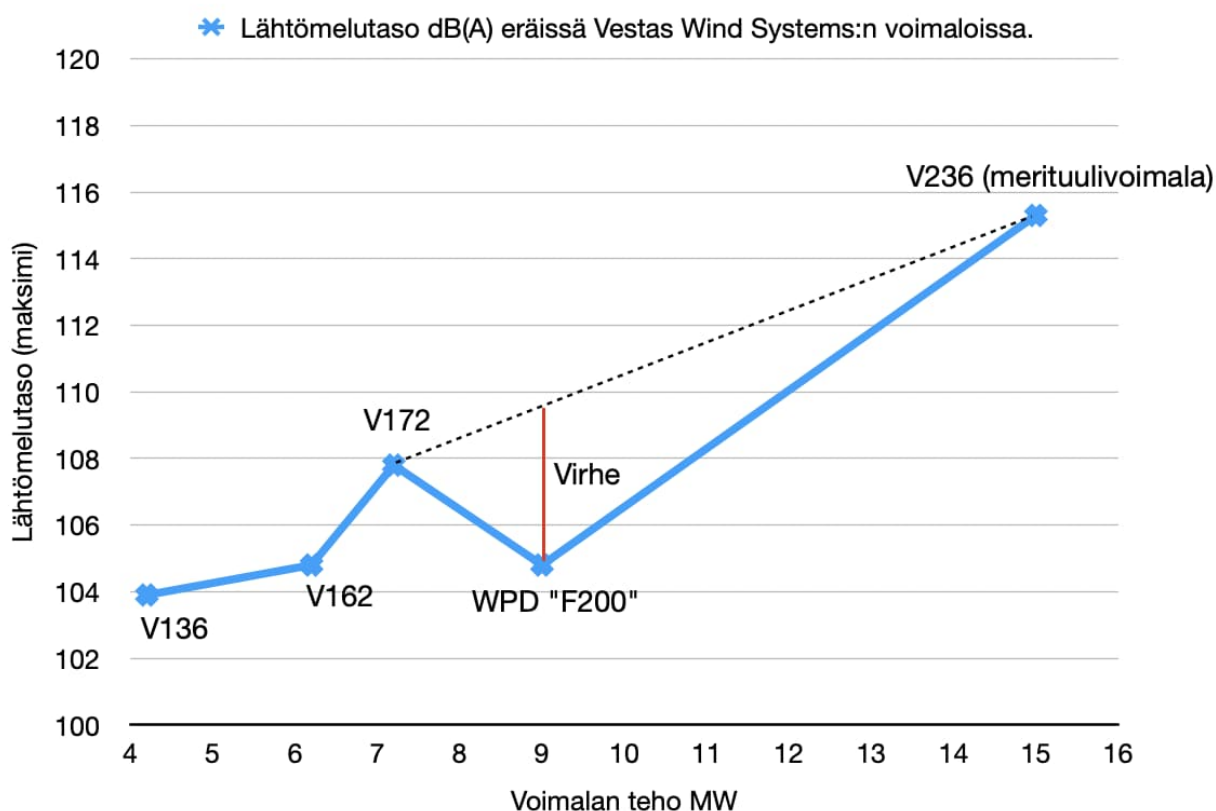
Kuva 1. Vestas V172 maksimiäänitaso 107.8 dB(A).

25.9.2025

WPD:n "Future F200" -mallin virhe on esitetty graafisesti sekä taulukkona alla. 1 MW:n nimellistehon lisäys Vestas V162 ja V172 -mallien välillä kasvattaa melua 3 dB. F200-mallissa lisätään nimellistehoa lähes 3 MW, joten melutason kasvu on väistämättä suurempi kuin V162- ja V172-mallien välillä. Konservatiivinen arvio todellisesta melun kasvusta voisi olla 5 dB(A) - näin ollen mallinnuksessa tulisi käyttää arvoa 109,8 dB eikä 104,8 dB. 2 dB(A) lisäys huomioiden mallinnuksen lähtömelutaso tulisi olla 111,8 dB(A).

Malli	Teho MW	Lähtömelutaso dB(A)
V136	4.2	103.9
V162	6.2	104.8
V172	7.2	107.8
"F200"	9	104.8
V236 (offshore)	15	115.3

Taulukko 1. Vestas Wind Systems:n voimalamalleja sekä WPD:n "F200" (lähde: www.vestas.com)

Kuva 2. WPD:n F200-mallin mallinnusvirhe.

25.9.2025

Lähtömelutason selkeä virheellisyys (~5dB(A)) tekee koko melumallinnusraportista epäluotettavan. Mallinnus tulisi tehdä uudestaan korjatulla lähtömelutasoarvolla, jolloin mallinnusvalinta vastaisi todennäköistä toteutusmallia.

Tuulivoimayhtiö ei voi vain valita mielivaltaisesti jotain vanhentunutta voimalamallia valmistajan katalogista, ja käyttää sen matalaa melutasoa uuden, merkittävästi suuremman voimalahankkeen melumallinnuksen perustana. YVA-lain mukaan arvioinnin on esitettävä riittävät (eli tarkat) tiedot hankkeesta - nyt esitetty mallinnus ei tarjoa riittävää ja luotettavaa tietoa niistä meluvaikutuksista, joita hankkeessa sallitut voimalatyypit voisivat aiheuttaa.

Virheellinen melumallinnus

Virheellisen lähtömelutason lisäksi melumallinnuksessa on muitakin merkittäviä puutteita: mallinnus ei huomioi

- voimaloiden keskinäisiä meluvaikutuksia
- inversiota ja talviolosuhteita
- 60 metrin korkeuserosta johtuvaa +2 dB:n lisäystä oikein
- kaikkia yhteisvaikutuksia

Voimaloiden keskinäiset meluvaikutukset

Suomen uusiutuvat ry suosittelee kahden tuulivoimalan väliseksi etäisyydeksi vähintään viisi kertaa roottorin halkaisija lavan kärjestä viereisen lavan kärkeen, mikä tarkoittaa tornien välisenä etäisyytenä kuusi kertaa roottorin halkaisija.

(<https://suomenuusiutuvat.fi/tuulivoima/tuulivoimatuotanto/tuulivoimaloiden-sijoittelu/>)

"Tuulivoimalan lapojen pyöriminen aiheuttaa ilman virtaukseen häiriön, jota voitaisiin verrata esim. moottoriveneen tai laivan aiheuttamaan peräaallokoon. Tästä johtuen tuulivoimaloita ei tule sijoittaa tuulipuistossa liian lähelle toisiaan. Koska tuulen suunta vaihtelee, on joka suunnassa jätettävä riittävästi tilaa tuulivoimaloiden väliin tuotantohäviöiden ja liiallisten kuormitusten välttämiseksi. Harvinaisemmissa tuulensuunnissa voi välimatka olla hieman pienempi.

Nyrkkisääntönä tulisi yksittäisten voimaloiden väliin jättää vähintään noin viisi kertaa roottorin halkaisijan verran tilaa, eli yhden lavan kärjestä vastakkaisen lavan kärkeen. Hyvin suurissa tuulipuistoissa etäisyyksien on oltava suuremmat. Vastaavasti yhdessä rivissä tai kaaressa sijaitsevat tai hyvin pienen ryhmän muodostavat voimalat voivat olla lähempänä toisiaan."

Viisi kertaa roottorin halkaisija on eräiden maiden ohjeistus, mutta Suomen tuuliolosuhteet huomioon ottaen kuitenkin liian lyhyt välimatka kahden suuren tuulivoimalan välillä. Australiassa New South Walesin osavaltion tuulivoimarakentamisen oppaassa (NSW Wind Energy Handbook 2002) on jo vuonna 2002 ohjeistettu, että tuulen suuntaan rinnakkaisissa tuulivoimaloissa välimatkan pitää olla vähintään 5x roottorin halkaisija lavan kärjestä lavan kärkeen ja tuulen suuntaan peräkkäisissä voimaloissa 8x roottorin halkaisija.

Suomen tuuliolosuhteissa, joissa tuulen suunta vaihtelee 360 astetta, tulisi edellä mainitun australialaisen ohjeen mukaan kaikissa tapauksissa noudattaa tuulivoimaloiden välisenä minimietäisyytenä siten kahdeksan kertaa roottorin halkaisija.

Suomen uusiutuvat ry perustelee voimaloiden välistä riittävää välimatkaa "tuotantohäviöiden ja liiallisten kuormitusten välttämiseksi". Syynä "tuotantohäviöihin ja

25.9.2025

liialliseen kuormitukseen” on tuulen yläpuolella olevan tuulivoimalan synnyttämän jättöpyörteen vaikutus tuulen alapuolella olevaan voimalaan. Tuotantohäviön ja kohonneen kuormituksen lisäksi tuulen alapuolella olevan tuulivoimalan toiminta turbulenttisessa tuulikentässä (jättöpyörrekentässä) kohottaa tuulivoimalan melupäästöä, jolloin melumallinnuksessa käytetty tuulivoimalatyyppin melupäästö ylittyy erityisesti pienillä taajuuksilla.

Melupäästön kohoamista kahdessa erilaisessa turbulenssitilanteessa on tutkittu mm. Tanskassa (Bertagnolio, F *et al.*, Noise emission from wind turbines in wake – Measurement and modelling.), ja keskeinen johtopäätös melupäästön suhteen on se, että ”kun tarkastellaan melupäästöä alavirrassa, jättöpyörre saa aikaan merkittävän nousun (alavirran) voimalan synnyttämän melun pienitaajuisessa osassa ja merkittävin vaikutus tähän on turbulenttisella tulovirtauksella”.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Hietavaaran voimalaparien minimietäisyyksiä, perustuen YVA-selostuksen melumallinnusraportin kuviin 4 ja 5. Roottorin halkaisijaksi on ilmoitettu hankkeessa 200 metriä. Kuten edelle esitettiin, minimisuositus tornien väliselle etäisyydelle on Suomen uusiutuvat ry:n mukaan 6x roottorin halkaisija, ja australialaisen ohjeen mukaan 9x roottorin halkaisija.

Taulukko 2. VE1-voimalaparien tornien välisiä minimietäisyyksiä.

Voimalapari (VE1)	Etäisyys	Etäisyys / roottorin halkaisija
1-2	600 m	3
2-3	750 m	3,75
3-6	700 m	3,5
4-5	400 m	2
5-6	700 m	3,5
6-7	500 m	3
7-8	1000 m	5
9-10	750 m	3,75
10-13	600 m	3
11-12	800 m	4
13-14	700 m	3,5
14-15	500 m	2,5
15-16	600 m	3
17-18	1000 m	5

25.9.2025

Taulukon 2 kaikki 14 tuulivoimalaparia on sijoitettu merkittävästi liian lähelle toisiaan kummankin ohjeen a lähimmän voimalaparin ollessa peräti kolme kertaa suositusta lähempänä toisiaan.

Taulukko 3. VE2-voimalaparien tornien välisiä minimietäisyyksiä.

Voimalapari (VE2)	Etäisyys	Etäisyys / roottorin halkaisija
1-2	700 m	3,5
2-3	800 m	4
3-4	550 m	2,75
4-5	700 m	3,5
5-6	900 m	4,5
7-8	650 m	3,25
8-9	800 m	4
9-10	600 m	3
10-11	700 m	3,5
11-12	900 m	4,5

Taulukon 3 kaikki kymmenen tuulivoimalaparia on niinikään sijoitettu liian lähelle toisiaan, keskiarvoisen etäisyyden ollessa 3,65 roottorin halkaisijaa, lähimmän voimalaparin ollessa yli kaksi kertaa suositusta lähempänä toisiaan.

Sopivan tuulen vallitessa tuulen yläpuolella sijaitsevan voimalan jättöpyörteellä on merkittävä kohottava vaikutus tuulen alapuolella toimivan voimalan melupäästöön erityisesti pienten taajuuksien (alle 200 Hz) osalta. Tuulivoimaloiden sijoittelu sekä VE1-että VE2-vaihtoehtoisissa merkittävästi suosituksia lähemmäksi toisiaan aiheuttavat sen, että melumallinnuksen lähtöolettamuksena oleva tuulivoimaloiden toimiminen pyörteettömässä tuulikentässä ei päde, jolloin koko melumallinnus on lähtökohdiltaan virheellinen.

Inversio ja talviolosuhteet

Inversiossa öisin tai kylmällä säällä lämpötila maanpinnan tuntumassa on matalampi kuin ylempänä, jolloin voimalamelu taipuu maata kohti. Tällöin ääni ei hajoa ylöspäin vaan kantautuu pidemmälle - sama ilmiö tapahtuu tunnetusti myös veden päällä. Mallinnusohjeet eivät huomioi tätä, joten todellinen melu on inversio-olosuhteissa aina arvioitua suurempaa, ja tämä tulisi ottaa huomioon laskennallisissa epävarmuuksissa, jotta ylityksiltä välttyttäisiin.

Kainuun vaarat ovat Suomen lumisimpia alueita, ja jäätävät olosuhteet ovat yleisiä. Lunta on maassa vuosittain n. 5-6 kuukautta. Jäätävät olosuhteet tulisi huomioida melumallinnuksissa, jotta ylityksiltä voitaisiin välttyä.

25.9.2025

Vertailukohtana Leppävirralla (3x Vestas V126, napakorkeus 126 metriä) on kiistelty oikeudessa pitkään voimalamelusta. Swecon tekemien mittausten perusteella melutasot ylittyivät

talviaikaan merkittävästi sallituista arvoista (Vaasan hallinto-oikeuden päätös 22.04.2022, päätösnumero 22/0005/3, diaarinumero 00867/20/5132):

“Hallinto-oikeus katsoo tehtyjen melumittausten osoittavan, että Leppävirran tuulivoimapuiston toiminnasta aiheutuvat keskiäänitasot voivat lähtökohtaisesti ylittää yöaikaan 40 dB:ä lähistön asuin- ja lomarakennusten alueella varsinkin talvisin Leppävirran alueella tyypillisissä jäätävissä olosuhteissa, vaikka mittauksissa on todennettu myös tätä alhaisempia keskiäänitasoja. Ohjearvojen ylityksiä on todettu myös olosuhteissa, joissa jäätämistä ei ole tapahtunut. Yksittäisissä mittauksissa on todettu melutasojen olleen jopa 46-48 dB:ä.

Tuulivoimaloiden valmistajan mukaan Vestas V126-3,45 MW tuulivoimalan äänitehotaso (LWA) on 106 dB sen toimiessa täydellä teholla tuulennopeuden tavoitearvolla 8 m/s (10 metrin korkeudella). Asiassa saatujen selvitysten mukaan todelliset äänitehotasot saattavat olla takuuarvoa suurempia. Lisäksi talvisaikaan jäätävät olosuhteet voivat nostaa äänitehotasoa oleellisesti, jolloin jäätämättömiin olosuhteisiin määritelty takuuarvo ei päde. Kun talviajanjakso voi Leppävirralla olla jopa neljän kuukauden mittainen, ei jäätävien olosuhteiden esiintymistä voida pitää poikkeuksellisena.

“...voimalavalmistajan arvion mukaan jäätämisen vaikutus melutasoihin voi olla jopa 2-8 dB”.

Leppävirran tapauksen perusteella vaadimme, että talviolosuhteiden merkittävä vaikutus melutasoihin huomioidaan arvioitaessa tuulivoimamelua hankkeessa. Lumiolosuhteet Hietavaarassa ovat merkittävästi vaikeammat kuin Leppävirralla, joten on oletettavaa, että 5-6 kk vuodessa esiintyvien talviolosuhteiden tuottamat meluvaikutukset aiheuttavat merkittävän riskin voimalamelun raja-arvojen ylittymiselle.

60 metrin korkeuseron huomiointi

Melumallinnusraportin kartat eivät raportin mukaan sisällä 2 dB:n korjausta alueille, jotka ovat 60 metriä voimaloiden perustusten korkeutta alempana. Tämä tekee melualueiden visuaalisen tarkastelun käytännössä mahdottomaksi, ja rikkoo yksiselitteisesti ympäristöministeriön ohjetta.

YM ohje 2/2014: *“Tuulivoima-alueen yksittäisen tuulivoimalan perustusten sijaitessa yli 60 metriä korkeammalla suhteessa melulle altistuvan kohteen maanpinnan korkeuteen (esimerkiksi vaaralla tai tunturin laella olevat voimalat) kyseessä olevan voimalan melupäästön takuuarvoon lisätään 2 dB.”*

Kartan lisäksi myöskään melumallinnusraportin taulukon 8 reseptoripisteiden meluarviot eivät sisällä 2 dB:n korjausta, joka esitetään erikseen raportin taulukossa 9.

25.9.2025

Taulukko 4. Melumallinnusraportin taulukko 8.

Reseptori	dB(A) VE1	dB(A) VE2	Reseptori	dB(A) VE1	dB(A) VE2
HH Heikkilä	37,4	35,6	HH Pieni-Kaitanen	33,6	28,5
HH Hietajärvi 1	38,4	36,6	HH Poikkijärvi 1	35,7	33,5
HH Hietajärvi 2	38,0	36,1	HH Poikkijärvi 2	37,5	34,5
HH Hietajärvi 3	38,7	37,1	HH Poikkijärvi 3	38,2	35,2
HH Hietajärvi 4	38,0	35,8	HH Poikkijärvi 4	37,7	35,1
HH Hietajärvi 5	37,4	36,1	HH Poikkijärvi 5	38,4	36,4
HH Hietajärvi 6	40,1	38,3	HH Poikkijärvi 6	36,8	35,2
HH Hiljala	38,2	36,0	HH Poskilampi	36,5	34,8
HH Iso-Kaitanen 1	37,0	32,3	HH Pöytäpuro	38,8	36,4
HH Iso-Kaitanen 2	37,1	33,2	HH Raatejärvi 1	36,6	35,4
HH Iso Särkijärvi 1	36,5	34,9	HH Raatejärvi 2	37,1	35,6
HH Iso Särkijärvi 2	36,9	35,1	HH Tasanko	37,9	36,1
HH Iso Särkijärvi 3	38,4	36,4	HH Välisuo	37,4	35,5
HH Iso Särkijärvi 4	38,4	36,4	RH Honkamäki	35,2	34,3
HH Iso Särkijärvi 5	38,4	36,5	RH Kallio	35,6	34,5
HH Kallio	35,9	34,6	RH Lomamäki	37,2	35,2
HH Karhujärvi	36,9	34,6	RH Mikkonen	37,9	35,8
HH Lahnajärvi 1	35,4	33,4	RH Takala	34,2	32,6
HH Lahnajärvi 2	36,2	34,2			
HH Nuottilampi	37,3	36,0			
HH Ollinmäki	35,3	33,2			

Yo. puutteiden lisäksi itse melumallinnuksen korkeuseron huomiointi on tehty virheellisesti. Ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisesti korkeuserokorjaus (2 dB) tulee lisätä yksittäisen tuulivoimalan takuuarvoon.

Tämä tarkoittaa, että: Korjaus tehdään voimalakohtaisesti, ei reseptorikohtaisesti.

Kaikki voimalat mallinnetaan käyttäen takuuarvoa (eli äänitehotaso + 2 dB), ja niiden voimaloiden kohdalla, joita korkeuskorjaus koskee, tehdään vielä lisäkorjaus +2 dB.

Melun laskenta reseptoripisteessä sisältää kaikkien voimaloiden sekä niiden korkeuskorjauksen yhteisvaikutuksen

WPD:n melumallinnussaraportin sivulla 12 todetaan: "Rakennuksiin, jotka sijaitsevat yhtäkin suunniteltua voimalaa 60 m korkeuserolla, on melupäästöön lisätty +2 dB rakennuksen ollessa enintään 3 kilometrin päässä voimalasta, taulukko 9."

Tämä ei vastaa ohjeen mukaista mallinnuslogiikkaa:

Ohje edellyttää, että voimalan melupäästön takuuarvoa (Lw) korjataan, ei reseptorikohtaista immissiotulosta.

25.9.2025

Käytetty tapa, jossa reseptorin kohdalla lisätään vain yhden kerran 2 dB, ei huomioi kolmen kilometrin säteellä olevien 60 m korkeuseron ylittävien voimaloiden lukumäärää.

Esimerkkinä virheestä reseptori HH Poikkijärvi 6, jonka taulukon 8 mukainen melutaso on VE2:ssa 35,2 dB. Taulukon 9 mukaan ko. reseptoria 60 m ylempänä on peräti neljä voimalaa: 09, 10, 11 ja 12. Kuitenkin melutasoon tehdään virheellisen menetelmän mukaan vain yksi 2 dB:n korjaus.

Yhteisvaikutukset

Raportissa todetaan melurajojen ylittyvän, kun yhteisvaikutukset Varsavaaran hankkeen kanssa huomioidaan:

“Yhteisvaikutuksista voidaan todeta, että 40 dB ohjearvo ylittyy seuraavissa kohteissa HH Hietajärvi 6 (40,6 dB), HH Tervalampi (46,6 dB), Petsamon kämpä (45,0 dB) ja Pieni Poikkijärvi (41,8 dB) VE1, 18 tuulivoimalan vaihtoehdossa. Hietavaaran VE2, 13 tuulivoimalan vaihtoehdossa Varsavaaran tuulivoimaloiden kanssa yhteisvaikutuksissa 40 dB ohjearvo ylittyy seuraavissa kohteissa HH Tervalampi (46,6 dB), Petsamon kämpä (45,0 dB) ja Pieni Poikkijärvi (41,5 dB).

Yhteisvaikutuksista voidaan todeta, että Valtioneuvoston asetuksen mukaiset meluarvot ylittävät muutamassa kohteessa tämänhetkisillä sijoitussuunnitelmilla ja voimalavalinnoilla.

Laskentatulosten mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen rajat sisämelulle ylittävät seuraavien kohteiden osalta yhteisvaikutuksissa, VE1, 18 Hietavaaran tuulivoimalaa ja Varsavaara 21 kpl; HH Tervalampi, Petsamon kämpä, Pieni Poikkijärvi ja VE 2, 13 Hietavaaran tuulivoimalaa ja Varsavaara 21 kpl; HH Tervalampi, Petsamon kämpä, Pieni Poikkijärvi.

Yhteenvetona yhteisvaikutusten melumallinnuksista ja matalataajuisen melun mallintamisen tuloksista voidaan todeta, että Valtioneuvoston asetuksen mukaiset meluarvot ylittävät tietyissä kohteissa yhteisvaikutuksissa.”

Pelkästään tämän perusteella hanke ei ole toteuttamiskelpoinen. Myös Varsavaaran melumallinnuksessa on tehty sama virhe 2 dB:n lisäyksessä 60 metrin korkeuseron takia, jolloin virhe kertaantuu.

Lisäksi on huomioitava, että yhteisvaikutukset toisen lähialueen tv-hankkeen, Tulijokilan kanssa, puuttuvat tarkastelusta kokonaan. Hanke on tullut nähtäville 7.11.2024 (https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Kuulutus_Tulijokilan_Tuulivoimahankkeen_YVA-ohjelmasta%207.11.2024.pdf), joten WPD:llä on ollut yli kuusi kuukautta aikaa lisätä yhteisvaikutukset raporttiin. Näin ei ole kuitenkaan tehty, mikä nostaa entisestään riskiä melurajojen ylittymisestä, mikäli molemmat hankkeet toteutetaan.

Yhteenveto

Melumallinnuksessa todetaan reseptoripisteissä melurajojen ylittymisiä *jo ennen* kun alla olevaa listaa virheistä huomioidaan.

Kuten edellä on esitetty, melumallinnuksessa on moni asia tehty virheellisesti:

Vanhentunut, liian hiljainen voimalamalli lähtöäänitason mallinnuksen perustana (~5 dB:n virhe) - mallinnusvalinta ei vastaa todennäköistä toteutusmallia

Voimaloiden sijoittelu merkittävästi liian lähelle toisiaan (3x) Suomen Uusiutuvat ry:n ohjeiden vastaisesti ja siitä johtuva jättöpyörteen vaikutus meluun jätetty huomiotta

25.9.2025

Inversio ja Kainuun jäätävät talviolosuhteet jätetty huomiotta (oikeudessa todettu 2 - 8 dB:n meluvaikutus)

60 metrin korkeuserosta johtuva 2 dB:n korjaus puutteellinen kartoissa estäen todellisten meluvaikutusten visuaalisen tarkastelun

60 metrin korkeuserosta johtuva 2 dB:n korjaus tehty reseptoripisteessä, eikä voimalakohtaisena takuuarvon korjauksena, kuten YM:n ohje 02/2014 edellyttää

60 metrin korkeuserosta johtuva 2 dB:n korjaus reseptoripisteessä huomioi maksimissaan vain yhden voimalan vaikutuksen, vaikka niitä olisi kymmenen reseptoripistettä kohti

Puutteellinen yhteisvaikutusten arviointi (Tulijokila kokonaan huomioimatta)

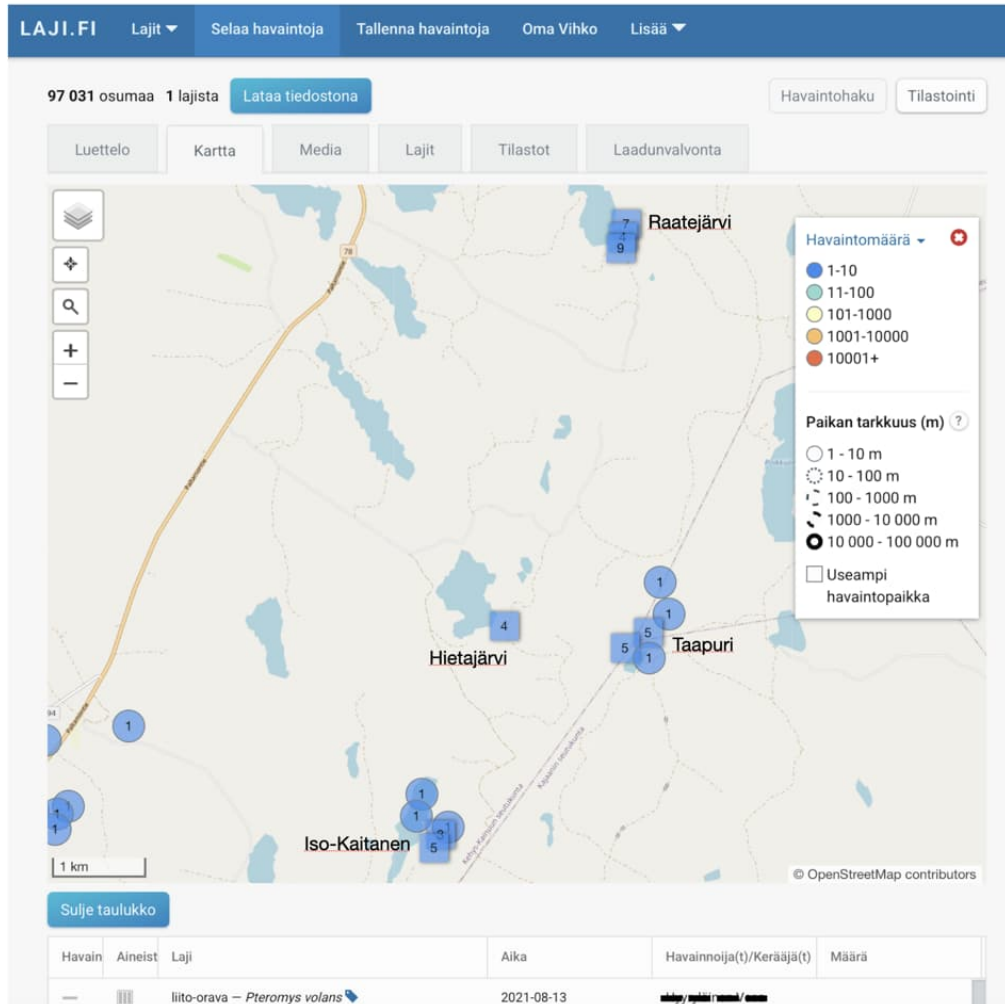
60 metrin korkeuserosta johtuva 2 dB:n korjaus tehty virheellisesti myös Varsavaaran yhteisvaikutusten arvioinnissa, aiheuttaen virheen kertautumisen

Hankkeen ylittäessä melurajat jo lähtötilanteessa, ja yo. virheet huomioiden, voidaan todeta, että WPD:n tekemä melumallinnus ei osoita hankkeen toteuttamiskelpoisuutta, eikä anna todenmukaista kuvaa meluvaikutuksista. Toteamme lisäksi, että lain sallimissa melurajoissa pysyminen ole ole fyysisesti mahdollista kummassakaan vaihtoehdossa (VE1, VE2) mikäli osoitetut virheet korjataan - voimalat ovat yksinkertaisesti liian suuria ja ne ovat liian lähellä kiinteistöjä ja toisiaan. Toivomme, että yhteysviranomaisen huomioi edellä esitetyt perustellut faktat päätelmässään.

Luontovaikutukset

Hietavaaran alue on poikkeuksellisen monipuolista luonnoltaan. Metsäpeurasta, ilveksestä, ja karhusta on tehty tuoreita (2024-2025) havaintoja hankealueella ja sen vaikutusalueella, ja havainnot on kirjattu laji.fi-palveluun. Liito-oravien esiintymisalueita on lukuisia sekä hankealueella (Hietajärvi, Raatejärvi) ja sen välittömässä läheisyydessä (Taapurin METSO- luonnonsuojelualue, Iso-Kaitasen Natura 2000 -alue), kuten seuraavassa kuvakaappauksessa on esitetty. Valokuvatodisteet muista lajeista on esitetty kuvassa 4 (tarkat sijainnit kirjattu laji.fi:hin).

25.9.2025

Kuva 3. Liito-oravahavaintoja laji.fi-palvelussa, 29.7.2025.

25.9.2025

Kuva 4. Valokuvatut direktiivilajit hankkeen vaikutusalueella - Ilves, karhu ja metsäpeura (2024-2025).

Tuulivoiman siirtymävaikutus

Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuonna 2023 julkaisema selvitys osoittaa, että suuri osa eläinlajeista siirtyy pois tuulivoima-alueilta ja niiden vaikutusvyöhykkeiltä.

Siirtymävaikutus selvityksessä on jopa viisi kilometriä, ja on huomioitava, että suurin osa selvitykseen kuuluneista tuulivoimaloista oli alle 150 metriä korkeita, eli kaksi kertaa pienempiä kuin Hietavaaran hankkeessa suunnittelut voimalakoot. Näin ollen Hietavaaran siirtymävaikutuskin voi olla selvitystä suurempi.

Alla olevassa taulukossa on listattu eräitä tehtyjä havaintoja suojelluista lajeista ja niiden etäisyyksiä lähimpiin voimaloihin (voimalan numero sulkeissa). Taulukon perusteella voidaan todeta Hietavaaran direktiivilajien esiintyvän huomattavasti lähempänä voimalapaikkoja kuin viiden kilometrin siirtymävaikutuksen raja.

Taulukko 5. Minimietäisyyksiä direktiivilajeihin.

Laji	Minimietäisyys VE1-voimalaan	Minimietäisyys VE2-voimalaan
Liito-orava (Hietajärvi)	1000 m (16, 17)	1100 m (13)

25.9.2025

Liito-orava (Taapuri)	700 m (16, 17)	500 m (12)
Liito-orava (Iso-Kaitanen)	1000 m (18)	1300 m (13)
Liito-orava (Raatejärvi)	900 m (8)	1000 m (6)
Ilves, havaintopaikka 1	800 m (17)	500 m (6)
Ilves, havaintopaikka 2	1000 m (17)	1200 m (6)
Karhu	800 m (17)	500 m (6)
Metsäpeura	1600 m (16)	1800 m (11)

YVA-selostus ei sisällä arviota siitä, miten siirtymävaikutukset kohdistuvat alueen Luontodirektiivin liitteen IV lajeihin, erityisesti liito-oravaan, karhuun, ilvekseen ja metsäpeuraan. Näin ollen selostus ei täytä luonnonsuojelulain velvoitteita, eikä EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteita. Luken selvityksen perusteella on kohonnut riski sille, että ko. lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat *heikentyvät* tuulivoimamelun myötä elinkelvottomiksi, mikä rikkoo seuraavia lakeja:

Luonnonsuojelulain 1096/1996 49 §: direktiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä

YVA-lain 19 §: ”arviointiselostuksen tulee sisältää kuvaus hankkeen ja sen kohtuullisten vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista, niiden lieventämisestä ja seurannasta”.

Luken selvityksen perusteella eläinten siirtymävaikutus on todennäköisesti merkittävä, ja siten hankkeen vaikutusta, lieventämistä ja seurantaa olisi pitänyt tältä osin käsitellä YVA- selostuksessa.

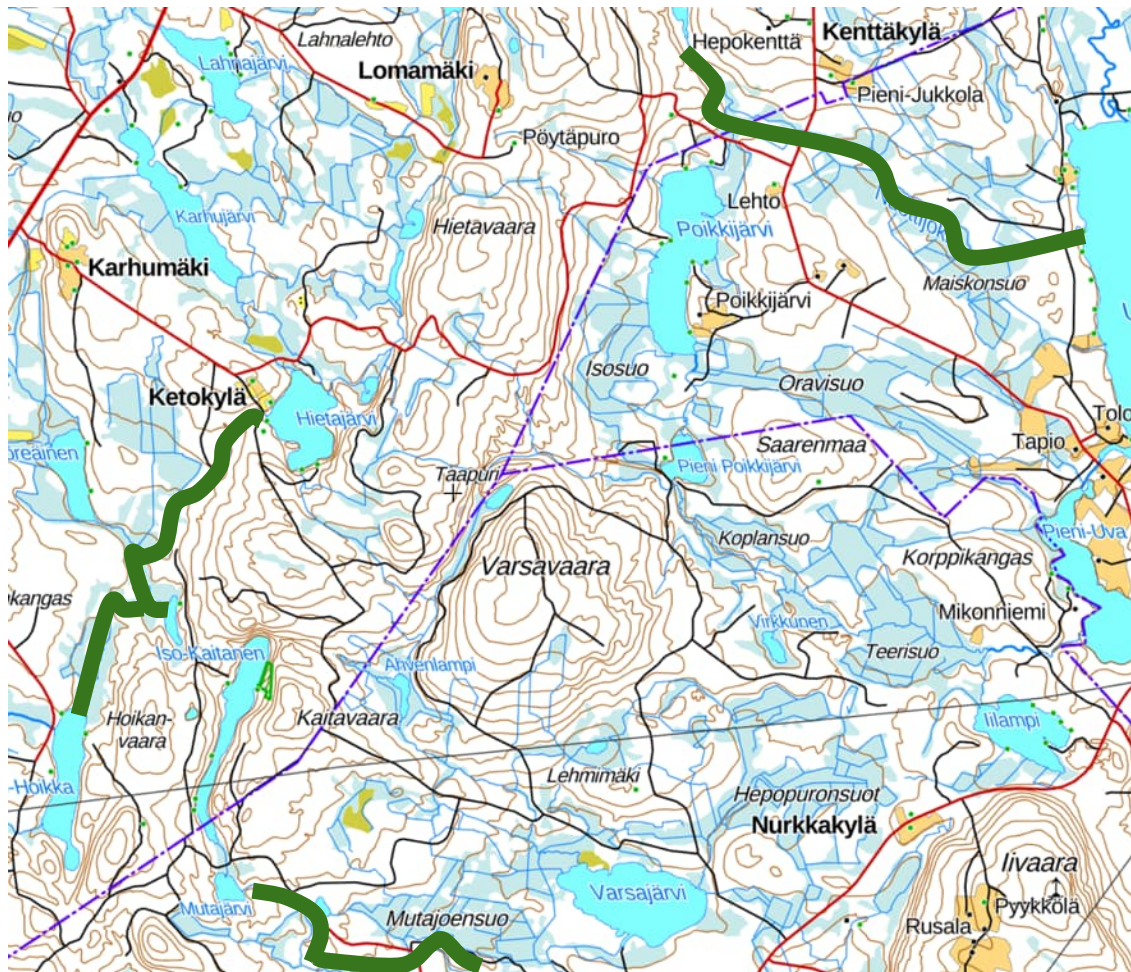
Luonnonsuojelulain varovaisuusperiaatteen mukaan viranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin luonnonarvojen suojelemiseksi ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi silloin, kun toimenpiteen tai suunnitelman voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan vakavaa vaaraa tai haittaa luonnonarvoille, vaikka asiasta ei ole täyttä tieteellistä varmuutta.

Jokihelmisimpukat

Olemme ilmoittaneet ELY-keskukselle raakkuhavainnoistamme alueella jo 2021 YVA-arvioinnin yhteydessä, joten on tiedossa, että alueen kolme raakkujokea ovat uhattuina tuulivoiman maansiirtotöiden, massanvaihtojen, uuden tiestön ja ojituksen aiheuttamalle massiiviselle kiintoainesvalumille. YVA-selostuksissa viitataan aina pintavesivaikutusten olevan ”väliaikaisia”. Kuitenkin puroihin päästessään myös ”väliaikainen” kiintoaines voi tukehduuttaa raakut. WPD:n luontoselvitys lisäksi mainitsee virheellisesti ainoastaan neljännen raakkupuron - Alasenjoen - eikä kartan kolmea muuta puroa.

Haluamme huomauttaa, että useassa Pohjois-Suomen raakkupopulaatiossa lisääntymistä tapahtuu enää jokien latvoilla, missä ihmisperäinen vaikutus on vähäisempää. Emme voi antaa tuulivoimateollisuuden tuhota viimeisiäkin lisääntyviä populaatioita vaarojen latvavesistöissä.

25.9.2025

Kuva 5. ELY-keskukselle 2021 raportoidut raakkuvesistöt merkittynä vihreällä.

Lepakkoselvityksestä

Kaikki Euroopassa tavattavat lepakkolajit kuuluvat luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteeseen IV(a), joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 § nojalla kielletty. WPD ilmoittaa tehneensä 17 pohjanlepakkohavaintoa sekä yhden siippahavainnon alueelta. Havainnot on tehty vuonna 2021, eikä tuoreempia havaintoja ei ole esitetty. Havaintojen vanhuus voi osaltaan aiheuttaa sen, ettei raportoinnin ohjeistusta ole noudatettu.

Osoitamme seuraavassa taulukossa selvityksessä olevat puutteet verrattuna Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (SLTY) vuoden 2023 ohjeistukseen (https://lepakko.fi/lepakot/Aineistot/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2023.pdf). Tuulivoiman osalta ohjeistuksessa mainitaan seuraavaa:

“Tuulivoimahankkeiden yhteydessä tehdyt lepakkoselvitykset ovat yleistyneet. Tuulivoimaloilla voi olla haitallinen vaikutus lepakoihin, sillä niiden lapoihin törmääminen aiheuttaa kuolleisuutta. Suomessa ei ole vielä kansallista ohjeistusta lepakoiden huomioimiseksi tuulivoimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimahankkeissa tulee tehdä vähintään lepakoita koskeva esiselvitys. Lepakoiden lisääntymisyhdyskunnat ja talvehtimispaikat suositellaan selvittävän 2 kilometrin säteeltä voimaloista ja hankealueesta. Tuulivoimaprojekteissa pitää ottaa huomioon myös lepakoiden muuton

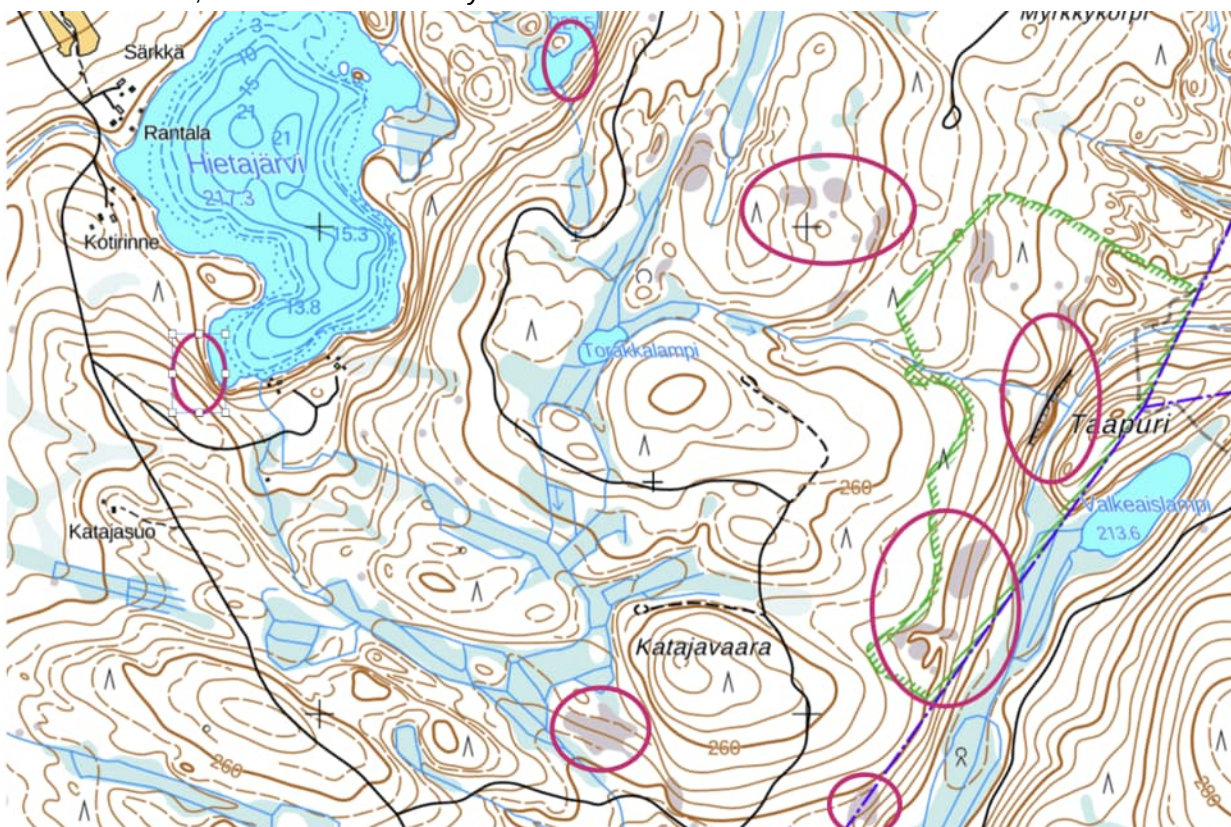
25.9.2025

aikataulu. Lepakoiden muutto on vilkkaimmillaan touko-kesäkuussa ja elo- syyskuussa. Laajojen tuulivoima-alueiden kartoittamisessa kannattaa hyödyntää passiividetektoreja, ja aktiivikartoituksen voi toteuttaa linja- tai pistelaskentoina parhaita elinympäristöjä painottaen.

Taulukko 6. SLTY:n ohjeistuksen toteutuminen.

Ohje	Toteutus
Havaintoja tehtävä toukokuulta syyskuulle	Havaintoja tehty kesäkuulta elokuulle. Näin ollen muuttavia lepakoita ei voitu havaita.
Havaintoja suositellaan täydennettävän	Havainnot tehty vain aktiividetektoreilla
Havainnot tulisi ulottaa 2 km säteelle hankealueesta	Havainnot tehty vain hankealueella

WPD toteaa, että hankealueella on kokonaisuudessaan "suhteellisen vähän" lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi sopivia alueita. Kuvan 6 kartassa on kuitenkin osoitettu alueen kartasta laajoja lepakoille sopivia jyrkänne- ja kallioalueita, joten "suhteellisen vähän" - ilmauksen käyttäminen on arveluttavaa. Kuva 7 näyttää yhden merkityn alueen maisemia. Taapurin alueella on kuvan 8 mukaisesti myös runsaasti kolopuustoa. Selvityksen perusteella ei voida sanoa, onko kartoitusta ei ole toteutettu kaikilla näillä alueilla, koska tarkkaa selvitysreittiä ei ole kerrottu.

Kuva 6. Lepakoille sopivia jyrkänne- ja kallioalueita hankealueella.

Varsavaari

25.9.2025

Kuva 7. Lepakoille sopivia jyrkänne- ja kallioalueita Taapurin eteläpuolella.

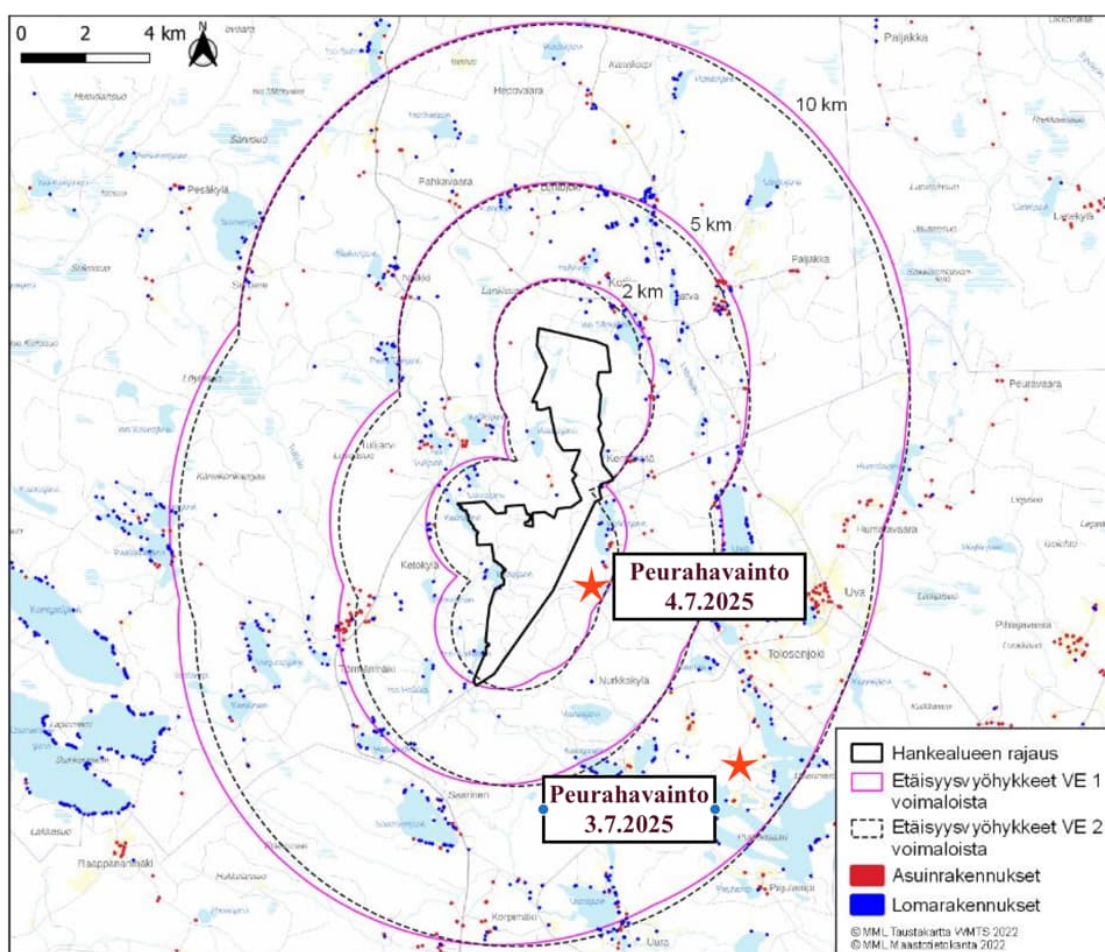
Kuva 8. Kolopuustoa Taapurissa.

25.9.2025

Lepakkoselvitys on ym. perustelujen mukaisesti mielestämme puutteellinen, ja sitä tulisi täydentää muuttokuukausina tehtävillä havainnoilla, sekä ulottamalla selvitys 2 km säteelle hankealueesta, etenkin tarkastaen lukuisat jyrkänne- ja kallioalueet, sekä täydentämällä tuloksia passiividetektorien avulla.

Metsäpeuran vaellusreitti

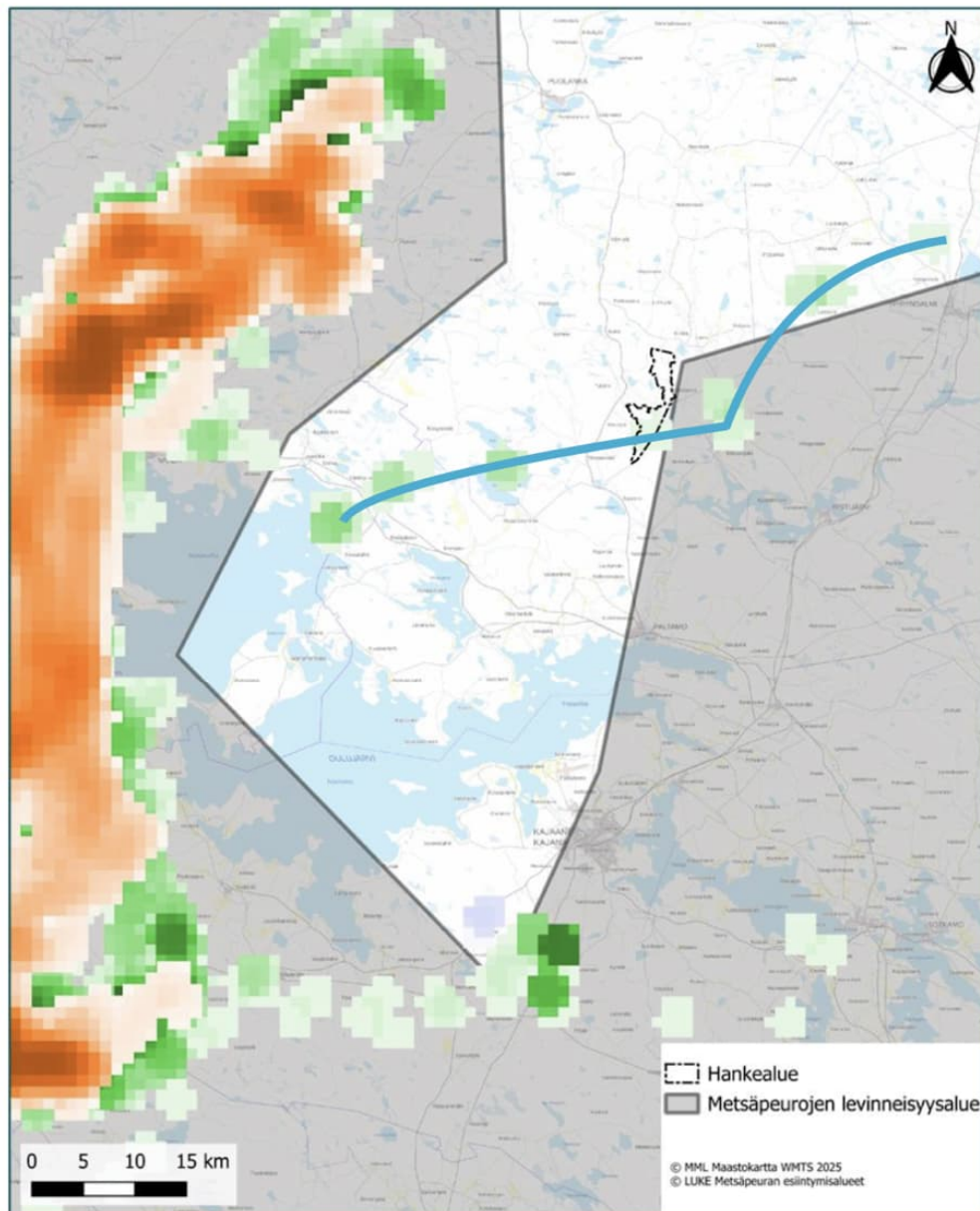
Vaikka hankealueen sisällä on todettu GPS-paikantimien perusteella metsäpeurojen liikkumista, hankekehittäjä ei ole tehnyt erillistä metsäpeuraselvitystä. Seuraavassa kuvassa esitetyn kartan perusteella myös näyttäisi siltä, että peurat liikkuvat Oulujärven pohjoispuolella itä- länsisuunnassa suoraan Hietavaaran hankealueen läpi.

Kuva 6-12. Asuin- ja lomarakennukset tuulivoimapaiston lähialueella vaihtoehtoisissa VE1 ja VE2 (Maanmittauslaitos, maastotietokanta 2022).

Kuva 10 Kuvassa 10 on esitetty heinäkuussa 2025 tehtyjä metsäpeurahavaintoja, jotka on myös kirjattu laji.fi-palveluun.

25.9.2025

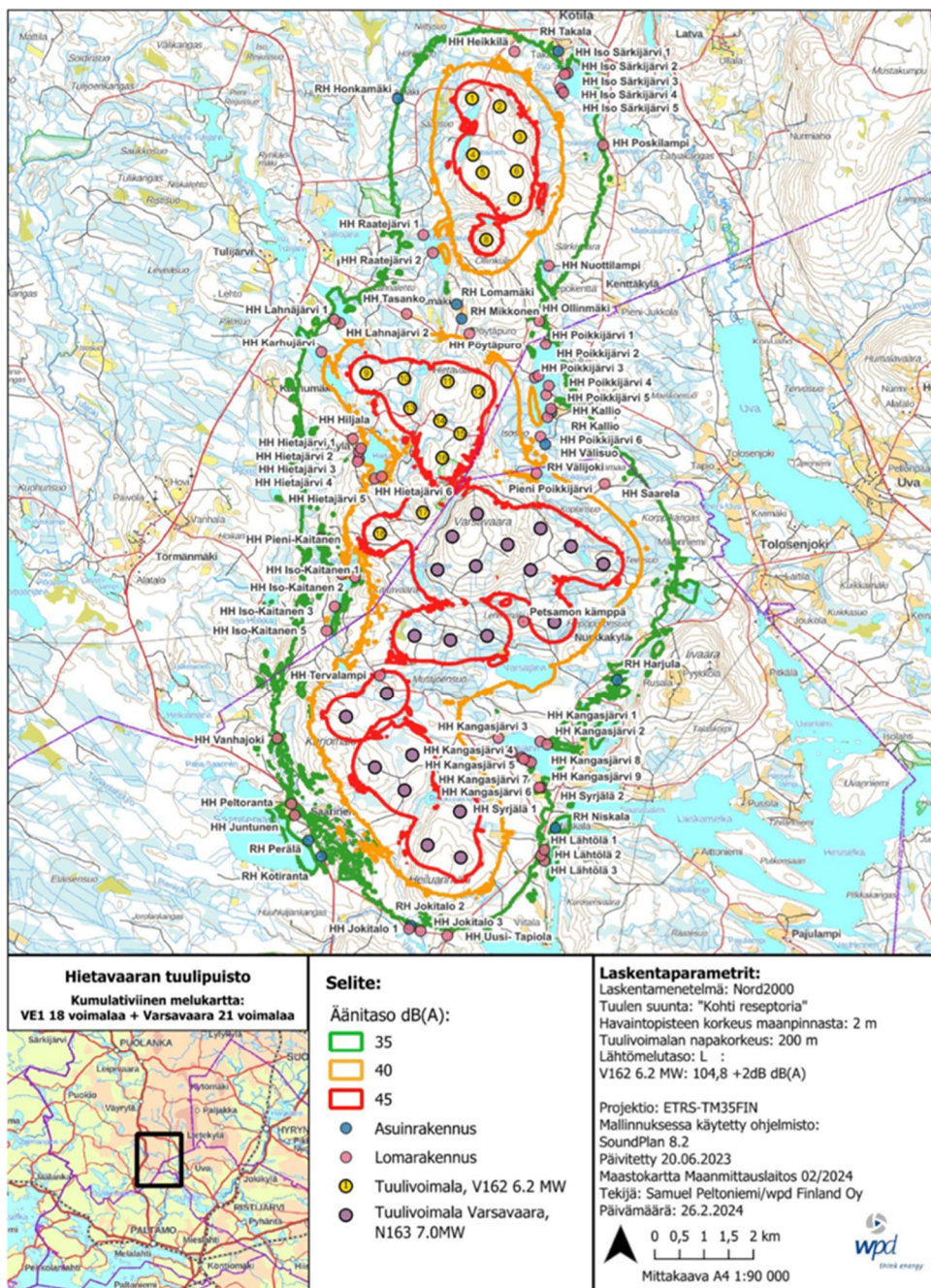
Kuva 32. **Metsäpeuran** vaellusreitit (oranssi) sekä kesä- (vihreä) ja talvilaidunalueet (sininen) kuvattuna Luonnonvarakeskuksen GPS-panta-aineiston pohjalta 1 x 1 km rasteriruuduille. Mitä tummempi väri, sitä enemmän havaintoja GPS-pannoilla varustetuista **metsäpeuroista**. (Luonnonvarakeskus 2024)

Kuva 9. Metsäpeuran vaellusreitit (Luke). Sininen viiva mielipiteen laatijan lisäämä.

Tilannetta pahentaa viereinen Varsavaaran tuulivoimahanke. Alla olevassa melumallinnuskartassa on esitetty yhteisvaikutus ko. hankkeen kanssa. Tästä on helppo todeta, että mikäli peurojen siirtymävaikutus (Luke, 2023) olisi 5 kilometriä - ja on todennäköistä, että 300 m+ metristen voimaloiden tapauksessa ei 5 km edes riitä -

25.9.2025

ekologinen käytävä katkeaa pohjois-eteläsuunnassa yli 20 km matkalta. Ja valitettavasti näiden hankkeiden etelä- ja pohjoispuolella on suunnitteilla lisää hankkeita (eteläpuolella Hukkalansalo, pohjoispuolella Hirvivaara-Murtiovaara).

Huomioithan, että melukartassa ei ole huomioitu 2 dB lisäystä melupäästön takuuarvoon voimaloille, jotka sijaitsevat yli 60 m reseptorin yläpuolella etäisyyden ollessa enintään 3 km reseptorista. Liitteestä olevasta tulosaulasta näet, miten kyseinen lisäys vaikuttaa reseptoreissa havaittuihin meluarvoihin.

Kuva 10. Melunleviämiskartta, yhteisvaikutukset Hietavaaran tuulipuisto, VE1 18 tuulivoimalaa ja Varsavaaran tuulivoimalat, 21 kpl.

Kuva 11. Melumallinnusten yhteisvaikutus. Lähde: WPD.

Olemme edellä osoittaneet metsäpeurojen vaellusreitit olevan Hietavaaran hankkeen keskellä, esittäneet tuoreita havaintoja peuroista, sekä yhteisvaikutukset huomioiden

25.9.2025

todenneet, että tuulivoimarakentaminen voi estää metsäpeuran liikkumisen itä-länsisuunnassa jopa 20 km:n matkalta tuulivoimarakentamisen siirtymävaikutus huomioiden. Näin ollen on todennäköistä, että hankkeella on voimakkaasti haitallinen vaikutus metsäpeuraan.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toimi Perhon kunnan voimalatapauksessa varovaisuusperiaatteen mukaisesti 11.7.2025 päätelmässään: "Honkahuhdan alueen energiahankkeella on varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävä heikentävä vaikutus metsäpeuraan".

(<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/e80c044b-7e01-4642-b199-c691ffdb0ccb>)